

KANNADA : A Self Instructional Course by Lingadevaru Halemane
Published by : Kannada Development Authority, Govt. of Karnataka
Pages : xi+270

ಕನ್ನಡ
ಸ್ವಯಂ ಬೋಧನೆ

ಕನ್ನಡ
ಸ್ವಯಂ ಬೋಧಿನಿ

ಅನುವಾದಕ :
ಎನ್. ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು

First Edition : 2017
ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 2017

ಬೆಲೆ : 50-00 ರೂಪಾಯಿಗಳು
ಮೂಲ್ಯ : 50-00 ರೂಪಾಯಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಕರು :
ರತ್ನ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಕಾವೇರಿ ನದಿ ರಸ್ತೆ, ಬೃಂದಾವನನಗರ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560 050.
ಮೊ. : 9535178456

अध्यक्ष महोदय के दो शब्द

इस समय कन्नड़ भाषा के महत्व को कर्नाटक में दिखाने की आवश्यकता है। कर्नाटक राज्य में विभिन्न प्रकार की भाषाएं बोलने वाले लोग बड़ी संख्या में रह रहे हैं। हम उन्हें कन्नड़िगा मानते हैं क्योंकि वे कर्नाटक में रह रहे हैं। हम उनकी मातृभाषा से द्वेष नहीं करते हैं, बल्कि बदले में हमने उनको प्यार और स्नेह दिया है। इन लोगों को स्थानीय लोगों से मिलना होता है, क्योंकि वे इस राज्य की शरण में रहते हैं और वे रोज़गार, आश्रय, जीविका, इत्यादि का आनंद उठा रहे हैं, उनको दिल से स्थानीय भाषा को सीखनी चाहिए और उसको उपयोग में लाना चाहिए। हमारी इच्छा है कि उनको कन्नड़ भाषा सीखनी चाहिए और लोगों के साथ घुलता-मिलता चाहिए तथा खुशी के साथ जीवन व्यतीत करना चाहिए। यह पुस्तक इस नजरिये से कन्नड़ सीखने में बहुत मदद करती है। इस पुस्तक की सहायता से कोई भी आसानी से लोगों के साथ संवाद कर सकता है। कन्नड़ भाषा सीख कर कोई भी कन्नड़िगा बन सकता है। कन्नड़ संस्कृति के परिचय से स्थानीय लोगों के साथ अच्छे संबंध बन सकते हैं। हर व्यक्ति को उस राज्य की भाषा सीखनी चाहिए जिसमें वह रह रहा है, नहीं तो हमारी भाषाएँ अलग होगी और हमारे बीच मतभेद होंगे। इन मतभेदों को दूर करने के लिए व्यापक दृष्टिकोण रखते हुए इस पुस्तक का प्रकाशन किया गया है। सभी को इस अवसर पर प्रो. लिंगदेवरु हलेमने को याद करना चाहिए। उनके प्रयत्नों से ही इस पुस्तक को पुनरीक्षण के पश्चात् तेलगू, मलयालम, मराठी भाषाओं में डॉ. नंजुन्दन, प्रो. मोहन कुमार और प्रो. डी.एस. चौगले ने क्रमशः अनुवादित किया है। प्राधिकरण इन सभी लेखकों का आभारी है।

इस पुस्तक का प्रकाशन तत्कालीन प्रो. बरगूर रामचंद्रप्पा ने शुरू किया था बाद में उस समय के अध्यक्ष, श्री इदिनब्बा, डॉ. मुख्यमंत्री चंदू प्राधिकरण सचिव, डॉ. के. मुरलीधर ने इस भाषा को आगे बढ़ाया। सभी स्टाफ सदस्यों का एवं मुद्रण कार्य के लोगों का मैं आभारी हूँ।

डॉ० एल. हनुमंतय्या

अध्यक्ष

दिनांक : 01.01.2016

भूमिका

स्वाध्याय द्वारा भाषा सीखने की कला का यह एक प्रयास है। हिन्दी भाषा-भाषी जो कन्नड़ सीखना चाहते हैं, उनके लिए यह पुस्तक लाभप्रद होगी।

आशा और विश्वास है कि स्व-अध्ययन द्वारा हिन्दी भाषा-भाषी इस पुस्तक से कन्नड़ सीख सकेंगे। कम से कम वे टूटी-फूटी कन्नड़ से ही सही स्थानीय कन्नड़िगाओं से वार्तालाप कर सकेंगे। वार्तालाप के साथ-साथ कन्नड़ भाषा लिखना और पढ़ना सीखने में भी यह पुस्तक सहायक होगी।

जितनी हो सके, सही तरतीब द्वारा भाषा सीखने का यह एक सद्प्रयास है। भाषा सीखने में जो भी विश्व-मान्य सही सिद्धान्त हैं, वे यहाँ प्रयुक्त हुए हैं। सरल सीधे सिद्धांतों से लेकर जटिल व पेचीदे तरीके भी अपनाये गये हैं। संवाद के माध्यम से भाषांतरण सिद्धांत अपनाया गया है। भाषा की बनावट और ढांचे में अनौपचारिक ढंग से संवाद करने का शैक्षणिक तरीका प्रस्तुत हुआ है।

पुस्तक को दो भागों में बांटा गया है। पहले भाग में बोलने का तरीका सिखाया गया है। दूसरे भाग में लिपि सिखाने का प्रयास किया गया है। पहले भाग में 25 पाठ हैं- जिनमें भाषा के ढांचे को प्रगतिशील तरीके से प्रस्तुत किया गया है। जो भाषा सिखायी गयी है वह बेंगलूरु व मैसूरु में बोली जाने वाली भाषा है, जो कि लिखित भाषा से थोड़ी अलग है।

हर पाठ के पांच मूलभूत सिद्धांत हैं- (1) संवाद, (2) संरचना (3) नौसिखियों के लिए कुंजी (4) अभ्यास और (5) शब्दावली।

हर परिस्थिति में बातचीत करने की शैली व शब्दावली का समुचित प्रयोग हुआ है। अधिकांश पृष्ठों में संवाद करने का एक तरीका बतलाया गया

है जो कि नौसिखियों के लिए सरल व सदुपयोगी है। संवाद-परिसंवाद के माध्यम से नौसिखिया नई भाषा जल्दी सीख जाता है।

पाठकों को इस पाठ्यक्रम से कर्नाटक की सभ्यता व संस्कृति का भी ज्ञान होता जाता है। पहले के दस पाठ देवनागरी लिपि में दिये गये हैं- ताकि उत्तर व पश्चिम भारत के अधिकांश लोग समझ सकें। उसके बाद के पाठ कन्नड़ लिपि में दिये गये हैं- जब अनुभव से तब तक नौसिखियों की लिपि के प्रति अभिरुचि जागृत हो जाएगी।

अभ्यास व कवायद भी संग-संग दिये गये हैं ताकि भाषा की बनावट से नौसिखिया वाकिफ होता चला जाए। अभ्यास करते करते सीखें तो भाषा के प्रति अभिरुचि स्थापित हो जाती है। हर अभ्यास व कवायद में वही कराया गया है, जो पहले सिखाया गया हो। शब्दावली वर्णमाला के अनुसार दी गयी है- जो कि देवनागरी वर्णमाला से बहुत हद तक मिलती-जुलती है।

जहाँ तक हो सके व्याकरण सम्बन्धी दुरुहता से नौसिखियों को बचाकर रखा गया है। पर हिन्दी भाषा व देवनागरी लिपि जानने वालों को कन्नड़ सीखने में सरलता होती है, क्योंकि जो नियम हिन्दी में हैं, वे ही लगभग कन्नड़ में भी हैं। अक्षरों की परस्पर संधि भी हिन्दी की तरह ही है।

दूसरे भाग में लिपि सिखाई गई है। देवनागरी की वर्णमाला से मिलती-जुलती ही कन्नड़ वर्णमाला है। इसलिए हिंदी भाषा-भाषियों के लिए यह सोने में सुहागा है। स्वर व व्यंजन भी समान ही हैं और संयुक्ताक्षर भी। उम्मीद है कि नौसिखिये बोलचाल की भाषा सीखने के संग-संग लिखने व पढ़ने का भी सामान्य ज्ञान हासिल कर सकेंगे।

यह भूमिका मार्गदर्शन व अभिप्रेरणा के रूप में दी गई है। सही प्रेरणा तो सीखने वाले की अपनी निजी जिज्ञासा व जरूरतों पर निर्भर है। नई भाषा सीखना एक पाठ्यक्रम की तरह नहीं होना चाहिए। वरना इसे अपने शौक

के रूप में ढालना चाहिए। शब्दावली का हर शब्द, लिपि का हर अक्षर सीखने के लिए एक खिलौने जैसे होना चाहिए और उसमें अभिरुचि एक बालक की तरह होनी चाहिए। नौसिखिये को खुले दिमाग और शौक से नई भाषा सीखनी चाहिए, सर पर एक बोझ की तरह नहीं।

बोलचाल में स्वच्छंद व निडरता से बात करनी चाहिए। गलतियाँ निषिद्ध नहीं हैं। गलतियों के प्रति लापरवाही न होकर, स्वच्छन्दता व निर्भीकता होनी चाहिए। सामने वाला अगर नुक्ताचीनी करता हो, हँसी-ठट्टा करता हो तो उसके प्रति अन्यमनस्क होना चाहिए। अगर व गलतियाँ सुधारता हो, तो उसे करने देना चाहिए। गलतियाँ करते-करते व गलतियाँ सुधारते-सुधारते ही भाषा सीखी जा सकती है।

मैं कन्नड़ प्रगति प्राधिकरण के पूर्व अध्यक्षों का आभारी हूँ, जिनकी बदौलत यह पुस्तक प्रकाशित हुई है। मैं देवनागरी व हिन्दी अनुवाद के लिए श्री एन. ज्ञानमूर्तिजी का आभारी हूँ, जिनकी हिन्दी में क्षमता व कन्नड़ में अभिरुचि इस योगदान के लिए उत्तरदायी है।

PREFACE

It is our aim that all those living in Karnataka should learn the Kannada language. Every individual of this land should respect the language and the culture of this land, which is the stand of this Kannada Development Authority. In this direction, along with the projects formulated by the administrative machinery, the Authority through the efforts of teaching the language of the land i.e., Kannada to the Non-Kannadigas, it has stepped forward with broad objectives of creating an environment of harmonious living.

This is a unique programme of bringing awareness about the Kannada language and culture by preparing books of easy lessons pertaining to Kannada teaching by establishing Kannada Learning Centres in places where people who don't speak Kannada language are living. The Authority has already brought out such literature in English, Telugu, Tamil, Hindi, Malyalam and Marathi languages. Prof. Lingadevaru Halemane, Dr. Mohan, Prof. Nanjundan, Prof. Mohan Kuntar, Prof. Ougale and Prof. N. Gnana Murthy are the backbone of the efforts of the authority in this venture. The Authority acknowledges the contributions of these people. This publication is in its fifth printing which is a testimony of the success of this effort. The credit of this success also goes to all the past Presidents and the present President of this Authority Prof. S.G. Siddaramaiah.

Dr. K. Muralidhar
Secretary

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯಲೇ ಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಘೋಷವಾಕ್ಯ. ಈ ನಾಡಿನ ನೀರು-ನೆಲದ ಋಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಿಲುವು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರಗಳು ರೂಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನಾಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೂ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಕ ಸಾಮರಸ್ಯದ ವಾತಾವರಣವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಾಲ ಧೈಯವುಳ್ಳ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಿದೆ.

ಕನ್ನಡೇತರರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬೋಧಿಸುವ ಕುರಿತಾದ ಸುಲಭ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಭಿಯಾನ ಇದು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ, ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹೊರತಂದಿದೆ. ಪ್ರೊ. ಲಿಂಗದೇವರು ಹಳೆಮನೆ, ಡಾ. ಮೋಹನ್, ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡನ್, ಪ್ರೊ. ಮೋಹನ್ ಕುಂಟಾರ್, ಪ್ರೊ. ಔಗಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ-ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಂತಿರುವವರು. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆ ಈಗ ಐದನೇ ಮುದ್ರಣ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಜಿ. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಗೌರವಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳಿಧರ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

पहली बात

कर्नाटक में रहने वाले हर एक व्यक्ति को कन्नड़ भाषा सीखनी ही होगी यह कन्नड़ अभिवृद्धि प्राधिकार का ध्येय वाक्य है। इस स्थान के जल तथा अन्न के ऋणि सभी व्यक्तियों को यहाँ की भाषा तथा संस्कृति को गौरव देना चाहिए यह इस प्राधिकार का उद्देश्य है। इस दिशा में अधिकारिक क्षेत्रों में रूपरेखात्मक योजनाओं के साथ स्थलीय भाषा को अकन्नड़भाषी लोगों को सिखाकर समरसतापूर्ण वातावरण का निर्माण करने के ध्येय को लेकर कन्नड़ अभिवृद्धि प्राधिकार का यह एक महान कदम है।

अकन्नड़भाषी लोगों के निवास स्थलों के निकट कन्नड़ शिक्षण केंद्रों को स्थापित कर उन्हें कन्नड़ सिखाने हेतु सरल रीतियों को रूपान्वित कर कन्नड़ भाषा तथा संस्कृति संबंधित चेतना जागृत करने का यह एक विशिष्ट अभियान है। अंग्रेजी, तेलुगु, तमिल, हिन्दी, मलयालम, मराठी भाषाओं में प्राधिकार द्वारा पहले ही कृति उपलब्ध है। प्रो. लिंगदेवरु हलेमने, डॉ. मोहन, प्रो. नंजुंडन, प्रो. मोहन कुंटार, प्रो. औगले, प्रो. एन. ज्ञानमूर्ति - ये सभी प्राधिकार के आधार स्तंभ हैं। प्राधिकार इन सभी के प्रति कृतज्ञ है।

प्राधिकार की यह प्रति अपना पाँचवां मुद्रण प्राप्त कर चुकी है, जिससे इस प्रयत्न की सफलता का अंदाजा लगाया जा सकता है। इस प्रयत्न को अपना पूरा सहयोग देने वाले प्राधिकार के सभी पिछले अध्यक्षों को तथा वर्तमान अध्यक्ष प्रो. एस.जी. सिद्धरामय्या को गौरव प्रदान किया जाता है।

डॉ. के. मुरलीधर

सचिव

विषय सूची

परिचय	—	—	V-VIII
संक्षेपण	—	—	
प्रतिलेखन के मूल सिद्धांत	—	—	
भाग - I			
अध्याय 1			
व्यक्ति वाचक सर्वनाम एवं उनके संबंधवाचक भेद	—	—	1-7
अध्याय 2			
व्यक्तिवाचक सर्वनाम एवं उनके संबंधवाचक भेद हाँ / नहीं प्रकार के प्रश्नवाचक वाक्य	—	—	8-18
अध्याय 3			
संज्ञाओं के संबंधवाचक भेद	—	—	19-27
अध्याय 4			
गुणवाचक व परिभाषा वाचक विशेषण	—	—	28-34
अध्याय 5			
संज्ञा, सर्वनाम, विशेषण के विधेयात्मक भेद / विशेषणात्मक संज्ञा, अल्ली, अधिकरण एवं प्रत्यय कारक	—	—	35-46
अध्याय 6			
संप्रदाय कारक, संख्यात्मक	—	—	47-58
अध्याय 7			
संख्यावाचक विशेषण, मानव बहुवचन मानवीय संख्याएं	—	—	59-69

अध्याय 8

रंगात्मक विशेषण, मानक क्रियाएं और निषेध	—	70-78
---	---	-------

अध्याय 9

क्रिया इरु : नान पोस्ट काल, प्रतिमात और निषेध	—	79-86
---	---	-------

अध्याय 10

क्रियाओं के आज्ञार्थ, उपदेशात्मक, अनुमोदनात्मक भेद / मुख्य क्रियाओं के गैर पोस्ट काल अनू कर्मकारक	—	87-97
--	---	-------

अध्याय 11

इन्ता तुलनात्मक, निश्चयात्मक अनुज्ञात्मक एवं चिन्हक (चिह्नक) निषेधात्मक भेद	—	98-105
--	---	--------

अध्याय 12

क्रियावाचक, सम्भावित भेद, इन्दा करणकारक एवं अपादात कारक	—	106-116
---	---	---------

अध्याय 13

इसू क्रिया रूपांतरण एवं प्रयोजनमूलक के उपमे इसू का प्रयोग, निजवाचक सर्वनाम	—	117-126
---	---	---------

अध्याय 14

भूतकाल में द और निषेधात्मक में त का प्रयोग	—	127-139
--	---	---------

अध्याय 15

भूतकाल में के, टी, डी, इद एवं उनके निषेध, अप्रयक्ष कृणत विवरणात्मक भेद	—	140-152
--	---	---------

अध्याय 16

भूतकालिक कृदंत एवं उनके निषेध भेद	—	153-164
-----------------------------------	---	---------

अध्याय 17

निरन्तर (सतत) और उनके निषेध रूप - 165-173

अध्याय 18

पूर्णकालिक और उनके निषेध रूप - 174-182

अध्याय 19

सम्बन्धवाचक कृदन्त, संज्ञा और उनके निषेधात्मक कृदन्त - 183-203

अध्याय 20

साधारण प्रतिबंधित और उनके निषेधात्मक - 204-211

अध्याय 21

अपूर्ण भूतकाल प्रतिबंधित और उनके निषेधात्मक रियायती रूप - 212-220

अध्याय 22

ಕನ್ನಡ (अध्ययन अभ्यास) - 221-229

अध्याय 23

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ (अध्ययन अभ्यास) - 230-235

अध्याय 24

ಮೂಲ ತರುವ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲ (अध्ययन अभ्यास) - 236-239

अध्याय 25

ಬೇಕು ಬೇಡಗಳು (अध्ययन अभ्यास) - 240-244

भाग - 2

कन्नड़ लिपि - 245-270

पाठ - 1

1. संवाद

मनोहर : नमस्कारा, सार ! नमस्ते, जी !

महादेव : नमस्कारा ! नीवु यारु ? नमस्ते, आप कौन हैं ?
(सम्मानसूचक)

मनोहर : नानु कन्नडदा विद्यार्थी. मैं कन्नड़ का विद्यार्थी हूँ।

महादेव : निम्मा हेसरु एनु ? आपका नाम क्या है ?
(सम्मानसूचक)

मनोहर : नन्ना हेसरु मनोहर, मेरा नाम मनोहर है। आप नीवु
नीवु यारु सार ? कौन हैं, महोदय ?

महादेव : नानु कन्नडा अध्यापका. मैं कन्नड़ का अध्यापक हूँ।

मनोहर : निम्मा हेसरु एनु सार ? महोदय, आपका नाम क्या है
जी ?

महादेव : नन्ना हेसरु महादेवा, मेरा नाम महादेव है।
निम्मा राज्या यावदु ? आपका प्रदेश कौन सा है ?

मनोहर : नन्ना राज्या तमिलनाडु. मेरा प्रदेश तमिलनाडु है।

महादेव : निम्मा मातृभाषे यावदु ? आपकी मातृभाषा कौन सी
है ?

मनोहर : नन्ना मातृभाषे तमिलु. मेरी मातृभाषा तमिल है। ये
इवरु यारु सार ? कौन हैं, महोदय ?

महादेव : इवरु कन्नडा अध्यापकी. ये कन्नड़ की अध्यापिका है।

मनोहर : इवरा हेसरु एनु, सर? इनका नाम क्या है?
 महादेव : इवरा हेसरु शीला. इनका नाम शीला है।
 अवरु यारु, मनोहर? मनोहर, वे कौन हैं?
 (सम्मानसूचक)
 मनोहर : अवरु राबर्ट, नन्ना वे राबर्ट है, मेरा मित्र है।
 स्नेहिता.

2. कवायद

- 2.1** नीवु यारु? आप कौन हैं?
 (सम्मानजनक)
 अवरु यारु? वे कौन हैं?
 (सम्मानजनक, दूरस्थ)
 इवरु यारु? ये कौन हैं?
 (सम्मानसूचक, समीपस्थ)
- 2.2** नानु अध्यापका. मैं अध्यापक हूँ।
 अवरु वैद्या. वे डॉक्टर हैं।
 इवरु गुमास्ता. ये क्लर्क हैं।
 अवरु लेखकी. वे लेखिका हैं।
 अवरु इंजीनियर. वे इंजीनियर हैं।
 नानु व्यापारी. मैं व्यापारी हूँ।
- 2.3** निम्मा हेसरु एनु ? आपका नाम क्या है?
 (सम्मानसूचक)

अवरु हेसरु एनु ? उनका नाम क्या है?
 (सम्मानसूचक, दूरस्थ)
 इवरा हेसरु एनु ? इनका नाम क्या है?
 (सम्मानसूचक, समीपस्थ)

- 2.4** नन्ना हेसरु मोहन मेरा नाम मोहन है।
 अवरु हेसरु कमला उनका नाम कमला है।
 इवरा हेसरु राजू इनका नाम राजू है।
 (सम्मानजनक, समीपस्थ)
- 2.5** इवरा उरु यावुदु? इनका कौन सा गाँव है?
 (सम्मानजनक, समीपस्थ)
 इवरा राज्य यावुदु? इनका प्रदेश कौन सा है?
 (समीपस्थ)
 निम्मा जिले यावुदु? आपका जिला कौन सा है?
- 2.6** नम्मा देशा भारता मेरा देश भारतवर्ष है।
 नन्ना राज्या कर्नाटका। मेरा राज्य कर्नाटक है।
 इवरा जिल्ले तुमकूर इनका जिला तुमकूर है।
 (समीपस्थ)
- 2.7** अवरु नम्मा स्नेहिता वे मेरे मित्र हैं।
 (सम्मानजनक, दूरस्थ)
 अवरु नन्ना स्नेहिते वे मेरी सहेली हैं।
 (सम्मानजनक, दूरस्थ)

3. नौसिखियों के लिए :

3.1 'नमस्कारा' अभिवादन का एक तरीका है, जब लोग आपस में मिलते हैं।

3.2 यह पाठ साधारण वाक्य सिखाता है- जिनमें संज्ञाएं प्रधान हैं।

3.3 नोट करें- कन्नड़ में सजीव व निर्जीव के लिए अलग-अलग शब्दों का प्रयोग होता है। 'यारु' प्रश्नवाचक शब्द है, जिसका प्रयोग सजीव लोगों के लिए किया जाता है। निर्जीव वस्तुओं के लिए 'एनु' प्रश्नवाचक शब्द है।

नीवु यारु ? आप कौन हैं ?

निम्मा हेसरु एनु ? आपका नाम क्या है ?

3.4 नानु मैं

नीवू आप (सम्मानजनक, बहुवचन)

अवरु वे (सम्मानजनक, दूरस्थ, बहुवचन)

इवरु ये (सम्मानजनक, समीपस्थ, बहुवचन)

3.5 'आ' कार लगाकर सम्बन्धवाचक सर्वनाम बन जाता है।

नानु+आ = नन्ना मेरा

नीवु+आ = निम्मा आपका

अवरु+आ = अवरा उनका

इवरु+आ = इवरा इनका

3.6 यावदु ? कौन सा ? यारु ? कौन ? प्रश्नवाचक सर्वनाम है।

4. अभ्यास

4.1 कन्नड़ रूपान्तर करके रिक्त स्थान भरों।

4.1.1 राजा नन्ना..... (मित्र)

4.1.2 अवरातमिलु (मातृभाषा)

4.1.3हेसरु कमला (मेरा)

4.1.4 अवरा राज्य.....(कौन सा ?)

4.2 रिक्त स्थान भरों।

4.2.1 निम्मा हेसरु ?

4.2.2 अवरा हेसरु ?

4.2.3 नीवु.....

4.2.4 इवरा कन्नड.....

4.3 अगर नावु- नन्ना हो जाता है, तो ये क्या होंगे ?

4.3.1 नीवु

4.3.2 अवरा

4.3.3 इवरु

4.4 इन शब्दों से वाक्य बनाओ।

4.4.1 अध्यापकी

4.4.2 राज्य

4.4.3 हेसरु

4.4.4 नानु

4.5 इनका कन्नड़ में अनुवाद करो।

4.5.1 मैं कन्नड़ का एक विद्यार्थी हूँ।

4.5.2 गोपाल मेरा मित्र है।

4.5.3 मेरा प्रदेश केरल है।

4.5.4 उनका नाम जया है।

4.6 इनका कन्नड़ में जवाब दो।

4.6.1 नीवु यारु?

4.6.2 निम्मा हेसरु एनु?

4.6.3 निम्मा देश यावुदु?

4.6.4 निम्मा राज्य यावुदु?

4.6.5 निम्मा जिल्ले यावुदु?

4.6.6 निम्मा ऊरु यावुदु?

4.6.7 निम्मा मात्रुभाषे यावुदु?

5. शब्द संग्रह

अध्यापका-	अध्यापक (पुल्लिंग)
अध्यापकी-	अध्यापिका (स्त्रीलिंग)
अवरा-	उनका (दूरस्थ)
इवरा-	इनका (समीपस्थ)
ऐनु-	क्या
नन्ना-	मेरा

नमस्कारा-

नमस्ते

नानु-

मैं

निम्मा-

आपका (सम्मानसूचक)

नीवु-

आप (सम्मानसूचक)

मात्रुभाषे-

मातृभाषा

यारु-

कौन

यावुदु-

कौन सा

राज्य-

प्रदेश

विद्यार्थी-

विद्यार्थी

स्नेहिता-

मित्र (पुल्लिंग)

स्नेहिते-

सहेली (स्त्रीलिंग)

हेसरु-

नाम

5.2 अन्य शब्दावली

गुमास्ता - क्लर्क

जिल्ले - जिला

देशा - देश

लेखकी - लेखिका (स्त्रीलिंग)

वैद्य - वैद्य, डाक्टर

व्यापारी - व्यापारी

स्नेहिते - सहेली (स्त्रीलिंग)

पाठ – 2

1. संवाद

मनोहर : इदु यावा पुस्तका ?	यह कौन सी पुस्तक है ? (निकटस्थ)
गोपाल : इदु कादम्बरी.	यह उपन्यास है।
मनोहर : अदरा हेसरु ऐनु ?	उसका नाम क्या है ?
गोपाल : अदरा हेसरु 'चिरस्मरणे'.	उसका नाम 'चिरस्मरणे' है।
मनोहर : इदु यारा कादम्बरी ?	यह किसका उपन्यास है ?
गोपाल : इदु निरंजना अवरा कादम्बरी.	यह निरंजनजी की उपन्यास है।
मनोहर : इदु निन्ना पुस्तकाना ?	क्या यह तुम्हारी पुस्तक है ?
गोपाल : अल्ला ! इदु नन्ना पुस्तका अल्ला. इदु नन्ना स्नेहिता अशोका अवरा पुस्तका.	नहीं यह मेरी पुस्तक नहीं है। यह मेरे मित्र अशोकजी की पुस्तक है।
मनोहर : अदु यारा पेन्नु ?	वह कलम किसकी है ? (दूरस्थ)
निन्ना पेन्ना ?	क्या कलम तुम्हारी है ?
गोपाल : हौदु, अदु नन्ना पेन्नु.	हाँ, वह मेरी कलम है।

मनोहर : अदरा हेसरु ऐनु ?	उसका नाम क्या है ?
गोपाल : अदरा हेसरु हीरो.	उसका नाम हीरो है।

1.1 संवाद

मनोहर : नीवु यारप्पा ?	तुम कौन हो ? (साधारणसूचक)
मोहन : नानु आनन्द अवरा मगा.	मैं आनन्दजी का बेटा हूँ।
मनोहर : निन्ना हेसरु ऐनु ?	तुम्हारा नाम क्या है ? (साधारणसूचक)
मोहन : नन्ना हेसरु मोहना.	मेरा नाम मोहन है।
मनोहर : इवनु यारु ? निन्ना तम्माना ?	यह कौन है ? क्या तुम्हारा छोटा भाई है ? (एकवचन, समीपस्थ-साधारणसूचक)
मोहन : अल्ला. इवनु नन्ना तम्मा अल्ला, इवनु नन्ना अण्णा.	नहीं, यह मेरा अनुज नहीं, यह मेरा अग्रज है।
मनोहर : इवना हेसरु ऐनु ?	इसका नाम क्या है ?
मोहन : इवना हेसरु सुरेश.	इसका नाम सुरेश है।
मनोहर : अवनु यारु ?	वह कौन है ? (दूरस्थ)
मोहन : अवनु नन्ना स्नेहिता.	वह मेरा मित्र है।
मनोहर : अवना हेसरु ऐनु ?	उसका नाम क्या है ?

मोहन : अवना हेसरु राजू.	उसका नाम राजू है।
मनोहर : आ हुडुगी यारु?	वह लड़की कौन है?
मोहन : अवळु नन्ना तंगी.	वह मेरी छोटी बहन है। (स्त्रीलिंग, एकवचन, साधारण, दूरस्थ)
मनोहर : अवळा हेसरु ऐनु?	उसका नाम क्या है? (स्त्रीलिंग)
मोहन : अवळा हेसरु कमला.	उसका नाम कमला है। (स्त्रीलिंग)
मनोहर : ई हुडुगी यारु? निन्ना तन्नीन्ना?	यह लड़की कौन है? क्या यह तुम्हारी छोटी बहन है?
मोहन : अल्ला. इवळु नन्ना तंगी अल्ला.	नहीं, यह मेरी छोटी बहन नहीं है।
इवळु नन्ना अक्का.	यह मेरी बड़ी बहन है।
मनोहर : इवळा हेसरु ऐनु?	इसका नाम क्या है?
मोहन : इवळा हेसरु ललिता.	इसका नाम ललिता है।

2. कवायद

2.1 इदु यावा पुस्तका?	यह पुस्तक कौन सी है?
इदु यावा कालेजु?	यह कॉलेज कौन सी है?
2.2 इदु कवना.	यह कविता है।

अदु कथे.	वह कहानी है।
2.3 इदरा हेसरु ऐनु?	इसका नाम क्या है? (निकटस्थ)
अदरा हेसरु ऐनु?	उसका नाम क्या है। (दूरस्थ)
2.4 इदु चदुरंगा अवरा कथे. अदु भैरप्पा अवरा मने.	यह चदुरंगा की कहानी है। वह भैरप्पाजी का घर है।
2.5 इदु निन्ना अंगीना? अदु अवरा मनेना?	क्या यह तुम्हारी कमीज है? क्या वह (दूरस्थ) उनका घर है?
2.6 हौदु. इदु नन्ना पुस्तका. हौदु. अदु अवरा मने.	हाँ, यह मेरी पुस्तक है। हाँ, वह उनका घर है।
2.7 अल्ला. इदु इवरा पेन्नु अल्ला. अदु नन्ना कारु अल्ला.	नहीं, यह उनकी कलम नहीं है। नहीं, वह मेरी कार नहीं है।
2.8 नीनु यारु? निन्ना हेसरु ऐनु?	तुम कौन हो? (साधारणसूचक) तुम्हारा नाम क्या है?
2.9 इवनु यारु? इवनु जवाना.	वह कौन है? (साधारणसूचक) वह नौकर है।
इवना हेसरु ऐनु?	इसका नाम क्या है?
इवना हेसरु नंजप्पा.	इसका नाम नंजप्पा है।

- 2.10 अवरु यारु? वह कौन है? (अलिंग, साधारणसूचक, दूरस्थ)
 अवनु कावलुगारा. वह चौकीदार है।
 अवना हेसरु रामय्या. उसका नाम रामय्या है।
- 2.11 अवळु यारु? वह कौन है? (स्त्रीलिंग, साधारणसूचक, दूरस्थ)
 अवळु जवानी? वह नौकरानी है।
 अवळा हेसरु लक्ष्मी. उसका नाम लक्ष्मी है।
- 2.12 इवळु यारु? यह कौन है? (स्त्रीलिंग, साधारणसूचक, दूरस्थ)
 इवळु नन्ना तंगी. यह मेरी छोटी बहन है।
- 2.13 इवनु नन्ना तम्माना? क्या यह तुम्हारा छोटा भाई है?
 अल्ला. इवनु नन्ना तम्मा अल्ला. नहीं, यह मेरा छोटा भाई नहीं है।
 इवनु नन्ना अण्णा. यह मेरा बड़ा भाई है।
- 2.14 अवनु निन्ना अक्काना? क्या वह तुम्हारी बड़ी बहन है?
 हौदु. अवळु नन्ना अक्का. हाँ, वह मेरी बड़ी बहन है।

3. नौसिखियों के लिए कुंजी

- 3.1 इदु - यह (अलिंगी, एकवचन, निकटस्थ)
 अदु - वह (अलिंगी, एकवचन, दूरस्थ)
 ये दोनों सर्वनाम वस्तुओं व जानवरों के लिए उपयोग किये जाते हैं।

इदु कुरची - यह कुर्सी है।

अदु मरा - वह पेड़ है।

- 3.2 अलिंगी सर्वनामों में 'आ' जोड़कर सम्बन्धवाचक सर्वनाम हो जाता है। यथा:-

अदु+आ - अदरा - उसका (दूरस्थ)

इदु+आ - इदरा - इसका (निकटस्थ)

(आ के साथ अर भी जुड़ जाता है।)

- 3.3.1 'हाँ' या 'ना' जैसे प्रश्नवाचक शब्दों के लिए संज्ञा में 'आ.....' जोड़ा जाता है और प्रश्नवाचक उच्चारण किया जाता है। जैसे :

कादम्बरी + आ = कादम्बरीया.....? कादम्बरी का?

मने + आ = मनेया....? घर का ?

सीते + आ = सीतेया....? सीता का ?

- 3.3.2 पेन्नु + आ = पेन्ना.....?

अवरु + आ = अवरा.....?

इवरु + आ = इवरा ?

- 3.3.3 मगा + आ = मगाना...?

राम + आ = रामाना...?

कमला + आ = कमलाळा....?

'आ' जहाँ प्रश्न के लिए जोड़ा जाता है- तो कभी कभी 'ना' बन जाता है, बोलने में।

3.4 'हौदु' (हाँ) स्वीकारोक्ति सूचक शब्द है, जबकि 'अल्ला' (ना) अस्वीकारोक्ति सूचक शब्द है। इन दोनों शब्दों को प्रश्नवाचक रूप में प्रयोग किया जा सकता है- जैसे - हौदा ? (है क्या?), अल्ला ? (नहीं है क्या?)

3.5 नीनु - तुम (द्वितीय पुरुष, एकवचन, साधारणसूचक)

इवनु - यह (तृतीय पुरुष, एकवचन, समीपस्थ)

अवनु - वह (तृतीय पुरुष, एकवचन, दूरस्थ)

इवळु - यह (तृतीय पुरुष, एकवचन, स्त्रीलिंग, निकटस्थ)

अवळु - वह (तृतीय पुरुष, एकवचन, स्त्रीलिंग, दूरस्थ)

3.6 इन सर्वनामों को सम्बन्धवाचक बनाने के लिए 'आ' जोड़ा जाता है। यथा-

नीनु + आ = निन्ना (तुम्हारा)

इवनु + आ = इवना (इसका)

अवनु + आ = अवना (उसका)

इवळु + आ = इवळा (इसका - स्त्रीलिंग)

अवळु + आ = अवळा (उसका - स्त्रीलिंग)

3.7 'अप्पा' शब्द किसी पुरुष को सम्बोधित करने के लिए जोड़ा जाता है।

'अम्मा' शब्द किसी स्त्री को सम्बोधित करने के लिए जोड़ा जाता है।

3.8 'अदु' की जगह 'आ' का भी प्रयोग होता है। जैसे-

अदु मने = वह घर है।

आ मने = वह घर

4. अभ्यास :

4.1 रिक्त स्थान पूर्ण करो।

4.1.1 इदु निरंजना अवरा

4.1.2 इन्दिरा गांधी अवराराजीव गांधी

4.1.3हेसरु चिरस्मरणे

4.1.4अदु नन्ना पुस्तका अल्ला

4.2 कोष्ठक में दिये गये शब्दों के सही रूप से रिक्त स्थान भरो :

4.2.1 अदु कारु. (अवनु)

4.2.2 इदु आफिसु ? (यारु)

4.2.3 अवळु निन्ना ? (तंगी)

4.2.4 हेसरु कामाक्षी. (इवळु)

4.3 रिक्त स्थान कन्नड़ पर्यायवाची द्वारा भरो :-

4.3.1 अवळु (लड़की)

4.3.2 सविता नन्ना (बड़ी बहन)

4.3.3 निम्मा यारु ? (बड़ा भाई)

4.3.4 नन्ना कन्नड़ा अध्यापका (छोटा भाई)

4.4 इन्हें प्रश्नवाचक बनाओ :-

4.4.1 अवनु विद्यार्थी.

4.4.2 अदु पुस्तका.

4.4.3 नन्ना राज्य केरला.

4.4.4 हौदु. अवनु नन्ना तम्मा.

4.5 कन्नड़ में रूपांतर करो :-

4.5.1 तुम (आप) कैसे हो?

4.5.2 क्या वह तुम्हारी छोटी बहन है?

4.5.3 वह लड़की कौन है?

4.5.4 यह लड़का सतीश का बेटा है।

4.5.5 क्या यह पुस्तक तुम्हारी है?

4.5.6 नहीं, यह मेरी कलम नहीं है।

4.5.7 तुम्हारा गाँव कौन सा है?

4.6 इनका कन्नड़ में जवाब दो :-

4.6.1 निम्मा ऊरु मद्रासा?

4.6.2 आ हुडुगा निम्मा मगाना?

4.6.3 निरंजना अवरा कादम्बरी यावुदु?

4.6.4 निम्मा मात्रुभाषे कन्नडाना?

शब्द संग्रह -

अक्का - बड़ी बहन

अदु - वह (दूरस्थ)

अदरा - उसका

अण्णा - बड़ा भाई

अल्ला - नहीं

अवळु - वह (साधारणसूचक, एकवचन, दूरस्थ)

अवळा - उसका (स्त्रीलिंग)

अवनु - वह (साधारणसूचक, एकवचन, दूरस्थ, पुल्लिंग)

अवना - उसका (पुल्लिंग)

आ - वह

इदु - यह (समीपस्थ)

इदरा - इसका (अलिंगी)

इवना - उसका (पुल्लिंग)

इवळु - यह (साधारणसूचक, एकवचन, स्त्रीलिंग, समीपस्थ)

इवळा - इसका (साधारणसूचक, एकवचन, स्त्रीलिंग, समीपस्थ)

ई - यह

कादम्बरी - उपन्यास

तंगी - छोटी बहन

तम्मा - छोटा भाई

निन्ना - तुम्हारा

मगा - बेटा

पुस्तका - पुस्तक

यावा - कौन सा

हौदु - हाँ

हुडुगी - लड़की

पाठ - 3

1. संवाद

राजा : रामायणदा नायका यारु ?	रामायण का नायक कौन है ?
रानी : रामायणा नायका श्रीरामा.	रामायण के नायक श्रीराम हैं।
राजा : रामा यारा मगा ?	राम किसका बेटा है ?
रानी : अवनु दशरथाना मगा.	वह दशरथ का बेटा है।
राजा : रामना तायिया हेसरु एनु ?	राम की माँ का नाम क्या है ?
रानी : रामना तायिया हेसरु कौशल्ये.	राम की माँ का नाम कौशल्या है।
राजा : रामना तम्मना हेसरु एनु ?	राम के छोटे भाई का नाम क्या है ?
रानी : रामना तम्मना हेसरु लक्ष्मणा.	राम के छोटे भाई का नाम लक्ष्मण है।
राजा : रामना हेंडतिया हेसरु एनु ?	राम की पत्नी का नाम क्या है ?
रानी : रामना हेंडतिया हेसरु सीते.	राम की पत्नी का नाम सीता है।
राजा : अवळु यारा मगळु ?	वह किसकी बेटी हैं ?

रानी : अवळु जनका राजना मगळु. वह राजा जनक की बेटी हैं।

राजा : रामना मक्कळा हेसरु एनु? राम के बेटों का नाम क्या है?

रानी : लवा, कुशा. लव, कुश

राजा : लवा हीरी मगानू? बड़ा बेटा कौन है? लव या कुश?

कुशा हीरी मगानू?

रानी : कुशा हिरी मगा. कुश बड़ा बेटा है।

लवा किरी मगा. लव छोटा बेटा है।

2. कवायद

2.1 कर्नाटकादा मुख्यमंत्री यारु? कर्नाटक का मुख्यमंत्री कौन है?

भारतादा राजधानी यावुदु? भारत की राजधानी कौन सी है?

2.2 सुमति राजुविना मगळु. सुमति राजु की बेटी है।

अवनु ई गुरुविना शिष्या. वह इस गुरु का शिष्य है।

2.3 रामना तन्देया हेसरु दशरथा. राम के पिता का नाम दशरथ है।

नन्ना तायीया हेसरु कमलम्मा. मेरी माँ का नाम कमलम्मा है।

2.4 सीतेया गण्डना हेसरु रामा. सीता के पति का नाम राम है।

अवरा मगाना हेसरु राजीवा. उसके बेटे का नाम राजीव है।

2.5 रामना मक्कळा हेसरु लवा मत्तु कुशा. राम के बच्चों का नाम लव और कुश है।

2.6 नम्मा कालेजिना हेसरु महाराजा हमारी कालेज का नाम महाराजा कालेज है।

निम्मा ऊरिना हेसरु ऐनु? आपके गाँव (या जन्मस्थान) का नाम क्या है?

2.7 अवळु रामारायारा हिरी मगळु वह रामाराव की बड़ी बेटी है किरी मगळु? या छोटी बेटी?

3. नौसिखियों के लिए

3.1 सम्बन्धवाचक प्रत्यय के लिए 'आ' संज्ञा में जोड़ा जाता है।

3.1.1 भारता + आ = भारत दा = भारत का

कर्नाटका + आ = कर्नाटक दा = कर्नाटक का

(जब कभी सम्बन्धवाचक प्रत्यय 'आ' नपुंसक संज्ञाओं के साथ जोड़ा जाता है तो यह 'दा' बन जाता है)

निम्न संज्ञाओं के साथ 'आ' प्रत्यय जोड़ो :-

मरा - पेड़ मरादा - पेड़ का

पुस्तका - पुस्तक पुस्तकादा - पुस्तक का

गिडा - पौधा गिडादा - पौधे का

सिनिमा - सिनेमा सिनिमादा - सिनेमा का

दिना - दिन दिनादा - दिन का

राज्या - राज्य राज्यादा - राज्य का

3.1.2 जब पुल्लिंग या स्त्रीलिंग व्यक्तिवाचक संज्ञा के साथ 'आ' जोड़ा जाता है तो यह से 'या' बन जाता है।

जैसे-

गांधी + आ = गांधीया (गांधी का)

सीते + आ = सीतेया (सीता का)

जब सम्बन्धवाचक प्रत्यय 'आ' - ऐसी संज्ञाओं के साथ जोड़ा जाता है, जो 'ए' या 'ई' से अंत होती है, तो 'या' बन जाता है।

जैसे-

सोसे + आ - सोसेया (पुत्रवधु का) कथे + आ = कथेया
(कहानी का)

हुली + आ - हुलीया (बाघ का) कीटकी + आ =
कीटकीया (खिड़की का)

हेंडति + आ - हेंडतिया (पत्नी का) कुर्ची + आ = कुर्चीया
(कुर्सी का)

जब सम्बन्धवाचक प्रत्यय 'आ' ऐसे संज्ञा वाले शब्दों के साथ जोड़ा जाता है, जो 'उ' कार से अंत होती है, तो वह 'इना' में परिवर्तित हो जाता है-

कालेजु + आ = कालेजिना - कालेज का

काडु + आ = काडिना - जंगल का

अभ्यास

इन शब्दों के साथ 'आ' जोड़ो :

उरु = गाँव

हावु = साँप

बस्सु = बस

पेन्नु = कलम

बागिलु = दरवाजा

हेंगसु = औरतें

3.1.4 'उ' प्रत्यय वाले कुछ शब्द अपवाद स्वरूप 'इना' के बजाय 'विना' में बदल जाते हैं। जैसे-

हसु + आ = हसुविना - गाय का

गुरु + आ = गुरुविना - गुरु का

करु + आ = करुविना - बछड़े का

राजु + आ = राजुविना - राजु का

सीतु + आ = सीतुविना - सीता का

3.1.5 'उ' प्रत्यय वाले संख्यावाचक शब्द 'अर' में परिवर्तित हो जाते हैं :

ओदु + आ = ओंदरा (एक का)

हतु + आ = हतरा (दस का)

इसी प्रकार मगळु और मक्कळु में 'आ' जोड़ने से 'आ' बन जाता है।

मगळु + आ = मगळा (बेटी का)

मक्कळु + आ = मक्कळा (बच्चों का)

सजीव संज्ञाओं में 'आ' जोड़ने पर 'ना' बन जाता है।

मगा + आ = मगना (बेटे का)

रामा + आ = रामना (राम का)

कमला + आ = कमलना (कमला का)

अक्का + आ = अक्काना (बड़ी बहन का)

संदेहसूचक प्रश्नों के बाद 'ओ' प्रत्यय लग जाता है।

संजय गांधी इंदिरा गांधीया हिरी मगनो किरी मगनो?

(संजय गांधी इंदिरा गांधी का छोटा बेटा है या बड़ा बेटा?)

अवनु निन्ना अण्णनो तम्मनो?

वह तुम्हारा बड़ा भाई है या छोटा भाई?

अदु अवरा मनेनो निन्ना मनेनो?

3.3 वह उनका घर है या तुम्हारा?

4. अभ्यास :

4.1 रिक्त स्थान भरो :

4.1.1 भारतदा देहली

4.1.2 रामना सीता

4.1.3 लवा, कुशा रामना

4.1.4 राजीव गांधीया फिरोज गांधी

4.2 रिक्त स्थानों को उपयुक्त कन्नड़ शब्दों से भरो :

4.2.1 शालिनिया रजनी (बेटी)

4.2.2 नन्ना राजेशा (बड़ा बेटा)

4.2.3 रविया सविता (पत्नी)

4.2.4 सुमनाना रमा (माँ)

4.3 रिक्त स्थानों को कोष्ठक में दिये गये शब्दों के सही रूप से भरो :

4.3.1 निम्मा हेसरु ऐनु? (मगा)

4.3.2 शीलीया मने यावदु? (स्नेहिते)

4.3.3 अण्णा राजीवा (संजया)

4.3.4 राजधानी देहली (भारता)

4.4 कन्नड़ में अनुवाद करो-

4.4.1 मेरी माँ का नाम शारदा है।

4.4.2 उसका पति कौन है?

4.4.3 अर्पिता मेरी सबसे छोटी बेटी है।

4.4.4 रामाराव मेरे पिता के पिता हैं।

'आ' प्रत्यय लगाकर बदलो। जैसे :- इन्दिरा गांधी - इन्दिरा गांधीया

1. रजनी

2. रवि

3. नायी

4. कुर्ची

5. तंदे

6. कथे

4.5.2 जैसे - भारता = भारतदा

देशा

पुस्तका

मरा

4.5.3 जैसे- मगा = मगना

संजया

रमेशा

कमला

ललिता

4.5.4 जैसे - नेहरू = नेहरूविना

रामु

नीलु

हसु

गुरु

4.6 अपने परिवार का संक्षिप्त परिचय दो।

4.7 इन प्रश्नों के जवाब कन्नड़ में दो।

4.7.1 निम्मा मक्कळा हेसरु ऐनु?

4.7.2 निम्मा हेंडतिया हेसरु ऐनु?

4.7.3 निम्मा तंदे/तायीया हेसरु ऐनु?

5. शब्दावली

मक्कळु - बेटे-बेटियाँ (बच्चे)

मगळु - बेटा

हिरी मगा - बड़ा बेटा

हेंडति - पत्नी

पाठ - 4

1. संवाद

रामु : श्रीरामपुरा ओळ्ळेया बडावणेना ?	क्या श्रीरामपुर एक अच्छा विस्तार है ?
सुरेश : अल्ला। अदु ओळ्ळेया बडावणे अल्ला.	नहीं, यह अच्छा विस्तार नहीं है,
अल्ला चिक्का बडावणे.	यह एक छोटा विस्तार है।
रामु : ओळ्ळेया बडावणे यावुदु ?	अच्छा विस्तार कौन सा है ?
सुरेश : बनशंकरी ओळ्ळेया बडावणे.	बनशंकरी अच्छा विस्तार है।
रामु : अदु होसा बडावणेनो, हळेया बडावणेनो ?	यह क्या नया विस्तार है ? या पुराना विस्तार है ?
सुरेश : अदु हळेया बडावणे अल्ला, होसा बडावणे.	यह पुराना विस्तार नहीं है, नया विस्तार है।
रामु : अदेनु दोड्डा बडावणेनो,	क्या यह बड़ा विस्तार है कि
चिक्का बडावणेनो ?	छोटा विस्तार ?
सुरेश : अदु दोड्डा बडावणे.	यह बड़ा विस्तार है।
रामु : अदु एन्था बडावणे ?	यह किस प्रकार का विस्तार है ? क्या यह

श्रीमंतारा बडावणेनो,	अमीर लोगों का विस्तार है
बडवारा बडावणेनो ?	या गरीब लोगों का ?
सुरेश : अदु तुम्बा श्रीमंतारा बडावणेनू अल्ला.	न यह बहुत अमीर लोगों का विस्तार है
तुम्बा बडवर बडावणेनू अल्ला.	ना ही बहुत गरीब लोगों का।
रामु : अदु तुम्बा दूरानो हत्तिरानो ?	यह बहुत दूर है कि नजदीक है ?
सुरेश : अदु तुम्बा दूरानू अल्ला.	न तो यह बहुत दूर है
तुम्बा हत्तिरानू अल्ला.	और ना ही बहुत नजदीक।

2. कवायद

2.1 मैसूरु ओळ्ळेया नगरा.	मैसूर अच्छा शहर है।
रमेशा ओळ्ळेया हुडुगा.	रमेश अच्छा लड़का है।
मोहना ओळ्ळेया अधिकारी.	मोहन अच्छा अफसर है।
2.2 अदु केट्टा पुस्तका.	वह पुस्तक खराब है।
अवनु केट्टा हुडुगा.	वह खराब लड़का है।
अदु केट्टा ऊरु.	वह गाँव खराब है।
2.3 अदु एन्था पेन्नु ?	वह कलम किस तरह की है ?
अदु ओळ्ळेया पेन्नु ?	वह अच्छी कलम है।
इदु एन्था कादम्बरी ?	यह उपन्यास कैसी है ?
इदु केट्टा कादम्बरी.	यह खराब उपन्यास है।

- अवळु एन्था नटी? वह किस प्रकार की अभिनेत्री है?
 अवळु केट्टा नटी. वह खराब अभिनेत्री है।
 अवनु ओळ्ळैया नटा. वह एक अच्छा अभिनेता है।
- 2.4 अदु दोड्डा मने. वह घर बड़ा है।
 बेंगलूरु दोड्डा पट्टणा. बेंगलूरु बड़ा शहर है।
 अवरु दोड्डा मनुष्यरु. वे बड़े आदमी हैं।
- 2.5 अदु चिक्का अंगडी. वह छोटी दुकान है।
 इदु सण्णा कथे. यह छोटी कहानी है।
 अवळु सण्णा हेंगसु. वह एक पतली (स्वार्थी) औरत है।
- 2.6 मैसूरु अरमने तुम्बा दोड्डा मैसूरु का राजमहल बहुत बड़ा
 अरमने. राजमहल है।
 अवळु बहळा ओळ्ळैया वह बहुत अच्छी अध्यापिका है।
 अध्यापकी.
 अदु तीरा केट्टा नायी. वह बहुत खराब कुत्ता है।
- 2.7 रामा सुमित्रेया मगनो? राम सुमित्रा का बेटा है या
 कैकेयीया मगनो? कैकेयी का?
 रामा सुमित्रेया मगनू अल्ला. राम न तो सुमित्रा का बेटा है न
 कैकेयी का,
 कैकेयीया मगनू अल्ला, अवनु वह कौशल्या का बेटा है।
 कौशल्येया मगा.
 अदु निन्ना पेन्नू, निन्ना तम्मना यह कलम तुम्हारी है या तुम्हारे
 पेन्नो? छोटे भाई की?

अदु निन्ना पेन्नू अल्ला, निन्ना यह कलम न मेरी है और न मेरे
 तम्मना पेन्नू अल्ला. छोटे भाई की।
 निन्ना तंगीया पेन्नू. यह कलम मेरी छोटी बहन की है।

3. नौसिखियों की कुंजी

3.1 ओळ्ळैया = अच्छा/ केट्टा = खराब/ होसा = नया/ हलेया = पुराना, ये सब गुणात्मक विशेषण हैं।

दोड्डा = बड़ा, चिक्का/सण्णा = छोटा, ये दोनों मात्रात्मक विशेषण हैं। विशेषण सदैव संज्ञा से पहले आते हैं। दोड्डा/सण्णा ये शब्द वस्तु या आदमी के कद के लिए भी प्रयुक्त होते हैं और गुण के लिए भी जैसे- अदु दोड्डा मने (वह घर बड़ा है) अवनु दोड्डा मनुष्या (वह बड़ा शरीफ आदमी है)।

3.2 नोट करें कि 'तुम्बा', 'बहला' और 'तीरा' ये विशेषणों को प्रबलता या प्रगाढ़ता प्रदान करते हैं और इनका प्रयोग विशेषणों के पहले होता है। जैसे- अवनु तुम्बा ओळ्ळैया मनुष्या - वह बहुत ही शरीफ आदमी है।

3.3 जब दोनों संज्ञाओं के परस्पर सम्बन्धों के लिए प्रयुक्त होते हैं तो 'उ' कार 'ऊ' कार में बदल जाता है-

जैसे- अदु निन्ना पेन्नू अल्ला, निन्ना तम्मना पेन्नू अल्ला (न यह मेरी कलम है और न मेरे छोटे भाई की)।

3.4 एन्था (कैसा) गुणात्मक प्रश्नवाचक शब्द है।

4. अभ्यास

4.1 खाली जगह भरो-

4.1.1 अदुसिनिमा.

4.1.2 बेंगळूरूपट्टणा.

4.1.3 अवनु नन्ना अण्णा.

4.1.4 अवळु नन्ना तम्मनामगळु.

4.2 खाली जगह में हिन्दी शब्द का कन्नड़ अनुवाद करके भरें :-

4.2.1 रेखा ओळ्ळेया नटी (बहुत)

4.2.2 अदु गडियारा (बड़ा)

4.2.3 अदु तुम्बा दोड्डा (विस्तार)

4.3 इन शब्दों को वाक्यों में प्रयोग करो :-

4.3.1 मने

4.3.2 होसा

4.3.3 दोड्डा

4.3.4 एन्था

4.3.5 सण्णा

4.4 इन वाक्यों का कन्नड़ में अनुवाद करें :-

4.4.1 यह उपन्यास बहुत अच्छी है।

4.4.2 यह कथा किसकी है?

4.4.3 जयनगर एक अच्छा नगर विस्तार है।

4.4.4 यह एक बड़ा शहर है।

4.4.5 यह एक अच्छा पुराना घर है।

4.5 इनका कन्नड़ में जवाब दें :-

4.5.1 कर्नाटकादा राजधानी यावुदु?

4.5.2 निम्मा दोड्डा मगना हेसरु ऐनु?

4.5.3 अदु निम्मा हळैया मनेनो होसा मनेनो?

4.5.4 निम्मा बडावणेया हेसरु ऐनु?

4.5.5 निम्मा बडावणे दोड्डादा?

5. शब्दावली -

ऐन्था (कैसा),

ओळ्ळेया (अच्छा),

केट्टा (खराब),

चिक्का (छोटा),

दोड्डा (बड़ा),

बडावणे (नगर विस्तार),

सण्णा - पतला,

दप्पा - मोटा,

हत्तिरा - नजदीक,

हळैया - पुराना,

होसा - नया ।

5. अतिरिक्त शब्दावली -

अरमने - राजमहल,
गडियारा - घड़ी,
नटा - अभिनेता,
नटी - अभिनेत्री,
नगरा - नगर,
नायी - कुत्ता,
पट्टणा - शहर,
मनुष्या - मनुष्य,
हेंगसु - महिला/औरत।

पाठ - 5

1. संवाद

स्वामी : निम्मदु बाडिगे मनेना ?	क्या तुम्हारा घर भाड़े का है ?
रंगा : अल्ला नन्नदु बाडिगे मने अल्ला.	नहीं मेरा भाड़े का घर नहीं है।
स्वता मने.	मेरा अपना है।
स्वामी : मने होसदा ?	क्या घर नया है ?
रंगा : हौदु होसदु.	हाँ, नया है।
स्वामी : दोड्डादा ?	क्या बड़ा है ?
रंगा : स्वल्पा दोड्डदु.	थोड़ा बड़ा है।
स्वामी : मने, एल्ली इदे ?	घर कहाँ है ?
रंगा : जयनगरेदल्ली इदे.	जयनगर में है।
स्वामी : अल्ली यावुदादरु बाडिगे मने इदेया ?	क्या वहाँ कोई भाड़े का घर है ?
रंगा : इल्ला यावदू इल्ला.	नहीं, कोई भी नहीं है।
स्वामी : बेरे एल्लीयादरु इदेया ?	अन्य कहीं जगह है क्या ?
रंगा : राजाजीनगरदल्ली इदे.	हाँ, राजाजीनगर में है।
स्वामी : राजाजीनगरा दूरा, बनशंकरी हत्तिरा.	राजाजीनगर दूर है, बनशंकरी पास है
अल्ली यावदू इल्वा ?	यहाँ कोई नहीं है क्या ?

रंगा : इल्ला. नहीं।
 स्वामी : राजाजीनगरा मने यारदु? राजाजीनगरा वाला घर किसका है?
 रंगा : नन्ना स्नेहितानदु. मेरे मित्र का है।
 स्वामी : एल्ली इदे? कहाँ है?
 रंगा : नवरंग थियेटर हत्तिरा. नवरंग थियेटर के पास है।
 स्वामी : गुरुतु ऐन्नादरु इदेया? क्या वहाँ कोई चिन्हित स्थान है?
 रंगा : मने मुंदे नवरंग थियेटर इदे। नवरंग थियेटर घर के सामने है।
 हिंदे ओन्दु अंगड़ी इदे. पिछवाड़े में एक दुकान है।
 मनेया एडापक्कदल्ली घर के बायें और दायें तरफ
 बलापक्कदल्ली तेंगीना नारियल के पेड़ हैं।
 मरा इदे.
 स्वामी : आ मने दोड्डुदा? घर बड़ा है क्या?
 रंगा : हौदु. सुमारु दोड्डुदा हौं, बड़ा है।
 स्वामी : निम्मा स्नेहिता एन्थावरु? आपका मित्र किस तरह का आदमी है?
 रंगा : अवनु तुम्बा ओळ्ळैयवनु बहुत अच्छा आदमी है।

2. कवायद

2.1 आ मने नन्नदु. वह मेरा घर है।

ई पुस्तका अवनदु. यह उसकी पुस्तक है।
 होसा कारु इवरदु. नयी गाड़ी इसकी है।
 2.2 आ हुडुगी नन्नावळु. वह लड़की मेरी है।
 ई हुडुगा नन्नावनु. यह लड़का मेरा है।
 2.3 नन्ना शर्दु होसदु. मेरी कमीज नयी है।
 अवळा सीरे हळैयदु. उसकी साड़ी पुरानी है।
 अवरा कालेजु दोड्डुदु. उनकी कालेज बड़ी है।
 अवना रुमु चिक्कदु. उसका कमरा छोटा है।
 2.4 निम्मा चप्पली होसदा? क्या तुम्हारी चप्पल नयी है?
 आ सिनिमा हलेयदा? क्या वह फिल्म पुरानी है?
 ई साइकिलु ओळ्ळैयदा? क्या यह साइकिल अच्छी है?
 2.5 मने जयनगरदल्ली इदे. घर जयनगर में है।
 नायी मनेयल्ली इदे. कुत्ता घर में है।
 आने काञ्जिल्ली इदे. हाथी जंगल में है।
 बस्सीनल्ली जागा इदे. बस में जगह है।
 कर्नाटकादल्ली चिन्नादा गणी इदे. कर्नाटक में सोने की खान है।
 2.6 निम्मा कालेजु एल्ली इदे? तुम्हारा कालेज कहाँ है?
 अवरा हास्टलु एल्ली इदे? उसका होस्टल कहाँ है?
 गणेशाना अंगड़ी एल्ली इदे? गणेश की दुकान कहाँ है?

- 2.7 पुस्तका अल्ली इदे. पुस्तक वहाँ है।
सिगरेट इल्ली इदे. सिगरेट यहाँ है।
- 2.8 अवरा हत्तिरा बेंकी पट्टाणा इदे. उसके पास माचिस की डिब्बी है।
अवरा मने मुंदे आस्पत्रे इदे. उसके घर के सामने अस्पताल है।
- 2.9 पुस्तका मेजीना मेले इदे. पुस्तक मेज के ऊपर है।
मंचदा केळगे पेट्टीगे इदे. खाट के नीचे पेटी है।
- 2.10 आ पुस्तका नन्ना स्नेहितानदु. वह किताब मेरे दोस्त की है।
ई सीरे सीतेयदु. यह साड़ी सीता की है।
ई होसा शर्दु रामनुदु. यह नयी कमीज राम की है।
- 2.11 अल्ली यावुदादरु बाडिगे क्या कोई भाड़े का घर मने इदेया? है?
यावुदादरु कथे पुस्तका इदेया? क्या तुम्हारे पास कोई कहानी की किताब है?
इल्ली एल्लीयादरु अंगड़ी इदेया? क्या यहां कोई दुकान है?
- 2.12 कन्नडा अध्यापकी एन्थावरु? कन्नड़ की अध्यापिका कैसी हैं?
आ हुडुगा एन्थावरु? यह लड़का कैसा है?
निन्ना स्नेहिते कमला एन्थावळु? तुम्हारी मित्र कमला कैसी औरत है?
- 2.13 कन्नड़ा अध्यापकी ओळ्ळेयवळु. कन्नड़ की अध्यापिका अच्छी है।

आ हुडुगा केट्टवनु. वह लड़का खराब है।
नन्ना स्नेहिते कमला ओळ्ळेयवळु. मेरी मित्र कमला अच्छी है।

3. नौसिखियों के लिए कुंजी

3.1 कन्नड़ में 'विधेय' शब्दों को नोट करें :-

3.1.1 कर्ता के विधेय; ये तृतीय पुरुषवाचक अलिङ्गी संज्ञा को जोड़कर बनते हैं। कन्नड़ में 'अदु' या 'अवु' प्रत्यय सम्बन्धवाचक कर्ता में जोड़े जाते हैं-

रामना + अदु = रामानदु, रामना + अवु = रामानवु
संधि में 'आ' प्रत्यय हट जाता है।

3.1.2 सर्वनामी विधेय - जैसे

नन्ना + अवनु = नन्नवनु
नन्ना + अवळु = नन्नवळु
नन्ना + अवु = नन्नवु
अदरा + अदु = अदरदु
इदरा + अदु = इदरदु

3.1.3 विशेषणी विधेय

दोड्डा + अवनु = दोड्डावनु
चिक्का + अवळु = चिक्कवळु
ओळ्ळेया + अवरु = ओळ्ळेयवरु
केट्टा + अदु = केट्टदु

केट्टा + अवु = केट्टवु

ये विधेय संज्ञा के पहले नहीं प्रयोग होते। ये वाक्य में कर्ता के रूप में प्रयुक्त हो सकते हैं।

नन्नदु हलेया मने - मेरा पुराना घर।

इवल्लु नन्ना मगल्लु - यह मेरी बेटी है।

ई मगु ननदु - यह मेरा बेटा है।

इदु नन्ना मने - यह मेरा घर है।

ई मने ननदु - यह घर मेरा है।

जब प्रश्नवाचक 'आ' विधेय की तरह जोड़ा जाता है तो 'उ' प्रत्यय हट जाता है।

जैसे- होसदु + आ = होसदा ?

'अल्ली' स्थानसूचक प्रत्यय है, जो स्थान बताता है।

मने + अल्ली = मनेयल्ली - घर में

बेंगलूरु + अल्ली = बेंगलूरुनल्ली - बेंगलूरु में।

3.4 स्थानसूचक दूसरे शब्द हैं :-

मुंदे = सामने

हिंदे = पीछे

बलपक्का = दाहिने तरफ

एडापक्का = बायीं तरफ

मेले = ऊपर

केळगे = नीचे

मनेया मुंदे = घर के सामने

मेजिना मेले = मेज के ऊपर

'अदरु' प्रत्यय का उपयोग देखिये :

एल्ली + आदरु = एल्लीयादरु - कहीं भी

यारु + आदरु = यारादरु - कोई भी

ऐना + आदरु = ऐनादरु - कुछ भी

याके + आदरु = याकादरु - किसी कारण से

हेगे + आदरु = हेगादरु - कैसे भी

इदे - स्वीकारात्मक है तो 'इल्ला' नकारात्मक।

4. अभ्यास

4.1 सही शब्द से रिक्त स्थान भरें :-

4.1.1 आ किटकी

4.1.2 निम्मा मनेइदे?

4.1.3 निम्मा शालेया ऐनु?

4.1.4 नन्ना कन्नडी इदे।

4.2. हिन्दी शब्द का कन्नड़ में रूपांतर करके रिक्त स्थान भरें :-

4.2.1 अवरा मनेयाचित्र मंदिरा इदे. (पीछे)

4.2.2 इदु मने. (भाड़े का)

4.2.3 इवल्लु नन्ना मगळु. (खुद का)

4.2.4 मने इदे. (कुछ दूर)

4.3 कोष्ठक में दिये गये शब्द का सही रूप रिक्त स्थान में भरो :-

4.3.1 अवरा मने इदे. (सरस्वतीपुरा)

4.3.2 निम्मा ऊरु ? (दोड्डा)

4.3.3 ई शर्तु नन्ना (स्नेहिता)

4.3.4 नम्मा मने अंगडी इदे. (पक्का)

4.4 उदाहरण - चिक्का = चिक्कदु

इसी तरह इन विशेषणों को बदलो।

ओळ्ळेया =

केट्टा =

होसा =

हलेया =

यावा =

4.4.2 उदाहरण - नीवु = निम्मदु

इसी तरह इन शब्दों को बदलो।

नानु -

अवनु -

अवल्लु -

अवरु -

अदु -

4.4.3 उदाहरण - स्नेहिता = स्नेहितानदु

इसी तरह इन शब्दों को बदलो-

कमला =

रामा =

अन्ना =

अक्का =

4.4.4 उदाहरण- रवि = रवियदु

इसी तरह इन शब्दों को बदलो-

तायी =

मने =

नायी =

रजनी =

4.4.5 उदाहरण- जयनगर = जयनगरदल्ली

इसी तरह इन शब्दों को बदलो-

पुस्तका =

मने =

जलहळ्ळी =

ऊरु =

4.4.6 उदाहरण- रामू = रामूविन्दऊ

इसी तरह इन शब्दों को बदलो-

वीनू =

हसु =

मगु =

गुरु =

4.5 उदाहरण- अदु दोड्डामने वह बड़ा घर है।

अदु मने दोड्डु वह घर बड़ा है।

उदाहरण की तरह इनका रूपान्तर करो-

4.5.1 अदु चिक्का पुस्तका =

4.5.2 अदु हळैया ऊरु =

4.5.3 ईदु होसा स्थला =

4.5.4 अदु नन्ना तंगिया मने =

4.5.5 अदु आ हसिरिना कारु =

4.5.6 अदु ऐन्था मने? =

4.6 कन्नड़ में अनुवाद करो-

4.6.1 मैसूर बड़ा शहर है।

4.6.2 मेरे घर के पीछे एक दुकान है।

4.6.3 वह पुस्तक कमला की है

4.6.4 मेरी पुस्तक मेरे घर में है।

4.6.5 तुम्हारा कुत्ता कहाँ है?

4.7 इन प्रश्नों का उत्तर दो।

4.7.1 निम्मा मने एल्ली इदे?

4.7.2 निम्मदु स्वन्ता मनेनो बाडिगे मनेनो?

4.7.3 निम्मा मने गुरुतु ऐनु?

5. शब्दावली :

एडा पक्का - बायीं तरफ

एल्ली - कहाँ

गुरुतु - स्थल चिह्न

तेन्गीना मरा - नारियल का पेड़

दूरा - दूर

बला पक्का - दायीं तरफ

बाडिगे - किराया, भाड़ा

मने - घर

मुंदे - सामने

स्वन्ता - खुद का (निजी)

स्वल्पा - थोड़ा

हत्तिरा - नजदीक

हिन्दे - पीछे

5.1 अतिरिक्त शब्दावली :

आने - हाथी,
कन्नडी - दर्पण, ऐनक
काडु - जंगल,
कालेजु - कालेज,
किटकी - खिड़की,
गणी - खान
चप्पली - चप्पल
चिन्ना - सोना
जागा - जगह
पेट्टिगे - पेटी
बेंकी पट्टणा - माचिस
रुमु - कमरा
सायकल्लु - साइकिल
सीरे - साड़ी
शर्टु - कमीज

पाठ - 6

1. संवाद

शिवा : ओन्दु केजी बदनेकायिगे एष्टु बेले ?	एक किलो बैंगन की क्या कीमत है ?
तरकारी व्यापारी : ओन्दु केजी बदनेकायिगे एंटुवरे रूपायी.	एक किलो बैंगन की कीमत साढ़े आठ रुपये है।
शिवा : निम्मा अंगडियल्ली बेले जास्ती.	तुम्हारी दुकान में कीमत ज्यादा है।
तरकारी व्यापारी : इल्ला सार. ईगा हब्बादा. सीजनु. एल्ला तरकारी बेलेनू जास्ती.	नहीं जी, यह त्योहार का मौसम है। सभी तरकारी की कीमत ज्यादा है।
शिवा : अर्धा केजी टोम्याटो हण्णिगे एष्टु ?	आधा किलो टमाटर की कितनी कीमत है ?
त.व्या. : हत्तु कालु रूपायी.	सवा दस रुपये.
शिवा : टोम्याटो बेले अष्टु जास्तीना ?	क्या टमाटर का भाव इतना ज्यादा है ?
त. व्या : हौदु सार, मार्केट्टिनल्ली. टोम्याटू हण्णु इल्ला.	हाँ जी ! बाज़ार में टमाटर नहीं है।
शिवा : आ कुम्बळाकायिगे एष्टु ?	वह लौकी कितने की है ?
त. व्या. : दोड्डुको चिक्कदक्को ?	बड़ी वाली या छोटी वाली ?
शिवा : दोड्डादक्के एष्टु, चिक्कदक्के एष्टु ?	बड़ी वाली का कितना है ? छोटी वाली का कितना है ?

त. व्या. : दोड्डदक्के एल्लु रुपायी. बड़ी वाली का सात रुपिया।
चिक्कदक्के नालकु रुपायी. छोटी वाली का चार रुपिया।

शिवा : दोड्डादु कडमे इलवा? बड़ी वाली के दाम कम नहीं
होंगे क्या?

त. व्या. : इल्ला सार, एल्ला नहीं जी, सब ताजा माल है।
ताजा मालू ओन्दे बेले. एक ही भाव है।

शिवा : कोळीमोट्टेगे एष्टु? अंडों के क्या भाव हैं?

त. व्या. : कोळीमोट्टेगे ओन्दु एक अंडे का एक रुपिया सत्तर
रुपायी एप्पत्तु पैसे. पैसा।

शिवा : कोत्तुम्बरी सोप्पु? धनिये का?

त. व्या. : ओन्दु कट्टिगे अयवत्तु पैसे. एक गुच्छी का पचास पैसा.

1.1 संवाद

पोस्टमास्टर : निमगे ऐनु बेकु? आपको क्या चाहिए?

शंकर : ननगे अयदु इनलैंड लेटर बेकु. मुझे पाँच इनलैंड लेटर चाहिए।

ओन्दक्के इनलैंड लेटरगे एक इनलैंड लेटर का कितना
एष्टु? है?

पो. मा. : ओन्दक्के एरडु रुपायी, एक का दो रुपिया है।

आमेले एनु बेकु सार? इसके अलावा और क्या
चाहिए, जी?

शंकर : एनवेलप इदेया? लिफाफे हैं क्या ?

पो. मा. : इल्ला सार, एनवेलप नहीं जी, लिफाफे नहीं हैं।
स्टाक इल्ला, स्टांप इदे. स्टाम्प (डाक टिकट) हैं।

शंकर : मूरु रुपायीयदु आरू छह स्टाम्प तीन रुपये की
स्टैम्प बेकु. चाहिए और

हतु पैसेदु एल्लु स्टाम्प सात स्टाम्प दस पैसे की।
बेकु.

पो. मा. : इन्नेनु बेकु सार? और क्या चाहिए जी?

शंकरा : हन्नैरडु कार्ड बेकु. बारह पोस्टकार्ड चाहिए।

पो. मा. : इन्नेनु बेडवा? और कुछ नहीं चाहिए क्या?

शंकरा : बेडा. नहीं चाहिए।

पो. मा. : यारिगे सार इषटोन्दु इतने सारे पोस्टकार्ड किसके
कार्ड? लिए, जी?

शंकरा : नालकु नन्ना स्नेहितनिगे, चार मेरे मित्र के लिए, पाँच
अयदु नन्ना तंगी, मेरी छोटी बहन कमला के
कमलानिगे, मूरु ननगे। लिए, तीन मेरे लिए।

2. कवायद

2.1 निम्मा मनेगे बाडिगे एष्टु? आपके घर का भाड़ा कितना है?
बैंगलुरिगे बस चार्जु एष्टु? बैंगलूरु तक का बस भाड़ा
कितना है?

2.2 ओन्दु किलो हुरुळिकायिगे एक किलो सेमफली का आठ
एन्दु रुपायी. रुपया है।

आ पुस्तकक्के मूरु रुपायी. उस किताब का तीन रुपया है।
तेंगीनाकायी एरडक्के हन्नैरडु दो नारियल के बारह रुपये।
रुपायी.

- 2.3 अवनिगे ऐनु बेकु? उसे क्या चाहिए?
 ननगे ओन्दु चपाती बेकु. मुझे एक चपाती चाहिए।
 निनगे एष्टु दोसे बेकु? तुम्हें कितने दोसे चाहिए?
 अवरिगे हन्नोन्दु रूपायी बेकु. उसे ग्यारह रुपये चाहिए।
 अवळिगे ऐनू बेडा. उसको (स्त्रीलिंग) कुछ नहीं चाहिए।
- 2.4 सीतेगे आ सीरे बेडवा? सीता को वह साड़ी नहीं चाहिए क्या?
 रजनीगे हत्तु रूपायी बेका? क्या रजनी को दस रुपया चाहिए?
 रामनिगे इप्पत्तु रूपायी बेकु. राम को बीस रुपये चाहिए।
 आ कालेजिगे ओळ्ळैया उस कालेज का नाम अच्छा है।
 हेसरु इदे.
 निम्मा ऊरिगे एष्टु किलोमीटर? आपका गाँव कितना किलोमीटर दूर है।

3. नौसिखियों के लिए

- 3.1 संप्रदाय प्रत्यय का प्रयोग तीन प्रकार से होता है—
 (1) गे (2) अगे (3) अक्के। संप्रदाय प्रत्यय का प्रयोग दिशा बताने के लिए होता है और कभी-कभी हिताधिकारी, प्राप्ता और कभी-कभी कब्जेदार के गुणों के लिए होता है।
 संप्रदाय प्रत्यय का प्रयोग इस प्रकार है :-

- 3.1.1 गे – को
 3.1.1.1 निर्जीव वस्तुओं के लिए 'उ' लगाकर, सजीव लोगों के लिए 'आ' लगाकर और तृतीय पुरुष के लिए 'इगे' संप्रदाय लगाकर जैसे—
 कालेजु + इगे – कालेजिगे – कालेज को
 ऊरु + इगे – ऊरिगे – गाँव को
 बस्सु + इगे – बस्सिगे – बस को
 रामा + इगे – रामनिगे – राम को
 तम्मा + इगे – तम्मनिगे – छोटे भाई को
 सरसा + इगे – सरसनिगे – सरसा को
 अवनु + इगे – अवनिगे – उसको
 अवळु + इगे – अवळिगे – उसको (स्त्रीलिंग)
 अवरु + इगे – अवरिगे – उनको
- 3.1.1.2 जो संज्ञाएं 'इ' या 'ए' से समाप्त होती हैं, उनको 'गे' सम्प्रदाय प्रत्यय लगता है।
 सुमति + गे = सुमतिगे – सुमति को
 राधे + गे = राधेगे – राधा को
 मने + गे = मनेगे – घर को
 नायी + गे = नायीगे – कुत्ते को
 तरकारी + गे – तरकारिगे – तरकारी को
- 3.1.2 प्रथम और द्वितीय सर्वनामी शब्दों के आगे 'अगे' सम्प्रदाय प्रत्यय लगता है।

नानु + अगे - ननगे = मेरे लिए, मेरे को

नावु + अगे - नमगे = हमारे लिए, हमारे को

नीनु + अगे - निनगे - तुम्हारे लिए (एकवचन एवं साधारणसूचक)

नीवु + अगे - निमगे - आपके लिए (सम्मानसूचक या बहुवचन)

3.1.3 निर्जीव संज्ञाएं जो 'आ' से समाप्त होती हैं तथा तृतीय सर्वनामी अलिङ्गी शब्दों व अंकों के आगे 'अक्के' सम्प्रदाय प्रत्यय लगता है-

मरा + अक्के = मरक्के = पेड़ को

कागदा + अक्के = कागदक्के - कागज को

अदु + अक्के = अदक्के = उसको

ओन्दु + अक्के = ओन्दक्के = एक को

नूरु + अक्के = नूरक्के = एक सौ को

3.2 संख्या :

ओन्दु - एक, एरडु - दो, मूरु - तीन, नालकु - चार, अयदु - पाँच, आरु - छह, ऐलु - सात,

एन्टु - आठ, ओम्बत्तु - नौ, हत्तु - दस।

हत्तु + ओन्दु = हन्नोन्दु = ग्यारह

हत्तु + एरडु = हन्नैरडु = बारह

हत्तु + मूरु = हदिमूरु = तेरह

हत्तु + नालकु = हदिनालकु = चौदह

हत्तु + अयदु = हदिनायदु = पन्द्रह

हत्तु + आरु = हदिनारु = सोलह

हत्तु + ऐलु = हदिनेलु = सत्रह

हत्तु + एन्टु = हदिनेन्टु = अठारह

हत्तु + ओम्बत्तु = हत्तोम्बत्तु = उन्नीस

हत्तु + हत्तु = इप्पत्तु = बीस

ग्यारह से उन्नीस तक ऊपर की तरह थोड़े अलग ढंग से बोले जाते हैं- बीस के बाद अंग्रेजी की तरह अलग-अलग बोले जाते हैं-

इप्पत्तु + ओन्दु = इप्पत्तोन्दु = इक्कीस

इप्पत्तु + एरडु = इप्पत्तेरडु = बाइस

हर दस गुणी संख्या दस जोड़कर बोली जाती है। जैसे-

मूरु x हत्तु = मुवत्तु = तीस

नालकु x हत्तु = नलवत्तु = चालीस

अयदु x हत्तु = अयवत्तु = पचास

आरु x हत्तु = अरवत्तु = साठ

ऐलु x हत्तु = एप्पत्तु = सत्तर

एन्टु x हत्तु = एम्बत्तु = अस्सी

ओम्बत्तु x हत्तु = तोम्बत्तु = नब्बे

हत्तु x हत्तु = नूरु = सौ

इसी तरह आगे भी-

नूरा ओन्दु = एक सौ एक

नूरा हत्तु = एक सौ दस

नंबर के आगे 'आ' प्रत्यय भी जोड़ा जाता है। जैसे-

अयदु नूरा हत्तु - पाँच सौ दस

ओन्दु साविरादा एरड्डु - एक हजार दो

3.3 'बेकु' (चाहिए) का विपरीत शब्द है बेडा (नहीं चाहिए) जैसे-

ननगे काफी बेकु = मुझे काफी चाहिए।

राजानिगे नीरु बेडा = राजा को पानी नहीं चाहिए।

3.4 एष्टु? यह एक मात्रात्मक प्रश्नवाचक शब्द है। कितना? प्रश्न के लिए प्रयुक्त होता है।

4. अभ्यास :

4.1 नीचे के वाक्यों में रिक्त स्थान पर उपयुक्त शब्द लिखो :

4.1.1 निम्मा अंगडियल्ली सावतेकायी ?

4.1.2 अवळिगे इन्नेनु ?

4.1.3 सरोजाना वयस्सु ?

4.1.4 ओन्दु कंतेगे हत्तु पैसे।

4.2 रिक्त स्थान में हिन्दी के पर्यायवाची कन्नड़ शब्द भरो :

4.2.1 ननगे ओन्दु किलो बेकु (बैंगन)

4.2.2 एल्ला सामानिगू जास्ती (कीमत)

4.2.3 ओंदक्के ओन्दु रूपायी अयवत्तु पैसे (अंडा)

4.2.4 अवरिगे इडली सांबार (नहीं चाहिए)

4.3 रिक्त स्थान को कोष्ठक में दिये शब्द के सही रूपांतर से भरो :

4.3.1 ऐनु बेकु? (नीवू)

4.3.2 दोड्डा ऐष्टु? (कुंबळाकायी)

4.3.3 आरु स्टैम्प. (हन्नैरड्डु रूपायी)

4.3.4 सवतेकायी ? (इल्ला)

4.4 निम्न शब्दों को निम्नलिखित उदाहरणों की तरह रूपांतरित करो :

4.4.1 उदाहरण- बेन्डेकायी = बेन्डेकायिगे

मालिनी

रवि

नंदिनी

सीते

मने

अत्ते

सवतेकायी

4.4.2 उदाहरण - बाळेहण्णु - बाळेहण्णिगे

कोत्ताम्बरी सोप्पु

काळु

मगळु

अवनु

अवळु

अवरु

4.4.3 चिक्कदु - चिक्कदक्के

दोड्डु

ओन्दु

एरडु

आरु

अदु

4.4.4 उदाहरण- नानु - ननगे

नीनु

नीवु

4.4.5 राजु - राजुविगे

रामु

हसु

गुरु

सरयु

करु

4.4.6 उदाहरण- कमला - कमलानिगे

अशोका

विनुता

मगा

भावा

4.5 निम्न वाक्यों का कन्नड़ में अनुवाद करो :-

मुझे एक प्याला कॉफी चाहिए।

तुम्हारे घर का भाड़ा कितना है?

अनिता को बैंगन नहीं चाहिए।

तुम्हें और क्या चाहिए?

बड़े कद्दू की कीमत कितनी है?

4.6 इन शब्दों के वाक्य बनाइए :-

अयदु, जास्ती, कडिमे, आमेले

4.7 इन प्रश्नों का उत्तर दीजिये :-

निमगे एनु बेकु ?

सविताना सीरेगे एष्टु रूपायी ?

निम्मा मगळिगे हब्बाक्के होसा लंगा बेडवा ?

निमगे सम्बळा एष्टु ?

5. शब्दावली

आमेले - बाद में

इन्नेनु - और क्या ?

एष्ट - कितना ? कैसे ?

कडिमे - कम

कंते - गुच्छी

कोत्तुम्बरी सोप्पु - हरा धनिया

कोळिमोट्टे - अंडा

जास्ती - ज्यादा / बहुत ज्यादा

टोम्पाटो - टमाटर

तरकारी - तरकारी

ताजा मालु - ताजा माल

बदनेकायी - बैंगन

बेले - कीमत / भाव

हब्बा - त्योहार

5.1 अधिक शब्दावली

कालु - पैर

बाळेहण्णु - केला

बेण्डेकायी - भिंडी

वयस्सु - उम्र/आयु

सामानु - सामान

सवतेकायी - खीरा

हुरळीकायी - सेम की फली

पाठ - 7

1. संवाद

कमला : ईवत्तु एष्टने तारीखु ?

आज कौन सी तारीख है ?

शीला : ईवत्तु हन्नोन्दने तारीखु.

आज ग्यारह तारीख है।

कमला : नाळे हन्नेरडने तारीखु.
मंगलवारा नमगे रजा.

कल बारह तारीख।
मंगलवार हमारी छुट्टी है।

शीला : याके ?

किसलिए ?

कमला : नाळे नम्मा कालेजिना
वार्षिकोत्सवा.

कल हमारी कालेज का
वार्षिकोत्सव है।

शीला : मुख्य अतिथि यारु ?

मुख्य अतिथि कौन है ?

कमला : मुख्य अतिथि डॉ. सर्वज्ञा.

मुख्य अतिथि डॉ. सर्वज्ञ हैं।

शीला : निम्मा कालेजु दोड्डा
कालेजा ?

क्या तुम्हारा कालेज बड़ा
है ?

कमला : हौदु, तुम्बा दोड्डा कालेजु.

हाँ, बहुत बड़ा कालेज है।

शीला : विद्यार्थीगळा संख्ये एष्ट ?

कितने विद्यार्थी हैं ?

कमला : विद्यार्थीगळा संख्ये
ओन्दु साविरादा इन्नूरु.

विद्यार्थियों की संख्या
एक हजार दो सौ है।

शीला : विद्यार्थीगळु एष्टजना ?
विद्यार्थिनीयारु एष्टजना.

कितने विद्यार्थी हैं ?
कितनी विद्यार्थिनी हैं ?

कमला : विद्यार्थीगळु एन्टुनूरु,
विद्यार्थिनीयरु नानूरु.

विद्यार्थी आठ सौ हैं।
विद्यार्थिनी चार सौ हैं।

शीला : अध्यापकारु एष्टु जना ? अध्यापक कितने हैं ?
 कमला : नावु अध्यापकारु अरवत्तु हम साठ अध्यापक हैं।
 जना.
 शीला : अध्यापकीयरु ? अध्यापिकाएं कितनी हैं ?
 कमला : अवरु हत्तु जना. वे दस हैं।
 शीला : निम्मा कालेजिनल्ली एष्टु तुम्हारे कालेज में कितने
 रुमुगळु इवे ? कमरे हैं ?
 कमला : इप्पत्तायदु रुमुगळु इवे. पच्चीस कमरे हैं।

1.1 अतिरिक्त संवाद

रवि : निमगे एष्टुजना मक्कळु ? तुम्हारे कितने बच्चे हैं ?
 रंगा : नालकु जना. चार हैं।
 रवि : हेण्णु मक्कळु एष्टु जना ? कितनी बेटियाँ ?
 गण्डु मक्कळु एष्टु जना ? कितने बेटे ?
 रंगा : गण्डु मक्कळु मूवरु. तीन बेटे और
 हेण्णु मगळु ओब्बळु. एक बेटी।
 रवि : गण्डु मक्कळु एष्टु क्लासु ? बेटे कौन सी कक्षा में हैं ?
 रंगा : मोदलनेयवनु बी.ए. पहला लड़का प्रथम वर्ष
 बी.ए. में है।
 मोदलनेया वर्षा. इब्बरु दो लड़के हाईस्कूल में हैं।
 हाईस्कूलु.
 मगळु हाईस्कूलु कोने वर्षा. बेटी हाईस्कूल के फाइनल
 वर्ष में है।

2. कवायद

2.1 इवत्तु सोमवारा. आज सोमवार है।
 इवत्तु इप्पत्तोन्दनेया तारीखु. आज इक्कीसवीं तारीख है।
 नाळे मंगळवारा. कल मंगलवार है।
 नाळे इप्पत्तरेडनेया तारीखु. कल बाइसवीं तारीख है।
 निन्ने भानुवारा. कल (गया) रविवार था।
 निन्ने इप्पतेनेया तारीखु. कल (गया) बीसवीं तारीख थी।
 नाडिदु बुधवारा. परसों बुधवार है।
 नाडिदु इप्पत्तमूरनेया तारीखु. परसों तेईसवीं तारीख है।
 मोन्ने शनिवारा. गये परसों शनिवार था।
 आचे नाडिदु गुरुवारा. कल से दो दिन बाद गुरुवार है।
 आचे नाडिदु इप्पतनालकनेया तारीखु. कल से दो दिन के बाद चौबीस तारीख है।
 आचे मोन्ने शुक्रवारा. गये कल से दो दिन पहले शुक्रवार था।
 आचे मोन्ने हदिनेळनेया तारीखु. गये कल से दो दिन पहले सत्रहवीं तारीख थी।
 2.2 श्रीराम दशरथना मोदलनेया श्रीराम दशरथ के पहले
 मगा. बेटे थे।
 लक्ष्मणा मूरनेया मगा. लक्ष्मण तीसरा बेटा था।
 भरत एरडनेया मगा. भरत दूसरा बेटा था।

- 2.3 ईवत्तु ऐष्टनेया तारीखु? आज कौन सी तारीख है?
निम्मा मगळु ऐष्टनेया क्लासु? तुम्हारी बेटी कौन सी कक्षा में है?
- श्रीरामा दशरथना ऐष्टनेया श्रीराम दशरथ का कौन मगा? से नंबर का बेटा था?
- 2.4 अदु ओन्दु पुस्तका. वह एक पुस्तक है।
अवु एरडु पुस्तकगळु. वे दो पुस्तकें हैं।
इवु नालकु पेन्नगळु. ये चार कलम हैं।
ई अयदु नायिगळु नम्मवु. ये पांच कुत्ते हमारे हैं।
- 2.5 अवनु ओब्बा हुडुगा. वह एक लड़का है।
नावु इब्बरु विद्यार्थीगळु. हम दो विद्यार्थी हैं।
नम्मा मनेयल्ली एरडु बेक्कुगळु हमारे घर में दो बिल्लियां हैं।
इवे.
- अवरु मूवरु कन्नड़ा विद्यार्थीनियरु. वे तीन कन्नड़ की विद्यार्थिनी हैं।
इवरु नालकु जना नन्ना ये चार जन मेरे छोटे भाई हैं।
तम्मन्दिरु.
- पाण्डवरु अयवरु. पांडव पाँच थे।
द्रौपदीया गण्डन्दिरु अयदु जना. द्रौपदी के पांच पति थे।
अवरु इब्बरु नम्मा आळुगळु. ये दो हमारे नौकर हैं।
- 2.6 ईगा हत्तु गण्टे. अब दस बजे हैं।

हन्नैरडु गण्टेगे हदिनायदु बारह बजने में पंद्रह मिनट (शेष) निमिषा इदे. हैं।
ईगा एरडूवरे गण्टे. अभी, ढाई बजे हैं।
हन्नोन्दु मुक्कालु गण्टेगे क्लासु ग्यारह बजकर पैंतालिस मिनट इदे. पर क्लास है।
निनगे ओम्बत्तु मुक्कालु गण्टेगे काफी बेका? क्या आपको पौने दस बजे काफी चाहिए?

3. नौसिखियों के लिए कुंजी

3.1 मूल संख्याओं में 'अनेया' या 'अने' लगाकर उन्हें सांख्यिकी विशेषण बना दिया जाता है। जैसे-

ओन्दु + अनेया = ओन्दनेया = पहला

हत्तु + अनेया = हत्तनेया = दसवाँ

नूरु + अनेया = नूरनेया = सौवाँ

'एष्टु' के साथ भी 'अनेया' या 'अने' लगाकर भी क्रमसूचक प्रश्नवाचक शब्द बन जाता है। जैसे-

एष्टु + अनेया = ऐष्टनेया? कौन सा?

बोलचाल की भाषा में 'अनेया' की जगह 'अने' का प्रयोग होता है।

3.2 बहुवचन के लिए तीन प्रयोग होते हैं। जैसे- 'अन्दिरु' 'अरु' और 'गळु'

3.2.1 'अदिरु' का प्रयोग सम्बन्धों के लिए होता है, खासकर जहाँ शब्द 'आ' से अंत होता है। जैसे-

अन्ना + अंदिरु = अन्नान्दिरु = बड़े भाई (बहुवचन)

भावा + अंदिरु = भावान्दिरु = साले

अक्का + अंदिरु = अक्कान्दिरु = बड़ी बहिन

3.2.2 'अरु' का प्रयोग अन्य मानवीयों के लिए होता है। जैसे-

अध्यापका + अरु = अध्यापकरु = अध्यापकगण

विद्यार्थिनी + अरु = विद्यार्थीनियरु = विद्यार्थिनीगण

सोसे + अरु = सोसेयरु = बहुएं

3.2.3 'गळु' का प्रयोग अलिङ्गी वस्तुओं के लिए होता है।

मरा + गळु = मरगळु = बहुत से पेड़ (बहुवचन)

कुर्ची + गळु = कुर्चीगळु = कुर्सियाँ

दिना + गळु = दिनगळु = बहुत से दिन

वर्ष + गळु = वर्षगळु = कई वर्ष

हसु + गळु = हसुगळु = कई गाय

अपवादस्वरूप कई मानवीय संज्ञाओं को भी 'गळु' शब्द लगाकर बहुवचन बनाया जाता है। यथा-

मंत्री + गळु = मंत्रीगळु = मंत्री लोग

गुरु + गळु = गुरुगळु = शिक्षक लोग

विद्यार्थी + गळु = विद्यार्थीगळु = कई विद्यार्थी

3.3 'नावु' (हम) - प्रथम पुरुष का बहुवचन है।

3.4 मूल संख्या संज्ञाओं के साथ कैसे बदलती है, इसके नमूने देखिये-

अदु 'ओन्दु' मरा = वह एक पेड़ है।

अवनु 'ओब्बा' हुडुगा - वह एक लड़का है।

इसी प्रकार -

'एरडु' 'इब्बरु' हो जाता है। (दो व्यक्ति)

मूरु 'मुवरु' हो जाता है। (तीन व्यक्ति)

नालकु 'नालवरु' हो जाता है। (चार व्यक्ति)

अयदु 'अयवरु' हो जाता है। (पांच व्यक्ति)

'अरु' प्रत्यय का अक्सर पाँच संख्या के बाद नहीं प्रयोग होता है। यथा-

हतु + जना = दस जन

नूरु + जना = सौ जन

'जन' का प्रयोग प्रश्नवाचक शब्द 'एष्टु' के साथ भी होता है।

3.5 'हजार' के ऊपर की संख्याओं का प्रयोग देखिए :-

ओन्दु साविरदा नूरा हतु (एक हजार एक सौ दस)

ओन्दु लाक्षा हतु (एक लाख दस)

यहाँ साविरा और नूरु में 'आ' कार लगाना होता है। दूसरे नमूने देखिए :

नूरा एन्टु = एक सौ आठ

साविरदा ओम्बयनूरु नलवत्तेळु (एक हजार नौ सौ पैतालीस)

3.6 श्रीरामा एष्टनेया मगा ?

श्रीराम कौन से नंबर का बेटा है।

4. अभ्यास :

4.1 रिक्त स्थानों को उपयुक्त शब्दों से भरो :-

4.1.1 ईवत्तु तारीखु ?

4.1.2 भानुवारा नमगे

4.1.3 रविगे मक्कळु ?

4.1.4 समारम्भादा डॉ. पट्टनायका

4.2 रिक्त स्थानों को हिन्दी में दिये गये कन्नड़ पर्यायवाची शब्द से भरो :-

4.2.1 ननगे मगळु (एक)

4.2.2 माधवीया मगा यावा क्लासु ? (पहला)

4.2.3 सुरेशना मनेयल्ली रूमगळु इवे. (पंद्रह)

4.2.4 शालिनिगे तंगीयरु (दो)

4.2.5 इदु मने (हमारा)

4.3 नमूने के आधार पर शब्द-परिवर्तन करो :

4.3.1 नमूना - ओन्दु - ओन्दनेया

एरडु

एष्टु

मोदलु

4.3.2 नमूना - विद्यार्थी - विद्यार्थीगळु

मंत्री -

आळु -

आसपत्रे -

मरा -

4.3.3 विद्यार्थिनी - विद्यार्थिनियरु

हुडुगी -

अत्ते -

तंगी -

हुडुगा -

अध्यापका -

4.3.4 अण्णा - अण्णान्दिरु

अक्का

तम्मा

भावा

अप्पा

4.4 रेखांकित शब्द को प्रश्नवाचक में रूपान्तरित करो :

4.4.1 इवत्तु गुरुवारा.

4.4.2 नाले हत्तने तारीखु.

4.4.3 ननगे नालकु जना मक्कळु.

4.4.4 रविगे अयदु रूपायी बेकु?

4.4.5 अवळा हेसरु लीला.

4.4.6 अदु मालतीया मने.

4.4.7 अवरा मात्रुभाषे तेलुगु अल्ला.

4.5 कन्नड़ में अनुवाद करो :

4.5.1 आज कौन सा दिन है?

4.5.2 मेरी बेटी का जन्मदिन दस अक्टूबर को है।

4.5.3 बेंगलोर में हमारे दो घर हैं।

4.5.4 आपकी कक्षा में कितने जन हैं?

4.5.5 आपके कितनी बेटियाँ हैं?

4.6 निम्न प्रश्नों के जवाब दो :

4.6.1 निम्मा मगना/मगळा परीक्षे यावागा?

4.6.2 निमगे एष्टु जना तंगियरु/तम्मान्दिरु?

4.6.3 नाळे निमगे रजाना?

4.6.4 नीवु ओब्बने/ओब्बळे मगळा/मगना?

5. शब्दावली

इवत्तु - आज

गंडु मक्कळु - बेटे

जन्मदिना - जन्मदिन

तारीखु - तारीख

नाळे - कल (आगामी)

मंगळवारा - मंगलवार

मुख्या अतिथि - मुख्य अतिथि

रजा - छुट्टी

वार्षिकोत्सवा - वार्षिकोत्सव

संख्ये - संख्या

हेण्णु मक्कळु - बेटियाँ / लड़कियाँ

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

आळु - नौकर

गण्टे - घंटा / समय

गुरुवारा - गुरुवार

निमिषा - मिनट

बेक्कु - बिल्ली

बुधवारा - बुधवार

भानुवारा - रविवार

सोमवारा - सोमवार

शनिवारा - शनिवार

शुक्रवारा - शुक्रवार

पाठ – 8

1. संवाद

बट्टे व्यापारी : ऐनु बेकु सार?	क्या चाहिए जी?
रमेश : ननगे शर्टिंगे पैण्टिंगे बट्टे बेकु.	मुझे कमीज और पतलून के लिए कपड़ा चाहिए।
ब. व्या.: यावा बट्टे बेकु सार?	कौन सा कपड़ा चाहिए जी।
रमेश : शर्टिंगे पालिएस्टर, पैण्टिंगे टेरीवूल बेकु.	कमीज के लिए पालिएस्टर और पतलून के लिए टेरीवूल चाहिए।
ब. व्या.: शर्टिंगे यावा बण्णा बेकु. रंग चाहिए?	कमीज के लिए कौन सा
रमेश : यावा यावा बण्णा इदे.	कौन-कौन से रंग हैं?
ब. व्या. : केंपु, बिळी, नीली, हळदी एल्ला इदे.	लाल, सफेद, नीला, पीला सभी है।
रमेश : केंपु बेडा, अदु ननगे इष्टा इल्ला,	मुझे लाल नहीं चाहिए। मुझे यह पसंद नहीं है।
नीली ननगे इष्टा.	मुझे नीला पसंद है।
ब. व्या.: ऐष्टु बेकु सार?	कितना चाहिए जी?
रमेश : एरडु मीटर बेकु.	दो मीटर चाहिए।
ब. व्या. : शर्टिंगे एरडु मीटर सालल्ला.	कमीज के लिए दो मीटर पर्याप्त नहीं है।

रमेश : ननगे एरडु मीटर साकु.	मेरे लिए दो मीटर पर्याप्त है।
ब. व्या. : पैण्टिंगे यावा बण्णा बेकु सार?	पतलून के लिए कौन सा रंग चाहिए जी।
रमेश : पैण्टिंगे कप्पू बेकु. चाहिए।	पतलून के लिए काला
ब. व्या. : बिळीदु बेडवा सार? रेमंड इदे.	क्या सफेद नहीं चाहिए जी। रेमंड में सफेद है।
रमेश : बेडा, करीदे बेकु.	नहीं, मुझे काला ही चाहिए।
ब. व्या.: सरि सार.	अच्छा जी!
रमेश : निम्मल्ली स्वेटर इल्वा? क्या?	आपके पास स्वेटर नहीं है
ब.व्या. : इल्ला सर, नमदे इन्नोन्दु अंगड़ी इदे. अल्ली स्वेटर इदे.	नहीं जी, हमारी दूसरी अपनी दुकान है। वहाँ स्वेटर मिलता है।
रमेश : निम्मा आ अंगड़ी एल्ली इदे?	आपकी वह दुकान कहाँ है?
ब. व्या.: निमगे वासवी क्लाथ सेन्टर गोत्ता?	क्या आपको वासवी क्लाथ सेन्टर पता है?
रमेश : इल्ला, गोत्तिल्ला.	नहीं, मैं नहीं जानता हूँ।
ब. व्या. : संगम थियेटर गोत्ता?	क्या संगम थियेटर जानते हैं?
रमेश : हौदु, गोत्तु.	हाँ, जानता हूँ।
ब. व्या. : अदरा पक्कदल्ली इदे.	उसके पास है।

2. कवायद

- 2.1** आ बिळी शर्ट यारदु? वह सफेद कमीज किसकी है?
 ई हसिरु लंगा नन्नदु. यह हरा लहंगा मेरा है।
 ई केंपु पेन्नीना बेले एष्टु? इस लाल कलम की कीमत क्या है?
 ननगे कप्पू करचिफ बेडा. मुझे काली रुमाल नहीं चाहिए।
 रामनिगे नीली बण्णा बेकु. राम को नीला रंग चाहिए।
 रजनीगे हल्दी सीरे इष्टा. रजनी पीली साड़ी पसंद करती है।
 आ गोडेया बन्ना बिळी. उस दीवार का रंग सफेद है।
 अवरा कारिना बण्णा तेळु नीली. उसकी कार का रंग हल्का नीला है।
 अवना साइकल कडु नीली. उसकी साइकिल गहरे नीले रंग की है।
- 2.2** रविगे कथे पुस्तका इष्टा. रवि को कहानी की किताब पसंद है।
 रजनीगे कथे पुस्तका इष्टा इल्ला. रजनी को कहानी की किताब पसंद नहीं है।
 अवळिगे चपाती इष्टा इल्ला. उसे (स्त्रीलिंग) चपाती पसंद नहीं है।
 ननगे उप्पीनाकायी इष्टा. मुझे अचार पसंद है।
- 2.3** निमगे लीडो टाकीस गोत्ता? आपको लीडो सिनेमाघर पता है?
 रामनिगे रावणा गोत्ता? क्या राम रावण को जानता है?

- ललिताळिगे हिन्दी सिनिमा इष्टाना? क्या ललिता को हिन्दी फिल्म पसंद है?
- इवरिगे कन्नडा सिनिमा इष्टा इल्ला? क्या उसको कन्नड़ फिल्म पसंद नहीं है?
- अवळिगे हत्तु रूपायी बेका? क्या उसे (स्त्रीलिंग) दस रुपये चाहिए?
- निमगे काफी बेडवा? क्या आपको काफी नहीं चाहिए?
- इवरिगे अर्धा कप काफी साका? क्या उसके लिए आधा कप काफी पर्याप्त है?
- नायीगे ओन्दु कप हालु सालल्ला? क्या कुत्ते के लिए एक कप दूध पर्याप्त नहीं है?
- 2.4** ननगे मालिनी गोत्तु. मैं मालिनी को जानता हूँ।
 अवरिगे रवीन्द्रा कलाक्षेत्र गोत्तु. वे रवीन्द्र कलाक्षेत्र जानते हैं।
 हुड्डुगारिगे विधानसौधा दारी गोत्तु. लड़के विधानसौधा का रास्ता जानते हैं।
 इवरिगे हिन्दी गोत्तु. वह हिन्दी जानता है।
 मनोहरगे कन्नडा गोत्तिल्ला. मनोहर कन्नड़ नहीं जानता।
 ननगे प्रजावाणी सम्पादकरु गोत्तिल्ला. मैं प्रजावाणी गोत्तिल्ला. के सम्पादक को नहीं जानता।
- 2.5** भीमानिगे अयदु दोसे साकु. भीम के लिए पाँच दोसे पर्याप्त हैं।

कुबेरप्पानिगे तिगळिगे हत्तु रूपायी साकु.

कुबेरप्पा के लिए एक महीने के दस रुपये काफी हैं।

ननगे दिनके इप्पत्ता नालकु गण्टे सालल्ला.

मुझे एक दिन के लिए चौबीस घंटे पर्याप्त नहीं है।

अवनिगे तिगळिगे अयनूरु रूपायी सम्बाळा सालल्ला.

उसके लिए महीने का पाँच सौ रुपया वेतन पर्याप्त नहीं है।

2.6 आ अंगडियल्ली अक्की इदे.

उस दुकान में चावल है। इस दुकान में पुस्तक नहीं मिलती।

ई अंगडियल्ली पुस्तका इल्ला.

नन्ना हत्तिरा ओळ्ळैया पेन्नु इदे.

मेरे पास अच्छी कलम है।

अवरा मनेयल्ली गडियारा इल्ला.

उसके घर में दीवार घड़ी नहीं है।

3. नौसिखिये के लिए कुंजी

3.1 मूलभूत रंगों के (विशेषणों) के नाम यूँ हैं :-

बिळी - सफेद

कप्पु/कारी - काला

केंपु - लाल

हसिरु - हरा

हल्दी - पीला

नीली - नीला

‘अदु’ प्रत्यय जोड़कर वर्णात्मक विशेषण को विधेयात्मक संज्ञा में बदला जा सकता है। यथा-

बिळी + अदु = बिळिदु - सफेदवाला

केंपु + अदु = केंपदु - लाला वाला

3.2 बेकु = चाहिए

इष्टा = पसंद करता हूँ

साकु = पर्याप्त है

गोत्तु = जानता हूँ / है

नकारात्मक में :-

बेडा = नहीं चाहिए

इष्टा इल्ला = पसंद नहीं है

सालल्ला = पर्याप्त नहीं

गोत्तिला - नहीं जानता हूँ

ननगे तिण्डी बेकु - मुझे नाश्ता चाहिए।

अवळिगे हत्तु रूपायी सालल्ला. - उसके (जनाना के) लिए दस रुपया काफी नहीं है।

3.3 क्रिया को निषेधात्मक बनाने के लिए ‘इल्ला’ प्रत्यय का प्रयोग होता है और संज्ञा को निषेधात्मक बनाने के लिए ‘अल्ला’ का प्रयोग होता है। यथा-

निन्ना हत्तिरा पेन्नु इदेया? तुम्हारे पास कलम है क्या?

इल्ला, नन्ना हत्तिरा पेन्नु इल्ला. नहीं, मेरे पास कलम नहीं है।

अदु निन्ना पेन्ना ? क्या यह तुम्हारी कलम है ?
 अल्ला, अदु नन्ना तम्मना पेन्नु. नहीं, यह मेरे छोटे भाई की
 कलम है।

नीली

बिळी

4. अभ्यास

4.1 सही शब्द से रिक्त स्थान भरो :-

- 4.1.1 ननगेबण्णा इष्टा ।
 4.1.2 निमगे नन्ना तंदे ?
 4.1.3 अवळिगे संगीता तुम्बा
 4.1.4 ननगे निन्ना सहवासा खण्डिता.....
 4.1.5 राजुविगे ईगा कथे पुस्तका

4.2 रिक्त स्थान में कोष्ठक में दिये गये हिन्दी शब्द का कन्नड़ में अनूदित शब्द भरो :-

- 4.2.1 अदुसीरे (हरी)
 4.2.2 ननगे नानूरु रूपायी सम्बळा(पर्याप्त नहीं)
 4.2.3 शालिनिया मने संगम टाकीसइदे (पास में)
 4.2.4 सुमनिगे ऊटक्के एरडु चपाती (नहीं चाहिए)

4.3 नमूने के मुताबिक शब्द बदलो :-

नमूना- कप्पु - कप्पदु

बदलो : हसिरु

केंपु

4.4 कोष्ठक में दिये गये शब्द को सही रूप में रिक्त स्थान में भरो :-

- 4.4.1 आ लंगा..... (नीली)
 4.4.2 रविगे नम्मा डायरेक्टर ? (गोतिल्ला)
 4.4.3 रविगे एरडे एरडु शर्तु ? (साकु)
 4.4.4 निमगे सीरे ? (बेडा)

4.5 इन शब्दों का प्रयोग करके वाक्य बनाओ ।

1. यारा
2. अवरदे
3. हळदी
4. बट्टे
5. अंगडी

4.6 इन वाक्यों को कन्नड़ में अनुवाद करो।

- 4.6.1 मुझे नीली कलम नहीं चाहिए।
 4.6.2 क्या तुम्हें नाश्ते में चपाती पसंद है ?
 4.6.3 मुझे गहरा लाल कपड़ा पसंद नहीं है।
 4.6.4 मुझे दो पैकेट बिस्कुट चाहिए।

4.7 इन प्रश्नों का जवाब दो :-

- 4.7.1 निमगे यावा बण्णादा बट्टे इष्टा ?

- 4.7.2 निमगे तिण्डीगे चपाती इष्टाना ?
 4.7.3 निमगे ऊटक्के एष्टु चपाती बेकु ?
 4.7.4 निमगे कर्नाटकादा मुख्यामंत्री गोत्ता ?
 4.7.5 निमगे कन्नड़ा सिनिमा इष्टानो हिन्दी सिनिमा इष्टानो ?

5. शब्दावली

कप्पू/कारी - काला
 केंपु - लाल
 नीली - नीला
 बट्टे - कपड़ा
 बण्णा - रंग (वर्ण)
 बिळी - सफेद
 हळदी - पीला

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

अक्की - चावल
 उप्पीनकायी - अचार
 ऊटा - खाना
 कडु नीली - गहरा नीला
 गोडे - दीवार
 दारी - रास्ता
 लंगा - लहंगा
 सम्पादका - सम्पादक
 सहवासा - साथ
 हालु - दूध

पाठ - 9

1. संवाद

विजय : सुमा लेडीस रूमिनल्ली इदाळा ?	क्या सुमा महिलाओं के कक्ष में है ?
शशि : इल्ला, अवळु रूमिनल्ली इल्ला.	नहीं, वह (जनाना) कमरे में नहीं है।
अवळिगे ईगा क्लास इदे,	उसकी अब क्लास है।
अवळु क्लासिनल्ली इदाळे.	वह (जनाना) क्लास में है।
विजय : निनगे ईगा क्लास इल्वा ?	क्या तुम्हारी अब क्लास नहीं है ?
शशि : इल्ला, ननगे क्लास इल्ला. मूरु गण्टेगे क्लास इदे.	नहीं, मेरी क्लास नहीं है। मेरी क्लास तीन बजे है।
विजया : निम्मा प्रोफेसर ऊरीनल्ली इदारा ?	तुम्हारे प्रोफेसर गाँव में हैं क्या ?
शशि : इल्ला अवरु ऊरीनल्ली इल्ला.	नहीं, वे गाँव में नहीं हैं।
विजय : सुमा नालकु गंटेगे रूमीनल्ली इरताळा ?	क्या सुमा चार बजे कमरे में होगी ?
शशि : इराल्ला, नालकु गण्टेगे लाइब्ररीली इरताळे.	नहीं, चार बजे वह पुस्तकालय में होगी।
विजय : नीनु नालकु गंटेगे लाइब्ररीली इरतीया ?	क्या तुम चार बजे पुस्तकालय में रहोगी ?

शशि : हौदु, इरतीनी.

हाँ, रहूँगी।

1.1 संवाद

राघव : नमस्कारा, चेन्नगी इदीरा ?

नमस्कार! चंगे हो?

राव : चेन्नगी इदीनी, निम्मा तन्दे मनेयल्ली इद्वारा ?

हाँ, मैं कुशल से हूँ। क्या तुम्हारे पिताजी घर में हैं?

राघव : अवरु मनेयल्ली इल्ला. अंगडीयल्ली इद्वारे.

नहीं, वे घर पर नहीं हैं। वे दुकान में हैं।

राव : याके ? निम्मा अण्णा ऊरीनल्ली इल्वा ?

क्यों, क्या तुम्हारा बड़ा भाई गाँव में नहीं है?

राघव : इब्बरु अल्ली इद्वारे.

दोनों वहीं हैं।

राव : निम्मा तंदे मनेयल्ली यावागा इरतारे ?

तुम्हारे पिताजी घर में कब रहेंगे?

सायंकाला इरतारा ?

क्या सायंकाल में रहेंगे?

राघव : इरल्ला, सायंकाला तोटादल्ली इरतारे.

नहीं। सायंकाल वे खेत में होंगे।

रात्रि मनेयल्ली इरतारे.

रात्रि में घर में होंगे।

2. कवायद

2.1 नानु मैसूरिनल्ली इदीनी.

मैं मैसूर में हूँ।

नानु ईगा होटेलिनल्ली इदीनी.

मैं अब होटल में हूँ।

नावु आफिसिनल्ली इदीवी.

हम दफ्तर में हैं।

नावु बैंगलूरिनल्ली वासा इदीवी.

हम बंगलोर में रह रहे हैं।

नीनू एल्ली इदीये ?

तुम कहाँ हो ?

नीनु यावा बीडियल्ली इदीरी ?

आप (आप लोग) कौन सी गली में रहते हैं ?
(सम्मानजनक, बहुवचन)

नीनू यावा ऊरिनल्ली इदीये ?

तुम किस गाँव में रहते हो ?

नीनु एल्ली इदीरी ?

तुम किस जगह हो ?

अवनु हत्तने क्लासीनल्ली इद्वाने.

वह दसवीं कक्षा में है।

मलिकार्जुना मनेया ओळ्गे इद्वाने.

मलिकार्जुन घर के अंदर है।

अवळु होस्टेलिनल्ली इद्वाले.

वह (जनाना) हॉस्टल में है।

पद्मा बैकीनल्ली इद्वाले.

पद्मा बैंक में है। (स्त्रीलिंग)

अवरु पक्कदा मनेयल्ली इद्वारे.

वे बगल वाले घर में हैं।

नन्ना तंदे ताथी ऊरिनल्ली इद्वारे.

मेरे माता-पिता गाँव में हैं।

पुस्तका मेजीना मेले इदे.

पुस्तक मेज के ऊपर है।

हण्णुगळु मरादल्ली इवे.

फल (बहुवचन) पेड़ पर हैं।

2.2 नानु सायंकाला सिटीयल्ली इरतीनी.

मैं सायंकाल शहर में रहूँगा।

नावु नाळे बैंगलुरीनल्ली इरतीवी.

हम कल बंगलोर में होंगे।

नीनु इवत्तु मध्यान्हा एल्ली इरतीये ?

तुम आज दोपहर में कहाँ रहोगे ?

नीनु बेलिगे एण्टु गण्टेगे एल्ली इरतीरी ?

आप प्रातःकाल आठ बजे कहाँ रहेंगे ?

अवनु दिना संजे अयदु गण्टेगे वह हर दिन शाम को पाँच बजे
आटदा मैदानदल्ली इरताने. खेल के मैदान में रहेगा।
अवळु हनु गण्टेगे कालेजिनल्ली वह (जनाना) दस बजे कालेज
इरताळे. में होगी।

हसु मध्याह्ना तोटादल्ली इरत्ते. गाय दोपहर में मैदान में होगी।
कारुगळु मनेयल्ली इरतावे. बछड़े घर में रहेंगे।

2.3 अवनु ऊरिनल्ली इल्ला. वह गांव में नहीं है।

आ कादम्बरी लाइब्रेरीयल्ली इल्ला. वह उपन्यास पुस्तकालय में
नहीं है।

2.4 नानु नाळे मनेयल्ली इरल्ला. मैं कल घर में नहीं हूँ।
अवरु इष्टु होत्तिनल्ली अंगडियल्ली वह उस समय दुकान में नहीं
इरल्ला. रहेगा।

3. नौसिखियों के लिए कुंजी

‘इरु’ क्रिया (होने/रहने) इस पाठ में सिखाई गई है। ‘इरु’ क्रिया का प्रधान और सहायक दोनों प्रकार से भाषा में प्रमुख स्थान है। इस क्रिया के कन्नड़ में दो आधार हैं। वे हैं ‘इद’ और ‘इर’। ‘इद’ का प्रयोग स्पष्ट रूप के लिए और ‘इर’ का प्रयोग संभावित के लिए होता है।

नन्ना स्नेहिता मनेयल्ली इद्वाने (मेरा मित्र घर में है) इसमें मित्र की उपस्थिति स्पष्ट व सुनिश्चित है। ‘नन्ना

स्नेहिता मध्याह्ना मनेयल्ली इरताळे’ (मेरी सहेली दोपहर में घर में होगी/रहेगी)। यहाँ ‘इरताळे’ या ‘इरतारे’ शब्द में संभावना

व प्रस्तावना है और भविष्यत् क्रिया के साथ है। इसी प्रकार ‘अवळु दिना नाळकु गण्टेगे लाइब्रेरियल्ली इरताळे’ (वह दिन के चार बजे पुस्तकालय में रहेगी) यह भी संभावना/प्रस्तावना है।

3.1.1 जब ‘इद’ निश्चित रूप में प्रयोग किया जाता तो इस प्रकार होगा। नमूने नीचे दिये जा रहे हैं—

नानु इद्वीनी (मैं हूँ), नावु इद्वीवी (हम हैं), नीनु इद्वीये (तुम हो), नीवु इद्वीरी (आप हैं), अवनु इद्वाने (वह है), अवळु इद्वाले (वह-जनाना) है), अवरु इद्वारे (वे हैं), अदु इदे (यह है), अवु इवे (वह है)।

3.1.2 जबकि ‘इर’ में ‘त’ जोड़ा जाएगा, जब क्रिया गैर-भूतकालिक हो।

नानु इरतीनी	नावु इरतीवी
नीनु इरतीये	नीवु इरतीरी
अवनु इरताने	अवरु इरतारे
अवळु इरताळे	अवु इरुतवे इरतावे
अदु इरुत्ते	

3.1.3 इल्ला और इरल्ला ये दोनों ‘इद’ व ‘इर’ के निषेधात्मक रूप हैं। निषेधात्मक रूप में पुरुष लिंग व वचन में कोई भेद नहीं होता।

4. अभ्यास

4.1 रिक्त स्थान को उचित शब्दों से भरो :

4.1.1 अवनु अंगडियल्ली इद्वाने.

4.1.2 नम्मा तन्दे मनेयल्ली इरतारे.

4.1.3 इष्टु होत्तिनल्ली अंगडियल्ली इरतारे.

4.1.4 ननगे हत्तु गण्टेगे क्लासु

4.2 रिक्त स्थान में कोष्ठक में दिये गये शब्द का सही रूप भरो :

4.2.1 निम्मा अक्का मनेयल्ली ? (इरु)

4.2.2 कमलाना तम्मा ऊरिनल्ली ? (इरु)

4.2.3 निम्मा नायी सदा तोटादल्ली ? (इरल्ला)

4.2.4 आसपत्रेयल्ली डाक्टुरु ? (इल्ला)

4.3 इनका मेल करो :

1. नीनु यावागा मनेयल्ली	(अ) इद्वारे
2. सुमति ईगा आस्पत्रेयल्ली	(ब) इद्वाने
3. अवरु हेगे	(स) इरतीये
4. पुस्तका मेजीना मेले	(द) इरतीरी
5. नीवु यावगा अंगडियल्ली	(इ) इदे
6. अरविंदाना तम्मा मद्रासिनल्ली	(फ) इद्वाले

4.4 निषेधात्मक में परिवर्तित करो :

4.4.1 कमला अमेरीकादल्ली इद्वाले.

4.4.2. निम्मा अण्णा ऊरीनल्ली इद्वारा ?

4.4.3. नन्ना पुस्तका निन्ना हत्तिरा इदे.

4.4.4. रामरायरु इष्टु होत्तिनल्ली कलबीनल्ली इरतारा ?

4.5 इन शब्दों से वाक्य बनाओ :-

1. बेळिगे
2. सायंकाला
3. तोटा
4. केळगे
5. ऊरु
6. आटदा मैदाना

4.6 कन्नड़ में अनुवाद करो :

4.6.1 तुम किस समय घर में रहोगे ?

4.6.2 सुमा इस समय वहाँ नहीं रहेगी।

4.6.3 चौबीसों घंटे वह क्लब में रहेगा।

4.6.4 वह वहाँ नहीं है।

4.6.5 क्या दस बजे तुम वहाँ रहोगे ?

4.7 निम्न प्रश्नों का जवाब दो :

4.7.1 नीवु एल्ली वासा इदीरी ?

4.7.2 नीवु दिना सायंकाला मनेयल्ली इरतीरा ?

4.7.3 निमगे स्वन्ता मने इदेया ?

4.7.4 निम्मा मनेयल्ली एष्टु जना इद्वारे ?

4.7.5 निम्मा ऊरु यावा राज्यदा, यावा जिल्लेयल्ली इदे ?

5. शब्दावली

तोटा – बगीचा

रात्रि – रात्रि

सायंकाला – सायंकाल

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

ओळगे – भीतर

करु – बछड़ा

केळगे – नीचे

गण्टे – बजे/ घंटे

बीदी – गली

मध्याह्ना – दोपहर / मध्याह्न

मेले – ऊपर

वासा – रहना / वास करना

हण्णु – फल

होरगे – बाहर

पाठ – 10

1. संवाद

राजु : बा रवि, ऐनु समाचारा ?

रवि आओ। क्या समाचार है ?

रवि : ऐनु इल्ला राजू नावेल्ला

कुछ नहीं राजू।

मुंदिना वारा पिकनिक होगोणव्वा.

अगले सप्ताह क्या हम पिकनिक के लिए जाएं ?

राजु : आगली, एल्लिगे होगोणा ?

ठीक है। कहाँ जाएंगे ?

रवि : नन्दी बेट्टाके होगोणा ?

नन्दी पहाड़ी पर चलते हैं।

राजु : यारु यारु बरतारे ?

कौन कौन आएगा ?

रवि : मोहना, गोपाला बरतारे.

मोहन और गोपाल आते हैं।

राजु : सुरेशा बरल्वा ?

सुरेश नहीं आएगा क्या ?

रवि : बरल्ला। अवनिगे

वह नहीं आएगा। उसे

धारवाड़दल्ली केलसा इदे.

धारवाड़ में काम है।

नाळे होगताने, हदिनायदु

कल जाता है। पंद्रह दिन के बाद आता है।

दिनादा मेले बरताने.

राजु : मनोहरा ?

मनोहर ?

रवि : अवनन्नु केळाला ?

उसे पूछूँ क्या ?

राजु : केळु. अवनन्नु बरली.

पूछो। उसके आने से

पिकनिकिगे ओळ्ळे कम्पनी

पिकनिक में अच्छा साथ

इरली.

होगा।

रवि : केळतीनी. अवनु बरताने. पूछूंगा। वह आएगा।
 राजु : मुंदिना भानुवारा होगोणा. अगले रविवार को चलें।
 रवि : एष्टु गण्टेगे होरडोणा? कितने बजे निकलेंगे?
 राजु : बेळिगे एण्टु गण्टेगे होरडोणा. सुबह आठ बजे निकलेंगे।
 रवि : तिण्डी ऐनु तगोण्डु होगोणा? कौन सा नाश्ता लेकर चलेंगे?
 राजु : ऐनादरू सरी नीनु सीही कुछ भी ठीक है। तुम मीठा
 तिण्डी तगोम्बा, मोहना/ ले आओ। मोहन और गोपाल
 गोपाला पुळियोगरे तरली. पुलियोगरे (इमली का भात)
 नानु हण्णु तरतीनी. ले आएंगे। मैं फल ले आऊंगा।
 रवि : हेगे होगोणा? कैसे जाएंगे?
 राजु : बस्सीनल्ली होगोणा, बस्सु बस में जाएंगे। बसें काफी
 तुम्बा सिगुतवे. मिलती हैं।
 रवि : नावु एल्लिगे बरोणा? हम कहाँ आएँ?
 बस स्टैंड हत्तिरा बरोणवा? क्या हम बस स्टैंड के पास
 आ जाएँ?
 राजु : बस स्टैंड हत्तिरा बन्नी. बस स्टैंड पर आ जाइए।
 नानु अल्लिगे बरतीनी. मैं वहीं आ जाऊंगा।

2. कवायद

2.1 नीनु नाळे नम्मा मनेगे बा. कल तुम (साधारणसूचक,
 एकवचन) मेरे घर आओ।
 नीनु काफी कुडी. तुम (साधारणसूचक, एकवचन)
 काफी पीओ।

नीनु ई बाळेहण्णु तिन्नु. तुम (साधारणसूचक, एकवचन)
 केला खाओ।

नीनु ईगा कालेजीगे होगु. अब तुम (साधारणसूचक,
 एकवचन) कालेज जाओ।

2.2 नीवु नाळे नम्मा मनेगे बन्नी. कल आप (सम्मानसूचक,
 बहुवचन) मेरे घर आइए।

नीवु काफी कुडियिरी. आप (सम्मानसूचक, बहुवचन)
 काफी पीजिए।

नीवु बाळेहण्णु तिन्नी. आप (सम्मानसूचक, बहुवचन)
 केला खाइए।

नीवु ईगा कालेजिगे होगी. अब आप कालेज जाइए।

2.3 नानु निम्मा मनेगे नाळे बरला? क्या मैं तुम्हारे घर कल आऊँ?
 नानु काफी कुडियला? क्या मैं काफी पीऊँ?

2.4 नावु निम्मा मनेगे बरोणवा? क्या हम (सम्मानसूचक,
 बहुवचन) तुम्हारे घर आएँ?

नावु ऊरिगे होगोणवा? क्या हम (सम्मानसूचक,
 बहुवचन) कल गाँव जाएँ?

2.5 नावु नाळे बेळिगे चामुंडी बेट्टुके कल प्रातःकाल हम चामुंडी पर्वत
 होगोणा. पर जाएँ।

नावु ईगा काफी कुडियोणा. अब हम काफी पियें।

2.6 अवनु मद्रासिगे होगली. उसे मद्रास जाने दो।
 रमेशा ओळगे बरली. रमेश को अन्दर आने दो।

	कमला हालु कुडियली.	कमला को दूध पीने दो।
	हसु हुल्लु तिन्नली.	गाय को घास खाने दो।
2.7	नानु सिनिमाक्के बरतीनी.	मैं फिल्म देखने आऊँगा।
	नावु दिना जिलेबी तिन्तीवी.	हम प्रतिदिन जलेबी खाते हैं।
	नीनु बेळिगे काफी कुडीतिया ?	क्या तुम प्रातःकाल में काफी पीते हो ?
	नीवु संजे तिण्डी तिन्तीरा ?	क्या तुम शाम को नाश्ता खाते हो ?
	मोहन ईगा बरताने.	मोहन अभी आता है।
	नन्ना हेण्डती अवळा तायीया मनेगे होगताळे.	मेरी पत्नी अपने माँ के घर जाएगी।
	नन्ना मावा नाळे बरतारे.	मेरा ससुर कल आता है।
	मगु हालु कुडियुत्ते.	बालक दूध पीता है।
	मक्कळु हालु कुडियुत्तवे.	बच्चे दूध पीते हैं।

3. नौसिखियों की कुंजी

3.1 क्रियाओं के बारे में इस पाठ में बताया गया है। मूल क्रिया आदेशात्मक (आज्ञात्मक) भाव में प्रयोग हुई है। यह सदा द्वितीय पुरुष और एकवचन में प्रयोग होती है। इन वाक्यों को समझो—

नीनु बा. तुम आओ (तू आ)

नीनु होगु. तुम जाओ (तू जा)

आदेशात्मक एकवचन क्रिया को आदेशात्मक बहुवचन रूप में रूपान्तरित 'इरी' या 'इ' जोड़कर किया जाता है। 'इरी' प्रत्यय उन क्रियाओं में लगाया जाता है, जो 'इ' या 'ए' हर्फ से समाप्त होती हैं। यथा—

कुडि + इरी = कुडियिरी आप (बहुवचन व सम्मानजनक) पीजिए।

बरे + इरी = बरेयिरी आप (बहुवचन व सम्मानजनक) लिखिए।

(इन क्रियाओं में 'इरी' के साथ 'य' भी जोड़ा गया है)

अन्य सारी क्रियाओं के आदेशात्मक रूप में 'इ' जोड़ी जाती है। जैसे—

तिन्नु + इ = तिन्नी आप (बहुवचन व सम्मानजनक) खाइए।

होगु + इ = होगी आप (बहुवचन व सम्मानजनक) जाइए।

बा + इ = बनी आप (बहुवचन व सम्मानजनक) आइए।

ख्याल करें कि आदेशात्मक या बहुवचन रूप में 'उ' से अंत होने वाली क्रिया में 'उ' लुप्त हो जाता है। 'बा' 'बन' में परिवर्तित हो जाता है। 'बा' की तरह 'ता' (लाना) भी उसी तरह रूपान्तरित होता है। इन दो क्रियाओं के रूपान्तर में 'बर' या 'बन' हो जाता है— तर 'तन' हो जाता है। आगे और उदाहरण भी दिये गये हैं।

3.2 अनुज्ञात्मक या वर्णनहीन रूप में मूल क्रिया में 'अली' प्रत्यय जोड़ा जाता है। यह रूप सिर्फ तृतीय पुरुष के लिए प्रयोगित होते हैं। ऐसी ही प्रयोग प्रथम पुरुष के लिए प्रश्नसूचक रूप में प्रयोग होते हैं। इन उदाहरणों को देखिये :

होगु + अली = होगली

कुडि + अली = कुडियली

अवनु होगली - उसे जाने दो।

अवळु होगली - उसे (जनाना को) जाने दो।

अवरु होगली - उन्हें जाने दो।

अदु होगली - उसे (अलिंगी अमानवीय) जाने दो।

अवु होगली - उन्हें (अलिंगी अमानवीय) जाने दो।

नानु एल्लिगे होगली ? - मैं कहाँ जाऊँ ?

नानु एनु कुडियली ? - मैं क्या पीऊँ ?

आखिरी दो वाक्य प्रथम पुरुष के लिए प्रश्नवाचक क्रिया में प्रयोग किये गये हैं। प्रश्नवाचक वाक्यों में 'आ' प्रत्यय भी जोड़कर वाक्य बनाया जाता है। जैसे-

नानु ऊरिगे होगला ? क्या मैं गाँव जाऊँ ?

नानु काफी कुडियला ? क्या मैं काफी पीऊँ ?

3.3 उद्बोधात्मक रूप की क्रिया में 'ओणा' प्रत्यय लगाया जाता है। यह अक्सर प्रथम पुरुष बहुवचन में लगाया जाता है। जैसे-

होगु + ओणा = होगोणा हम जाएं

तिन्नु + ओणा = तिन्नोणा हम खाएं

कुडि + ओणा = कुडियोणा हम पीएं

तर + ओणा = तरोणा हम लाएं

जब अनुबोधात्मक क्रिया में प्रश्नवाचक प्रत्यय 'आ' जोड़ा जाता है तो 'व' प्रत्यय भी जुड़ जाता है। जैसे-

होगोणा + आ = होगोणवा ? क्या हम जाएं ?

बरोणा + आ = बरोणवा ? क्या हम आएँ ?

3.4 भूतकाल की क्रियाओं को छोड़कर अन्य क्रियाओं में 'त' प्रत्यय जुड़ता है। सच कहा जाए तो कन्नड़ में वर्तमान

काल की क्रिया होती ही नहीं है। 'त' प्रत्यय जुड़ जाने से वर्तमान काल का बोध होता है और 'व' प्रत्यय

जुड़ने से भविष्य काल का बोध होता है। यह तो 'व्याकरण' की बात हुई किन्तु बोलचाल की कन्नड़ भाषा में भविष्यकाल और वर्तमान काल के प्रयोग में कोई अंतर नहीं। दोनों काल की क्रियाओं में 'त' प्रत्यय ही

लगता है। वर्तमान काल और भविष्य काल 'काल सम्बन्धी' संज्ञा देखकर ही किया जाता है। जैसे-

नानु काफी कुडीतीनी - मैं काफी पीता हूँ।

नानु नाळे ऊरिगे होगतीनी - मैं कल अपने गाँव जाऊँगा।

भूतकाल की क्रियाओं की संरचना इस प्रकार होती है:-

मूल क्रिया - 'त' प्रत्यय । जैसे-

होगु + त + इनी = होगतीनी

निम्न दृष्टांत भी देखिये :-

नानु होगुत्तेने (मैं _____) नावु होगुत्तेवे (_____)

नीनु होगुत्तीये (_____) नीवु होगुत्तीरी (_____)

अवनु होगुत्ताने(_____) अवरु होगुत्तारे (_____)

अवळु होगुत्ताळे

अदु होगुत्तदे (_____) अवु होगुत्तवे (_____)

3.1.5 अभूतकालीन मूल क्रिया में निषेधात्मक रूप 'अल्ला' प्रत्यय जोड़कर किया जाता है।

तिन्नु + अल्ला = तिन्नल्ला - नहीं खाता हूँ।

कुडि + अल्ला = कुडियल्ला - नहीं पीता हूँ।

वचन और लिंग संरचना में निषेधात्मक भेद नहीं होता है।

3.1.6 कर्मकारक प्रत्यय 'अन्नु' / अन्ना भी इसी पाठ में समझाये गए हैं।

4. अभ्यास

4.1 रिक्त स्थान को उपयुक्त शब्दों से भरो :-

4.1.1 भानुवारा बेंगळूरिगे होगोणा.

4.1.2 नानुतरली?

4.1.3बस स्टैंड हत्तीरा बन्नी.

4.1.4बेळिगे काफी कुडीताने.

4.1.5 सीता नाळे ऊरिगे.....

4.2 रिक्त स्थान में कोष्ठक में दिये गये शब्द का सही रूपान्तर भरो :-

4.2.1 अय्यो ! नानु ऐनु ? (माडु)

4.2.2 पापा ! अवनु मनेगे। (होगु)

4.2.3 नावु ऊरिगे एष्टु गण्टेगे ? (होरडु)

4.2.4 संध्या यावागा अमेरिकाक्के ? (होगु)

4.2.5 नीवु नाळे नम्मा मनेगे। (बा)

4.3 इन वाक्यों को प्रश्नवाचक रूप में रूपान्तरित करो।

4.3.1 हौदु, इदु पुस्तका.

4.3.2 आगळी होगोण्णा.

4.3.3 इल्ला, राजु बरल्ला.

4.3.4 हौदु, बस्सु एन्टु गण्टेगे होरडुत्ते.

4.4 नमूने की तरह इनका रूप बदलो :-

4.4.1 नमूना - अवनु + अन्नु = अवनन्नु

बदलो - इवनु

अवळु

अदु

काडु

बस्सु

4.4.2 नमूना - मरा + अन्नु = मरवन्नु

पुस्तका

हण्णा

दिना

4.4.3 नमूना - मने + अन्नु = मनेयन्नु

कथे

सीते

रवि

4.5 इन क्रियाओं को अभूतकालीन प्रत्यय जोड़कर प्रयोग करो :

1. बरु 2. होरड्डु 3. तिन्नु 4. केळु 5. कुडी

4.6 इन वाक्यों का कन्नड़ में अनुवाद करो :-

4.6.1 मैं रेडियो पर संगीत सुनता हूँ।

4.6.2 तुम्हारे साथ कौन आएगा ?

4.6.3 मैं तुम्हारे लिए क्या लाऊँ ?

4.6.4 उसे फिल्म देखने जाने दो।

4.6.5 कृपया, यह काफी लीजिए।

4.6.6 क्या हम आज मैंगलोर जाएं?

4.7 निम्न प्रश्नों का जवाब दो :

4.7.1 नीवु इवत्तु सांयकाला एल्लिगे होगतीरी?

4.7.2 नीवु यावा केलसा माडतीरी ?

4.7.3 नीवु इवत्तु संजे सिनिमाके होगतीरी?

4.7.4 राजा दिनदल्ली निम्मा मनेगे स्नेहीतरु बरतारा?

4.7.5 नीवु बेलिगे एष्टु गण्टेगे तिन्डी तिनतीरी?

5. शब्दावली

केळु - पूछना/सुनना

तगोण्डु होगु - लेकर जाना

तगोम्बा - लाना

तिण्डी - नाश्ता/जलपान

नन्दी बेट्टा - नन्दी पहाड़

पुलियोगरे - ईमली भात

बा - आना

मुंदिना वारा - अगले सप्ताह

सिगु - मिलना

सीही तिण्डी - मिठाई

होरड्डु - रवाना होना

होगु - जाना

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

ईगा - अभी

कुडी - पीना

तिन्नु - खाना

हुल्लु - घास

ಪಾಠ - 11

1. ಸಂವಾದ

ಮನೋಹರ್ : ನಾನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ಒಳ್ಳೆಯದೋ, ರೈಲ್ ಪ್ರಯಾಣ ಒಳ್ಳೆಯದೋ?	ಮುಜ್ಜೆ ಧಾರವಾಡ್ ಜಾನಾ ಹೈ। ಕಯಾ ಬಸ್ ಯಾತ್ರಾ ಬೆಹತರ್ ಹೈ ಯಾ ರೇಲ್ ಯಾತ್ರಾ।
ಮೂರ್ತಿ : ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕಿಂತ ರೈಲ್ ಪ್ರಯಾಣ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬಸ್ಸಿಗಿಂತ ರೈಲಿಗೆ ಛಾರ್ಜ್ ಕಡಿಮೆ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಡಿ.	ಬಸ್ ಸೇ ರೇಲ್ ಯಾತ್ರಾ ಬೆಹತರ್ ಹೈ। ರೇಲ್ ಕಾ ಭಾಡಾ ಬಸ್ ಭಾಡೆ ಸೇ ಕಮ್ ಹೈ। ಬಸ್ ಸೇ ಮತ್ ಜಾओ।
ಮನೋಹರ್ : ರೈಲು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ?	ರೇಲ್ ಕಿಸ್ ಮಾರ್ಗ್ ಹೋಕ್ ಜಾತೀ ಹೈ?
ಮೂರ್ತಿ : ಅರಸೀಕೆರೆ ಮಾರ್ಗ್ ಹೋಗುತ್ತೆ	ಅರಸೀಕೇರೆ ಮಾರ್ಗ್ ಸೇ ಜಾತೀ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ಅದು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗನಾ?	ಕಯಾ ಯಹೀ ಏಕ್ ಮಾರ್ಗ್ ಹೈ?
ಮೂರ್ತಿ : ಗುಂತಕಲ್ ಮಾರ್ಗ್‌ನೂ ಹೋಗಬಹುದು.	ಗುಂತಕಲ್ ಮಾರ್ಗ್ ಸೇ ಬಿ ಜಾ ಸಕ್ತೇ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ಯಾವುದು ಹತ್ತಿರ?	ಕೌನ್ ಸಾ ಮಾರ್ಗ್ ಜ್ಯಾದಾ ನಜದೀಕ್ ಹೈ?
ಮೂರ್ತಿ : ಗುಂತಕಲ್‌ಗಿಂತ ಅರಸೀಕೆರೆ ಮಾರ್ಗ್‌ನೇ ಹತ್ತಿರ.	ಅರಸೀಕೇರೆ ಮಾರ್ಗ್ ಗುಂತಕಲ್ ಮಾರ್ಗ್ ಸೇ ಜ್ಯಾದಾ ನಜದೀಕ್ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಎರಡೂ ಹತ್ತಿರ ಇವೆಯಾ?	ಹುಬ್ಲಿ ಆರ್ ಧಾರವಾಡ್ ಕಯಾ ಪಾಸ್-ಪಾಸ್ ಹೈ?

ಮೂರ್ತಿ : ಹೌದು. ಅವೆರಡೂ ಅವಳಿ ನಗರಗಳು.	ಹೌ, ದೌನೌ ಜುಡ್ವಾ ನಗರ್ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡದೋ ಧಾರವಾಡ ದೊಡ್ಡದೋ?	ಹುಬ್ಲಿ ಬಡಾ ಹೈ ಯಾ ಧಾರವಾಡ್?
ಮೂರ್ತಿ : ಧಾರವಾಡಕ್ಕಿಂತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡದು.	ಧಾರವಾಡ್ ಛೌಟಾ ಹೈ, ಹುಬ್ಲಿ ಬಡಾ।
ಮನೋಹರ್ : ಯಾವುದು ಮೊದಲು ಸಿಗುತ್ತೆ?	ಪಹಲೇ ಕೌನ್ ಸಾ ಆತಾ ಹೈ?
ಮೂರ್ತಿ : ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮೊದಲು ಸಿಗುತ್ತೆ.	ಹುಬ್ಲಿ ಪಹಲೇ ಆತಾ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ಕಿತ್ತೂರು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಹೋಗಬಹುದಾ?	ಕಿತ್ತೂರ್ ಏಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಸೇ ಜಲ್ದೀ ಪಹುಂಚಾ ಜಾ ಸಕ್ತಾ ಹೈ?
ಮೂರ್ತಿ : ಹೋಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು?	ಹೌ, ತುಮ್ಹೆ ವಹಾ ಕಹಾ ಜಾನಾ ಹೈ?
ಮನೋಹರ್ : ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಟೋ ಸಿಗುತ್ತಾ?	ಮುಜ್ಜೆ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಜಾನಾ ಹೈ। ಕಯಾ ರೇಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಪರ್ ಆಟೋ ಮಿಲತೇ ಹೈ?
ಮೂರ್ತಿ : ಸಿಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಸ್ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ.	ಹೌ, ಆಟೋ ಮಿಲತೇ ಹೈ। ಪರಂತು ಆಟೋ ಸೇ ಮತ್ ಜಾओ। ಬಹುತ್ ಸಿ ಬಸ್ ಮಿಲತೀ ಹೈ। ಬಸ್ ಸೇ ಜಾओ।
ಮನೋಹರ್ : ಮುಂದಿನ ಸೋಮವಾರಕ್ಕೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಗಬಹುದಾ?	ಅಗಲೇ ಸೌಮವಾರ್ ಕೇ ಲೀಫ್ ಸೀಟ್ ಮಿಲತೀ ಹೈ ಕಯಾ?

ಮೂರ್ತಿ : ಕಷ್ಟ ಒಂದು ವಾರ ಮೊದಲೇ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ತಡ ಮಾಡಬಾರದು.

ಮುಶಕಿಲ ಸೇ। एक सप्ताह पहले सीट रिजर्व करानी पड़ती है। तुम्हें इतना विलंब नहीं करना चाहिए।

2. ಕವಾಯದ

2.1 ಬೆಂಗಳೂರಿಗಿಂತ ಮೈಸೂರು ಚಿಕ್ಕದು.

ಮೈಸೂರ ಬೆಂಗಲೂರ ಸೆ ಛೂಟಾ ಹೈ.

ರಾಮನಿಗಿಂತ ರಾವಣ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ.

रावण राम से अधिक बलशाली है।

ಶಾಲಿನಿಗಿಂತ ಮಾಲಿನಿ ಚಿಕ್ಕವಳು.

मालिनी शालिनी से छोटी है।

ಅವನು ನನಗಿಂತ ಎತ್ತರ.

वह मुझसे अधिक लंबा है।

ಆ ಪಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ಪಕ್ಷ ಒಳ್ಳೆಯದು.

यह पक्ष उस पक्ष से बेहतर है।

ಸೇವಂತಿಗೆ ಹೂಗಿಂತ ಗುಲಾಬಿ ಹೂ ಸುಂದರ.

गुलाब सेवती फूल से अधिक सुंदर है।

ರಂಭೆಗಿಂತ ಮೇನಕೆ ಬಹಳ ಸುಂದರಿ.

रम्भा से मेनका अधिक सुंदर है।

ಬೆಂಗಳೂರಿಗಿಂತ ಮೈಸೂರು ಸುಂದರವಾದ ನಗರ.

मैसूर नगर बंगलूर से अधिक सुंदर है।

2.2 ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

मुझे अपने गाँव जाना है।

ನೀವು ನನಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು.

तुमको मुझे दस रुपये देने हैं।

ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೇಪರ್ ಓದಬೇಕು.

प्रतिदिन प्रातःकाल में अखबार पढ़ना जरूरी है।

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕು.

कर्नाटक में हर एक को कन्नड़ सीखनी चाहिए।

2.3 ನೀನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡ.

तुम यह काम मत करो।

ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯಬೇಡಿ.

तुम ज्यादा काफी मत पीओ।

2.4 ನೀವು ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದು.

तुम अंदर आ सकते हो।

ಅವರು ನಾಳೆ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

वह कल मद्रास जा सकता है।

2.5 ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಬಾರದು.

धूम्रपान नहीं करना चाहिए।

ನೀನು ಅವನನ್ನು ಬೈಯಕೂಡದು.

तुम्हें उसे डाँटना नहीं चाहिए।

ಮಕ್ಕಳು ದಿನಾ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಬಾರದು.

बच्चों को प्रतिदिन फिल्म नहीं देखनी चाहिए।

ನೀನು ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಕೂಡದು.

तुम्हें उस लड़की से नहीं मिलना चाहिए।

3. नौसिखियों की कुंजी :

3.1 'इन्ता' तुलनात्मक प्रत्यय है। यह प्रत्यय दो कर्ता संज्ञाओं या कर्म संज्ञाओं की तुलना में प्रयुक्त होता है। हिन्दी की तरह कन्नड़ में तुलनात्मक विशेषणों में पद विभेद नहीं होता। जैसे- सुंदरतर, सुंदरतम। 'बहला', 'तुम्बा' 'तीरा' जैसे तीव्रता द्योतक शब्दों में उत्तमता का पद निर्धारित होता है। तुलना के लिए सम्प्रदान में 'इन्ता' प्रत्यय लगाना जरूरी है। जैसे-

ननगे कन्नड़ा सिनिमाक्किन्ता हिन्दी सिनिमा इष्टा.
बेंगळूरिगिन्ता कलकत्ता दोड्डा नगरा.

- 3.2 निर्णायक, अनुमतिबोधक तथा निषेधात्मक क्रियाओं के रूप भी नीचे दिये गये हैं।

निर्णायक क्रिया में 'बेकु', 'बेडा' क्रिया के साथ जोड़ी जाती है।
'बेडा' सिर्फ द्वितीय पुरुष के लिए प्रयुक्त होता है, जबकि 'बेकु' हर पुरुष के लिए। जैसे—

नीनु इवत्तु ऊरिगे होगा बेडा. अपने गाँव आज मत जाओ।
नीवु नम्मा मनेगे बरा बेड़ी. आप (सम्मानजनक या बहुवचन)
हमारे घर मत आइए।

नानु बहाळा बेगा होगा बेकु. मुझे बहुत जल्दी जाना चाहिए।
नीनु आ पुस्तका ओदा बेकु. तुम्हें वह पुस्तक पढ़नी चाहिए।
अवनु हत्तु रूपायी कोडा बेकु. उसे दस रुपये देने चाहिए।

अनुमतिबोधक क्रियाओं के साथ 'बहुदु' शब्द प्रयुक्त होता है।
अनुमतिबोधक के संग-संग संभाव्यताबोधक क्रियाओं के साथ भी
यही शब्द जोड़ा जाता है। जैसे—

नीनु नन्ना जोते बरबहुदु. तुम मेरे साथ आ सकते हो।
नानु संजे निनगे सिगबहुदु. मैं तुमसे शाम को मिल सकता हूँ।
अवनु नाळे बरबहुदु. वह कल आ सकता है।

दो निषेधात्मक रूप भी हैं। जैसे— बारदु और कूडदु। 'कूडदु' सख्त
निषेधात्मक होता है। यथा—

अधिकारीगळु लंचा तेगेदुकोळ्ळा अधिकारियों को घूस नहीं लेनी
बारदु. चाहिए।

मक्कळु सिगरेट सेदा कूडदु. बच्चों को धूम्रपान नहीं करना
चाहिए।

4. अभ्यास

4.1 रिक्त स्थानों में उपयुक्त शब्द भरो।

- 4.1.1 ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಿಕಂದರಾಬಾದ್ ಎರಡೂ ____ ನಗರಗಳು.
4.1.2 ರೈಲು ಮದ್ರಾಸ್ _____ ಹೋಗುತ್ತೆ.
4.1.3 _____ ಭಾನುವಾರ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.
4.1.4 ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ _____ ಹೋಗಬಹುದು.

4.2 इन वाक्यों को तुलनात्मक प्रत्यय द्वारा जोड़ो :-

- 4.2.1 ಬೆಂಗಳೂರು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ.
ಮೈಸೂರು ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ.
4.2.2 ರಾಮನಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ.
ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ.
4.2.3 ಈ ಪುಸ್ತಕ ಒಳ್ಳೆಯದು.
ಆ ಪುಸ್ತಕ ಕೆಟ್ಟದು.
4.2.4 ಕಮಲ ಸುಂದರಿ.
ವಿಮಲ ತುಂಬಾ ಸುಂದರಿ.

4.3 निम्न शब्दों के वाक्य बनाओ :-

ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಬೇಗ, ಪ್ರಯಾಣ, ಮಾರ್ಗ, ಮೊದಲು, ಕಡಿಮೆ.

4.4 ಕನ್ನಡ ಮೆ ಅನುವಾದ ಕರೂ :-

- 4.4.1 ಮೈಸೂರ ಬೆಂಗಲೂರ ಸೆ ಛೂಟಾ ಹೈ।
- 4.4.2 ರೆಲ ಯಾತ್ರಾ ಬಸ ಯಾತ್ರಾ ಸೆ ಅಧಿಕ ಆರಾಮದೇಹ ಹೈ।
- 4.4.3 ವಹ (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ) ಮುಙ್ಗಸೆ ಜ್ಯಾಡಾ ಲಂಬಿ ಹೈ।
- 4.4.4 ತುಮ ಅಬ ಜಾ ಸಕತೆ ಹೂ?
- 4.4.5 ಕೃಪಯಾ ಮುಙ್ಗಸೆ ಬಾತ ಮತ ಕರೂ।
- 4.4.6 ಮುಙ್ಗ ಅಗಲೆ ಸಪಾಹ ದಿಲ್ಲೀ ಜಾಢಾ ಛಾಹೀ।
- 4.4.7 ತುಮ್ಹೆ ಧೂಮ್ರಪಾಢ ನಹೀ ಕರಢಾ ಛಾಹೀ।
- 4.4.8 ಁಸೆ ವಹ ಕಾಢ ನಹೀ ಕರಢಾ ಛಾಹೀ।

4.5 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ಢೆ ಕೆ ಜವಾಬ ದೂ :-

- 4.5.1 ಢೀವು ದಿಢಾ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೂಗಬೇಕಾ?
- 4.5.2 ಢಿಮ್ಮ ಮಢೆಗಿಂತ ಢಿಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮಢೆ ಚೆಢ್ಢಾಗಿದೆಯಾ?
- 4.5.3 ಢಿಮ್ಮಗಿಂತ ಢಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ / ತಂಗೀಢೇ ಎತ್ತರಾಢಾ?
- 4.5.4 ಢಿಮ್ಮ ಮಢೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಕೂಡದಾ?

5. ಶಬ್ದಾವಲಿ

ಅವಳಿ ಢಗರಗಲು	ಜುಢ್ಢಾಂ ಶಹರ
ಚಾರ್ಜ	ಭಾಢಾ
ತಡ	ದೇರ
ಪ್ರಯಾಢ	ಯಾತ್ರಾ
ಬೇಗ	ಜಲ್ದಿ / ಶೀಘ್ರ
ಮಾರ್ಗ	ರಾಸ್ತಾ / ರಾಸ್ತೆ ಸೆ

5.1 ಅತಿರಿಕ್ತ ಶಬ್ದಾವಲಿ

ಎತ್ತರ	ಲಂಬಾ
ಕಲಿ	ಸೀಖಢಾ
ಗುಲಾಬಿ	ಗುಲಾಬ
ಧೂಮಪಾಢ	ಧೂಮ್ರಪಾಢ
ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ	ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ
ಪಕ್ಷ	ಪಕ್ಷ
ಬೈಯು	ಙಾಂಟಢಾ
ಸುಂದರ	ಸುಂದರ
ಸುಂದರಿ	ಸುಂದರಿ
ಸೇವಂತಿಗೆ	ಸೇವಢ್ತಿ ಫೂಲ
ಹೂ	ಫೂಲ

पाठ - 12

1. संवाद

ಸುರೇಶ್ : ಮನೋಹರ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡ
ಪರೀಕ್ಷೆ ಯಾವಾಗ?

ರಮೇಶ್ : ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು.

ಸುರೇಶ್ : ಈ ಸಾರಿನಾದ್ರು ಪಾಸ್
ಮಾಡ್ತಾರಾ?

ರಮೇಶ್ : ಏನ್ ಮಾಡ್ಕಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸುರೇಶ್ : ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡೋದು,
ಬರೆಯೋದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ?

ರಮೇಶ್ : ಮನೋಹರ್‌ಗೆ ಮಾತಾಡೋಕ್ಕೆ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತೆ. ಬರೆಯೋದಕ್ಕೆ
ಬರಲ್ಲ.

ಸುರೇಶ್ : ಅವನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯೋದಕ್ಕೆ
ಟ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ.

ರಮೇಶ್ : ಹೋಗ್ತಾನೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಸುರೇಶ್ : ಕಣ್ಣನ್?

ರಮೇಶ್ : ಅವನು ಬರೆಯಬಲ್ಲ. ಆದರೆ
ಮಾತಾಡಲಾರ.

ಸುರೇಶ್ : ಒಬ್ಬ ಬರೆಯೋದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ
ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ

मनोहर और कण्णन की कन्नड़ परीक्षाएं कब से हैं?

अगले महीने से।

क्या कम से कम वे इस बार पास हो जाएंगे?

पता नहीं, वे क्या करेंगे?

क्या वे अच्छी तरह बोल सकते हैं, लिख सकते हैं?

मनोहर को अच्छी तरह
बोलना आता है। उसे
लिखना नहीं आता।

वह कन्नड़ सीखने के लिए
ट्यूशन को जाता है।

वह जाता है, बस!

कण्णन ?

वह लिख सकता है, पर बोल नहीं सकता।

एक को लिखने का अभ्यास करना चाहिए। दूसरे को

ಮಾತಾಡೋದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ
ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು
ಮಾಡೋದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ
ಪಾಸಾಗಬಲ್ಲರು.

ರಮೇಶ್ : ಹೌದು, ಕಣ್ಣನ್ ಪಾಸಾಗೋದರಲ್ಲಿ
ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ.
ಮನೋಹರ್‌ದೇ ಅನುಮಾನ.

ಸುರೇಶ್ : ಯಾಕೆ? ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ
ಪ್ರಯತ್ನಪಡಲ್ಲವಾ?

ರಮೇಶ್ : ಪಡಲ್ಲ. ಅದೇ ತೊಂದರೆ.

ಸುರೇಶ್ : ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ರಮೇಶ್ : ಅದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳೋದಲ್ಲ. ಅವನಿಗೇ
ಅರ್ಥ ಆಗಬೇಕು.

बोलने का अभ्यास करना चाहिए। ऐसा करेंगे तो पास हो जाएंगे।

हाँ, कण्णन का परीक्षा में पास होने में कोई संदेह नहीं है। सिर्फ मनोहर को है।

वह अच्छी तरह क्यों नहीं
प्रयास करता है?

वह नहीं करता है। वही तो समस्या है।

उसको कहना चाहिए।

ये बातें बोलने की नहीं होती।
उसे खुद समझनी चाहिए।

2. कवायद

2.1 ನನಗೆ ಕಥೆ ಕೇಳೋದು ಇಷ್ಟ.

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳೋದು
ಸುಲಭ.

ಊಟದ ಮಧ್ಯೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು
ಅನಾರೋಗ್ಯ.

मुझे कहानियाँ सुनना अच्छा लगता है।

बच्चों को सलाह देना सरल है।

भोजन के मध्य में पानी पीना
अस्वास्थ्यकारक है।

ನೀನು ಬರೆಯೋದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬೇಕು.	तुम क्या लिखते हो, मुझे देखना चाहिए।	ಅವರು ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದಲ್ಲ.	उनको ऐसा काम नहीं करना चाहिए।
ಅವಳು ಮಾಡಾಡೋದನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳಾರೆ?	उसकी (जनाना) बात कौन सुनेगा ?	2.3 ನಾನು ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಬಲ್ಲೆ.	मैं एक किलोमीटर तक दौड़ सकता हूँ।
ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯೋದರಿಂದ ಲಾಭ ಇದೆ.	कन्नड़ सीखना लाभकारी है।	ನಾವು ಹಿಂದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲೆವು.	हम अच्छी हिंदी लिख सकते हैं।
ಕೆಟ್ಟ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವುದರಿಂದ ತಲೆನೋವು ಬರುತ್ತೆ.	खराब फिल्म देखने से सरदर्द होता है।	ನೀನು ಹತ್ತು ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ನಬಲ್ಲೆಯಾ?	क्या तुम दस इडली खा सकते हो ?
ಅವರು ಊಟ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ.		ನೀವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಬರಬಲ್ಲೀರಾ?	क्या तुम सुबह 6 बजे आ सकते हो ?
ಅವಳು ಜಗಳ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು.	वह (स्त्रीलिंग) झगड़ा करने को तैयार है।	ರಮೇಶ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲ.	रमेश अच्छी तरह गा सकता है।
ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ತಡ ಆಗುತ್ತೆ.	बैंक जाने में देर होगी।	ಕಮಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಕ್ ಬರಬಲ್ಲಳು.	कमला परीक्षा में अच्छा ओहदा पा सकती है।
ಅವನು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಸ್ಟೆಟರ್ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ.	उसके देहली से स्वेटर लाने में कोई शक नहीं।	ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು.	वे जोर से शोर मचा सकते हैं।
ಸುರೇಶ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದರ ಮುಂದೆ ಇವನೇನು?	कन्नड़ में बात करने में सुरेश से उसकी कोई तुलना नहीं।	ಈ ಸ್ಕೂಟರ್ ಒಳ್ಳೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡಬಲ್ಲದು.	यह स्कूटर अच्छी सर्विस दे सकता है।
2.2 ಆ ನೀರು ಕುಡಿಯೋದಲ್ಲ.	पानी पीने लायक नहीं है।	ಸೀಮೆ ಹಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲವು.	संभरित गाये ज्यादा दूध देती हैं।
ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಅಂಥ ಪುಸ್ತಕ ಓದೋದಲ್ಲ.	आप जैसे आदमियों को ऐसी पुस्तकें नहीं पढ़नी चाहिए।	2.4 ನಾನು ಹತ್ತು ಲಾಡು ತಿನ್ನಲಾರೆ.	मैं दस लड्डू नहीं खा सकता।
		ನೀನು ಅವರಿಗೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾರೆಯಾ?	क्या तुम उन्हें हजार रुपये नहीं दे सकते हो ?

ಅ ಪತ್ರಿಕೆ ತುಂಬಾ ದಿನ
ಉಳಿಯಲಾರದು.

वह पत्रिका (अखबार) ज्यादा
दिन नहीं चल सकती/
सकता।

ಅವನು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾನೆ.

उसे कन्नड़ बोलने में काफी
कष्ट होता है।

ಬಡವರು ತುಂಬಾ ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ.

गरीब लोगों को काफी कष्ट
होता है।

ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಹಳ ಸುಖ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

श्रीमंत (धनी) लोग काफी
सुखी है।

3. नौसिखियों की कुंजी

3.1 क्रियानुमा संज्ञाएं 'वुदु' या 'ओदु' प्रत्यय लगाकर बनायी जाती हैं।
अंग्रेजी में जैसे- 'ing' लगाकर

तिन्निवुदु या तिन्नोदु = खाते हुए (eating)

माडुवुदु या माडोदु = करते हुए (doing)

उदाहरण : चेन्नगी ऊटा माडुवुदु कली - अच्छी तरह खाना सीखो

जगळा माडुवुदारिदा केलसा आगुत्ते - काम झगड़ा करने से होगा।

काफी कुडियुवुदुके होटेलिगे होगी - काफी पीने के लिए होटल
जाओ।

नृत्या नोडुवुदरल्ली ननगे आसक्ति इल्ला - मुझे नृत्य देखने की
आसक्ति (दिलचस्पी) नहीं है।

यह भी नोट करें कि 'अलु' प्रत्यय भी संप्रदान विभक्ति द्वारा
क्रियानुमासंज्ञा में लगता है। जैसे-

अवनु काफी कुडियलु होटेलिगे होगताने - वह काफी पीने होटल
जाता है।

निषेधात्मक क्रियानुमा संज्ञा में 'अल्ला' प्रत्यय लगाया जाता है।
जैसे-

केळोदल्ला - नहीं सुनना है।

माडोदल्ला - नहीं करना है।

क्रियानुमा संज्ञा में 'इन्ता' प्रत्यय लगाने से 'बदले में' या अनिश्चितता
का अर्थ निकलता है। जैसे-

आ सिनिमा नोडोदविकन्ता सुम्भानिरोडु ओळ्ळ्येदु.

वह फिल्म देखने के बजाय चुप बैठना बेहतर है।

3.2 'बन' और 'आर' प्रत्यय क्रम से निश्चयात्मकता और नकारात्मकता
के लिए लगाया जाता है। जैसे-

तिन्ना + बले = तिन्नाबल्ले - खा सकता हूँ।

तिन्ना + लारे = तिन्नलारे - नहीं खा सकता हूँ।

वाक्यों में इनका प्रयोग देखिए : -

नानु माडबल्ले नावु माडबल्लेवु

नानु माडलारे नावु माडलारेवु

नीनु माडबल्ले नीवु माडबल्लीरी

नीनु माडलारे नीवु माडलारीरी

अवनु माडबल्ला

अवनु माडनारा

ಅವಲು ಮಾಡಬಲ್ಲಲು ಅವರು ಮಾಡಬಲ್ಲರು

ಅವಲು ಮಾಡಲಾರಲು ಅವರು ಮಾಡಲಾರರು

ಅದು ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಅವು ಮಾಡಬಲ್ಲವು

ಅದು ಮಾಡಲಾರದು ಅವು ಮಾಡಲಾರವು

‘ಬಲ್ಲಾ’ ಅಗರ ಪ್ರತ್ಯಯ ಕೆ ರೂಪ ಮೆ ನಹಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಹುಆ ತು ಇಸಕಾ ದೂಸರಾ ಮತಲಬ ಹುತಾ ಹೆ ‘ಜಾನನಾ’.

3.3 ನಿಮ್ನ ನಾಮೊ ಮೆ ‘ಇನ್ದಾ’ ಪ್ರತ್ಯಯ ಕೆ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಯುಗ ದೆಖಿಯೆ -

ಅವನು ಪೆನ್ನಿನಿಂದಾ ಬರಿತಾನೆ - ವಹ ಕಲಮ ಸೆ ಲಿಖತಾ ಹೆ.

ಅವನು ಆಫಿಸಗೊ ಹಾಸ್ಟಲಿನಿಂದಾ ಬರತಾನೆ - ವಹ ಹಾಸ್ಟಲ ಸೆ ಆಫಿಸ ಆತಾ ಹೆ.

‘ಪಡು’ ಪ್ರತ್ಯಯ ಕಾ ಪ್ರಯುಗ ‘ಕಷ್’, ‘ಸುಖ’, ‘ದುಃಖ’, ‘ಸಂತುಷ’ ಆದಿ ಮಹಸುಸ ಕರನೆ ವಾಲಿ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಕೆ ಲಿಫ ಹುತಾ ಹೆ.

ಜೆಸೆ- ಕಷಪಡು, ಸುಖಪಡು, ದುಃಖಪಡು ಆದಿ.

4. ಅಭ್ಯಾಸ :

4.1 ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಕು ಉಪಯುಕ್ತ ಶಬ್ದ ಸೆ ಭರೊ :

4.1.1 ಮೈಸೂರಿಗೆ _____ ಬಸ್ಸು ಸಿಗುತಾ?

4.1.2 ಅವನು ದಿನಾ _____ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರತಾನೆ.

4.1.3 ಅವರ ಮನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ _____

4.1.4 ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ _____ ಪಡಬೇಕು.

4.2 ಕುಷ್ಠಕ ಮೆ ದಿಯೆ ಗಯೆ ಶಬ್ದ ಕೆ ಸಹಿ ರೂಪಾಂತರ ಸೆ ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಕು ಭರೊ :-

4.2.1 ಅವಳು _____ ಯಾರು ಕೇಳಬಹುದು? (ಹಾಡು)

4.2.2 ಅವರ ಮಾತು _____ ಕಷ್ಟ. (ಕೇಳು)

4.2.3 ಆ ಸಿನಿಮಾ _____ ಹೋಗಬೇಕು. (ನೋಡು)

4.2.4 ಆ ನೀರು _____ (ಕುಡಿ)

4.3 ಇನಕು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ವಾಕ್ಯೊ ಮೆ ಬದಲೊ :

4.3.1 ಅವರು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲರು.

4.3.2 ನೀವು ಈಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾ?

4.3.3 ಅವಳು ಆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಬಹುದು.

4.3.4 ಮಕ್ಕಳು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಬಹುದು.

4.3.5 ಆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನೋದು.

4.4 ಇನಕು ಮಿಲಾಕರ ವಾಕ್ಯ ಬನಾಂ :

4.4.1 ಮರ + ಅನ್ನು = _____

ಕಾರು + ಅನ್ನು = _____

ನಾನು + ಅನ್ನು = _____

ಅಧ್ಯಾಪಕರು + ಅನ್ನು = _____

4.4.2 ಮನೆ + ಇಂದ = _____

ಮರ + ಇಂದ = _____

ಊರು + ಇಂದ = _____

ಸ್ನೇಹಿತ + ಇಂದ = _____

4.4.3 ಮೂರು + ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸಂಪ್ರದಾನ = _____
 ಅವನು + ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸಂಪ್ರದಾನ = _____
 ಪೆನ್ನು + ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸಂಪ್ರದಾನ = _____
 ಅದು + ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸಂಪ್ರದಾನ = _____
 ನಾಯಿ + ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕ ಸಂಪ್ರದಾನ = _____

4.4.4 ಸಿಟಿ + ಅಲ್ಲಿ = _____
 ಕಥೆ + ಅಲ್ಲಿ = _____
 ಕಾಡು + ಅಲ್ಲಿ = _____
 ಇದು + ಅಲ್ಲಿ = _____

4.4.5 ಕ್ರಿಯಾओं को क्रियानुमा संज्ञाओं में बदलो और उनसे वाक्य बनाओ :-

ಮಾಡು, ಕೇಳು, ಸಿಗು, ಬರು

4.6 ಕನ್ನಡ में अनुवाद करो :-

4.6.1 ಸವಿತಾ ದಸ ಪ್ಯಾಲಾ ಕಾಫಿ ಪಿ ಸಕತಿ ಹೈ।
 4.6.2 तुम्हें यहाँ आने को किसने कहा ?
 4.6.3 वह यह काम नहीं कर सकता।
 4.6.4 क्या तुम एक गाना गा सकते हो ?
 4.6.5 वह होटल में खाना खाने जा रहा है।
 4.6.6 किसी को इस तरह बात नहीं करनी चाहिए।

4.7 इन प्रश्नों का जवाब दो :-

4.7.1 ನೀವು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಾರಿರಾ?
 4.7.2 ನಿಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ / ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ?
 4.7.3 ನೀವು ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲೀರಾ?
 4.7.4 ನೀವು ದಿನಾ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಓಡಬಲ್ಲೀರಾ?

5. शब्दावली

ಅರ್ಥ ಆಗು	ಅರ್ಥ ಜಾನನಾ
ಅನುಮಾನ	ಅನುಮಾನ ಕರನಾ
ಈ ಸಾರಿ	ಇಸ ಬಾರ
ತೊಂದರೆ	ಮುಶಕಿಲ
ಪ್ರಯತ್ನಪಡು	ಪ್ರಯತ್ನ ಕರನಾ
ಮಾತಾಡು	ಬೊಲನಾ

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

ಅನಾರೋಗ್ಯ	ಆರೋಗ್ಯಹೀನತಾ
ಉಳಿ	ರಹನಾ
ಊಟ	ಭೋಜನ
ಓಡು	ಪಢನಾ
ಓಡು	ದೌಡನಾ
ಕಷ್ಟಪಡು	ಕಷ್ಟ ಮೆಂ ಹೊನಾ

ಗಲಾಟೆ	ಶೋರ
ಜಗಳ	ಝಗಝ
ತಲೆನೋವು	ಸರದರ್ದ
ದುಃಖಪಡು	ದುಃಖಿ ಹೊನಾ
ನೀರು	ನೀರ
ಪತ್ರಿಕೆ	ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರ/ಪತ್ರಿಕಾ
ಬುದ್ಧಿವಾದ	ಸಲಾಹ
ಮಧ್ಯೆ	ಮಧ್ಯ
ಲಾಭ	ಲಾಭ
ಸೀಮೆ ಹಸು	ಸಂಭರಿಸಿ ಗಾಯ
ಸುಖಪಡು	ಸುಖಿ ಹೊನಾ
ಸುಲಭ	ಸರಲ
ಹಾಡು	ಗಾನ/ಗಾನಾ
ಹಾಲು	ದೂಧ
ಹೇಳು	ಕಹನಾ

ಪಾಠ - 13

1. ಸಂವಾದ

ಮನೋಹರ್ : ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಈಗಲೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯಾ?	ಕಯಾ ಮೈಸೂರ ದಶಹರಾ ಉತ್ಸವ ಅಭಿ ಭಿ ಮನಾಯಾ ಜಾತಾ ಹೈ?
ರಮೇಶ್ : ಹೌದು, ಈಗ ನಾಡಹಬ್ಬವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.	ಹೌ, ಯಹ ಅಬ ಭಿ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಕಿ ತರಹ ಮನಾಯಾ ಜಾತಾ ಹೈ.
ಮನೋಹರ್ : ಯಾರು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ?	ಕೌನ ಮನಾತಾ ಹೈ?
ರಮೇಶ್ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.	ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಮನಾತಿ ಹೈ.
ಮನೋಹರ್ : ಮೈಸೂರು ರಾಜವಂಶದವರು ಆಚರಿಸಲ್ವಾ?	ಕಯಾ ಮೈಸೂರ ಕೆ ರಾಜವಂಶಿ ನಹಿ ಮನಾತೆ ಹೈ?
ರಮೇಶ್ : ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.	ವೆ ಬಸ ಘರ ಮೆ ಮನಾತೆ ಹೈ.
ಮನೋಹರ್ : ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ?	ಸರಕಾರ ಇಸೆ ಕಿತನೆ ದಿನೊ ತಕ ಮನಾತಿ ಹೈ?
ರಮೇಶ್ : ಒಂಭತ್ತು ದಿನ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.	ನೌ ದಿನೊ ತಕ.
ಮನೋಹರ್ : ಒಂಭತ್ತು ದಿನ ಏನು ಮಾಡ್ತಾರೆ?	ನೌ ದಿನೊ ತಕ ಕಯಾ ಕರತೆ ಹೈ?
ರಮೇಶ್ : ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಾ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಚೇರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ.	ಮಹಲ ಮೆ ಹರ ದಿನ ಸಂಗೀತ ಕಿ ಮಹಫಿಲೆ ಆಯೋಜಿತ ಹೌತಿ ಹೈ. ವೆ ನಾಮಚೀನ ಸಂಗೀತಕಾರೊ ಕೊ

ಸಂಗೀತಕಾರರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ. ದಶಹರಾ ದಸರಾ ಕ್ರೀಡೋತ್ಸವ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಮನೋಹರ್ : ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾನೂ ಇರುತ್ತೆ? ಕಯಾ ಪ್ರದರ್ಶನಿ ಖಿ ಆಯೂಜಿತ ಹೂತಿ ಹೈ?

ರಮೇಶ : ಹೌದು, ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ದಸರಾದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಮೊದಲನೇ ದಿನಾನೇ ಅದನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೌ, ಪ್ರದರ್ಶನಿ ದಶಹರೆಯ ಕಾ ಁಕ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೈ. ಪಹಲೆಯ ದಿನ ಹಿ ಇಸಕಾ ಉದ್ಘಾಟನ ಹೂತಾ ಹೈ.

ಮನೋಹರ್ : ಅರಮನೆಯ ದೀಪಾಲಂಕಾರ ಇರುತ್ತಾ? ಕಯಾ ಮಹಲ ಮೆ ಪ್ರಕಾಶ ಅಲಂಕರಣ ಹೂತಾ ಹೈ?

ರಮೇಶ : ಇರುತ್ತೆ. ಅರಮನೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಗರದ ಮುಖ್ಯ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೌ, ವೆಯ ಮಹಲ ಕೂ ಬಿಜಲಿ ಕೆಯ ಲಡ್ಡುಗಳೆ ಸೆ ಅಲಂಕರಿಸ ಕರತೆಯ ಹೈ. ನಗರ ಕಿ ಮುಖ್ಯ ಗಲಿಯೆ ಮೆ ಖಿ ಬಿಜಲಿ ಕಿ ರೂಶನಿ ಹೂತಿ ಹೈ.

ಮನೋಹರ್ : ದಸರಾದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ ಯಾವುದು? ದಶಹರೆಯ ಕಾ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕಯಾ ಹೈ?

ರಮೇಶ : ಜಂಬೂಸವಾರಿ. ವಿಜಯದಶಮಿ ಹಾಥಿಯೆ ಕಾ ಜುಲೂಸ. ವಿಜಯಾದಶಮಿ ಕಾ ಜುಲೂಸ.

ಮನೋಹರ್ : ಅವತ್ತು ಏನು ಮಾಡ್ತಾರೆ? ಁಸ ದಿನ ಕಯಾ ಕರತೆಯ ಹೈ?

ರಮೇಶ : ಅವತ್ತು ಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ವೆಯ ಁಸ ದಿನ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ದೆಯಿ

ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಆನೆ ಮೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಸ್ತು ವಿಶೇಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಕಿ ಪೂಜಾ ಕರತೆಯ ಹೈ. ಬಾದ ಮೆ ದೆಯಿ ಕಿ ಮೂರ್ತಿ ಕೂ ಹಾಥಿ ಕೆಯ ಁಪರ ಬಿಠಾಕರ ಜುಲೂಸ ನಿಕಾಲತೆಯ ಹೈ. ಅಲಗ-ಅಲಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿ ವಸ್ತುಗಳೆ ಕಾ ಜುಲೂಸ ಮೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹೂತಾ ಹೈ.

ಮನೋಹರ್ : ಮೆರವಣಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೆ? ಜುಲೂಸ ಕಹಾ ಜಾತಾ ಹೈ?

ರಮೇಶ : ಅದು ಬನ್ನಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಲೈಟ್ ಪರೇಡ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪೂಲೀಸಿನವರು, ಹೋಂಗಾರ್ಡ್‌ಗಳು ವಿವಿಧ ಮನರಂಜನೆಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಜುಲೂಸ ಬನ್ನಿಮಂಟಪ ಕೂ ಜಾತಾ ಹೈ. ಶಾಮ ಕೂ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಲೈಟ್ ಪರ ಪರೇಡ್ ಹೂತಾ ಹೈ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಣ, ಪುಲೀಸ ವ ಹೂಮಗಾರ್ಡ್ ವಿವಿಧ ಮನರಂಜನೆಯ ವಹಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರತೆಯ ಹೈ.

ಮನೋಹರ್ : ನಾನೂ ಒಂದು ಸಾರಿ ನೋಡಬೇಕು. ಮುಞ್ಞೆ ಖಿ ಁಕ ಬಾರ ದೆಯನಾ ಹೈ.

2. ಕವಾಯದ

2.1 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಗಾದಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೆ ಁಗಾದಿ ಪರ್ವ ಮನಾಯಾ ವಿದಾನಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಾತಾ ಹೈ. ವಿದಾನಸೌಧ ಕೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮನೆಯ ಅಂಬೆದಕರ ಕಿ ಮೂರ್ತಿ ಕಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹೂಗಾ.

ಅರಮನೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಲ ಮೆ ಬಿಜಲಿ ಕೆಯ ಲಡ್ಡುಗಳೆ ಕಿ ರೂಶನಿ ಹೂತಿ ಹೈ.

- ನಾನು ದಿನಾ ರಾತ್ರಿ ಕನವರಿಸ್ತೀನಿ. मैं हर रात्रि सपने में बात करता हूँ।
- ನಾವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸ್ತೀವಿ. हम अंग्रेजी से कन्नड़ में भाषांतर करते हैं।
- ಅವರು ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಸಿನಿಮಾ ನಟಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. वे रेडियो पर आज फिल्म अभिनेत्री का साक्षात्कार प्रस्तुत करेंगे।
- 2.2 ರಾಮರಾವ್ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. रामराव संगीत सीखता है।
- ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. माँ बच्चे को दूध पिलाती है। (स्तनपान कराती है)
- ನಾವು ಅವರಿಂದ ಸತ್ಯ ಹೇಳಿಸ್ತೀವಿ. हम उससे सच उगलवा लेंगे।
- ಅವರು ನಮಗೆ ಹೊಸ ಕಾರು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. वे हमें एक नई कार दिखायेंगे।
- ಅವರು ಗೊಂಡಾಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. वे मुझे गुण्डों से पिटवाएंगे।
- ರಮಾ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ತಲೆ ಬಾಚಿಸುತ್ತಾಳೆ. रमा अपनी छोटी बहन के बाल संवारेगी।
- 2.3 ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಸರೋಜಿನಿಯಿಂದ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿಸುತ್ತಾಳೆ. माँ बच्ची को सरोजिनी के द्वारा दूध पिलाएगी।
- ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ತೋರಿಸಿಸ್ತೀನಿ. मैं अपने छोटे भाई के द्वारा आपके मित्र को बंगलोर दिखवाऊंगा।

- 2.4 ತಾವು ಯಾರು? आप (सम्मानजनक) कौन हैं?
- 2.5 ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಏನು? आपका (सम्मानजनक) नाम क्या है?
- 2.6 ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ತಾನೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. वह अपना काम खुद करता है।
- ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವೇ ದಸರಾ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. सरकार खुद ही दशहरा मनाती है।
- 2.7 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಗಾದಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. कर्नाटक में उगादि पर्व मनाया जाता है।
- ಇವರು ದಿನಾ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. वह प्रतिदिन भगवान की पूजा करता है।
- ಕಮಲ ನನ್ನನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. कमला मेरा अनुसरण करती है।

3. नौसिखियों के लिए

‘इसु’ प्रत्यय के कन्नड़ में दो काम हैं। (1) क्रिया रूप में बदलना (2) कारण बताना। यह

संस्कृत और उर्दू संज्ञाओं के साथ प्रयुक्त होता है। जैसे—

संस्कृत संज्ञाओं के साथ

प्रीति + इसु = प्रीतिसु = प्रीति करना।

दुःख + इसु = दुःखिसु, = दुःख होना

अन्वेषणे + इसु = अन्वेषिसु = अन्वेषण करना

आचरणे + इसु = आचरिसु = आचरण करना

अलंकारा + इसु = अलंकरिसु = अलंकृत करना

शोषणे + इसु = शोषिसु = शोषण करना

एर्पडु + इसु = ऐर्पडिसु = सजाना

उर्दू संज्ञाएं

जमाऊने + इसु = जमायिसु = जुटाना

चुनावने + इसु = चुनायिसु = चुनाव करना

अंग्रेजी संज्ञा

फोन + इसु = फोनिसु

टाइप + इसु = टायपिसु

खयाल रहे कि उपरलिखित संज्ञाओं को क्रिया में बदलने के लिए 'माडु' संयुक्त शब्द का प्रयोग भी होता है। जैसे-

प्रीति माडु

अलंकारा माडु

एरपादु माडु

जमावने माडु

चुनावने माडु

फोन माडु

3.1.2

नानु अवनिंदा आ केलसा माडिस्तीनी

मैं उससे वह काम करवा लूंगा।

अवळु अवनिंदा कागदा बरेयिस्ताळे

वह उसके पास पत्र लिखवाती है।

उपरोक्त दोनों वाक्यों में 'इसु' प्रत्यय क्रियाओं (माडु/बरे) में जोड़ा गया है।

नानु ओडतीनी - मैं दौड़ता हूँ।

नानु मलगतीनी - मैं सोता हूँ।

क्रिया में 'ओडु' और 'मलगु' प्रत्यय लगाकर अकर्मक क्रिया बनती है। उनमें कर्म नहीं लगता। पर 'इसु' प्रत्यय लगाकर अकर्मक क्रिया को सकर्मक बनाया जा सकता है। जैसे-

नानु अवनन्नु ओडिस्तीनी मैं उसे दौड़ाता हूँ।

अवळु मगुवनु मलगिस्ताळे वह (स्त्रीलिंग) बच्चे को सुलाती है।

उपरोक्त वाक्यों में 'ओडु' और 'मलगु' प्रत्यय के साथ जोड़कर उन्हें सकर्मक बनाया गया है। उनमें भी 'इसु' जोड़कर उन्हें करण वाचक बनाया जाता है। जैसे-

1. नानु अवरिगे कर्नाटका तोरिस्तीनी (सकर्मक)

मैं उन्हें कर्नाटक दिखाता हूँ।

2. नानु अवरिगे कर्नाटका तोरीसस्तीनी

उनके लिए किसी को कहकर कर्नाटक दिखलवाता हूँ। (....)

4. अभ्यास

4.1 उपयुक्त शब्दों से रिक्त स्थान भरो :-

- 4.1.1 ದಸರಾದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ _____
- 4.1.2 ವಿಜಯದಶಮಿಯ ದಿನ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ _____ ಮಾಡ್ತಾರೆ.
- 4.1.3 ದಸರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ _____ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.
- 4.1.4 ಈಗ ದಸರಾ _____ ಆಚರಿಸ್ತಾರೆ.
- 4.1.5 ಅರಮನೆಯನ್ನು _____ ಅಲಂಕರಿಸ್ತಾರೆ.

4.2 इन वाक्यों को क्रियानुमा शब्द से बदलो :-

- 4.2.1 ಅವನು ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡ್ತಾನೆ.
- 4.2.2 ಲೀಲಾ ದಿನಾ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತಾಳೆ.
- 4.2.3 ಸುದರ್ಶನ ಅಮಿತಾಭ್ ಬಚ್ಚನ್‌ನನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡ್ತಾನೆ.
- 4.2.4 ರವಿ ಮತ್ತು ಕಲಾ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡ್ತಾರೆ.
- 4.2.5 ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಬಾವಣೆ ಮಾಡ್ತಾನೆ.

4.3 कोष्ठक में दी गयी क्रिया को रूपान्तरित करके रिक्त स्थान को भरो :-

- 4.3.1 ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು _____ (ಕುಡಿ)
- 4.3.2 ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ _____ (ಕಲಿ)
- 4.3.3 ಅವರು ಸಿಟಿಯಿಂದ ತರಕಾರಿ _____ (ತರು)
- 4.3.4 ರಮೇಶ ನನಗೆ ಮೈಸೂರು _____ (ತೋರು)
- 4.3.5 ಅವರು ಅವನಿಂದ ಸತ್ಯ _____ (ಹೇಳು)

4.4 निम्न प्रश्नों का जवाब दो।

- 4.4.1 ಈಗ ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಯಾರು ಆಚರಿಸ್ತಾರೆ? ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸ್ತಾರೆ?
- 4.4.2 ದಸರಾ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಚರಿಸ್ತಾರೆ?
- 4.4.3 ದಸರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇರುತ್ತೆ?
- 4.4.4 ದಸರದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ ಏನು?
- 4.4.5 ಬನ್ನಿಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇರುತ್ತೆ?

5. शब्दावली-

ಅರಮನೆ	महल
ಆಚರಣೆ	उत्सव
ಆಕರ್ಷಣೆ	आकर्षण
ಉದ್ಘಾಟನೆ	उद्घाटन
ಏರ್ಪಾಡು	आयोजन
ಕ್ರೀಡೋತ್ಸವ	खेलकूद उत्सव
ಜಂಬೂಸವಾರಿ	हाथियों का जुलूस
ದೀಪಾಲಂಕಾರ	प्रदीप अलंकरण
ನಾಡಹಬ್ಬ	राज्योत्सव
ಪೂಜಿಸು	पूजा करना
ಮನರಂಜನೆ	मनोरंजन
ಮೆರವಣಿಗೆ	जुलूस
ರಾಜ	राजा

ವಂಶ	ವಂಶ
ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ	ಪ್ರದರ್ಶಿನಿ
ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ	ಬಿಜಲಿ ಕಾ ಲಡ್ಡು
ಸಂಗೀತಗಾರರು	ಸಂಗೀತಕಾರ (ಬಹುವಚನ)
ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ	ಸಂಗೀತ ಮಹಫಿಲ

5.1 ಅತಿರಿಕ್ತ ಶಬ್ದಾವಳಿ-

ಅನುಕರಣೆ	ಅನುಕರಣ
ಕನವರಿಸು	ಸಪನೊಂ ಮೆಂ ಬಾತ ಕರನಾ
ಕಲಿಸು	ಸಿಖಾನಾ
ತಲೆಬಾಚು	ಬಾಲ ಬನಾನಾ
ತೋರಿಸು	ದಿಖಾನಾ
ಪ್ರತಿಮೆ	ಪ್ರತಿಮಾ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ	ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ಭಾಷಾಂತರ	ರೂಪಾಂತರ/ಅನುವಾದ
ಸತ್ಯ	ಸಚ/ಸತ್ಯ
ಸಂದರ್ಶಿಸು	ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಕರನಾ
ಹೊಡೆ	ಮಾರನಾ

ಪಾಠ - 14

1. ಸಂವಾದ

ಮನೋಹರ್ : ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ?	ತುಮ ಬೆಂಗಳೂರ ಕಬ ಆಯೆ ?
ಮಾಧು : ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಬಂದೆ.	ಮೆಂ ಕಲ ಶಾಮ ಕೊ ಆಯಾ।
ಮನೋಹರ್ : ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದೆ?	ತುಮ ಕಿತನೇ ಬಜೆ ಆಯೆ ?
ಮಾಧು : ಸಂಜೆ ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದೆ.	ಮೆಂ ಪ್ರಾತ:ಕಾಲ ಸಾತ ಬಜೆ ಆಯಾ।
ಮನೋಹರ್ : ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ತಡ?	ಇತನಿ ದೇರ ಕ್ಯೊಂ ?
ಮಾಧು : ಟ್ರೈನು ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿತು.	ಡ್ರೆನ ದೇರ ಸೇ ಆಯಿ।
ಮನೋಹರ್ : ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಬಂದೆಯಾ?	ಕ್ಯಾ ತುಮ ಅಕೇಲೇ ಆಯೆ ?
ಮಾಧು : ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೊತೆ ನನ್ನ ತಂಗಿ ಬಂದಳು.	ನಹಿಂ, ಮೇರಿ ಛೊಟಿ ಬಹನ ಸಾಥ ಆಯಿ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಬರಲಿಲ್ಲಾ?	ಕ್ಯಾ ತುಮ್ಹಾರಾ ಛೊಟಾ ಭಾಝೆ ನಹಿಂ ಆಯಾ ?
ಮಾಧು : ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಜೊತೆ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋದ.	ನಹಿಂ ಆಯಾ। ವಹ ಮೇರೇ ಬಡೆ ಭಾಝೆ ಕೇ ಸಾಥ ಮದ್ರಾಸ ಗಯಾ ಹೈ।
ಮನೋಹರ್ : ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿನೂ ಹೋದರಾ?	ಕ್ಯಾ ತುಮ್ಹಾರಿ ಮಾಂ ಭಿ ಗಯಿ ಹೈ ?

ಮಾಧು : ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನೋಡು, ಹಗಲಿನ ವಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಮನೋಹರ್ : ಬಾ. ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನು. ಆಹಾರ, ಜಲಪಾನ ಕೂಡ.

ಮಾಧು : ಬೇಡ. ಆಗಲೇ ತಿಂಡಿ ತಿಂದೆ. ನೋಡು, ಮೈ ಜಲಪಾನ ಕೂಡ ಕೂಡ.

ಮನೋಹರ್ : ಕಾಫಿನಾದರೂ ಕೂಡ ಬಾ. ಆಹಾರ, ಕಾಫಿ ತೂಡು.

ಮಾಧು : ಕಾಫೀನೂ ಕೂಡಿದೆ. ಆದರೂ ಮೈನೇ ಕಾಫಿ ತೂಡು. ಆದರೂ ತೂಡು ಕೂಡ.

ಮನೋಹರ್ : ಈಗ ಗಂಟೆ ಎಷ್ಟು? ಅಬ ಕಿತ್ತನಾ ಬಜಾ ಹೈ?

ಮಾಧು : ಈಗ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ. ಅಬ ಗ್ಯಾರಹ ಬಜೆ ಹೈ. ಜಲಪಾನ ಯಾಕೆ ತಿಂಡಿ ಇಷ್ಟು ಲೇಟು? ಇತ್ತನಿ ದೇರ ಸೆ ಕ್ಯಾಂ?

ಮನೋಹರ್ : ಇವತ್ತು ತಡವಾಗಿ ಎದ್ದೆ. ಆಜ ಮೈ ದೇರ ಸೆ ಉಠಾ. ಆಜ ಭಾನುವಾರ ನೋಡು. ರವಿವಾರ ಹೈ ನಾ.

ಮಾಧು : ಸರಿ. ಬೇಗ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನು. ಅಚ್ಚಾ, ಜಲ್ದಿ ಖಾ ಲೂ. ರಮೇಶ ಕೆ ಘರ ಫಲೆಂಗೇ.

1.1 ಸಂವಾದ :

ಸುರೇಶ್ : ನೀವು ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತೀರಿ? ಆಪನೇ ಕನ್ನಡ ಕಹಾಂ ಸೀಖಿ?

ಮನೋಹರ್ : ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆ. ಮೈನೇ ಮೈಸೂರ ಮೈ ಸೀಖಿ.

ಸುರೇಶ್ : ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತೀರಿ? ವಹಾಂ ಕಹಾಂ ಸೀಖಿ?

ಮನೋಹರ್ : ಅಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆ.

ಸುರೇಶ್ : ಯಾವ ವರ್ಷ ಕಲಿತೀರಿ?

ಮನೋಹರ್ : ಸಾವಿರದ ಒಂಬತ್ತನೂರಾ ಎಂಭತ್ತರಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆ.

2. ಕವಾಯದ

2.1 ನಾನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದೆ.

ನಾವು ಊರಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಂದೆವು.

ನೀನು ಕಾಫಿ ಕೂಡಿದೆಯಾ?

ನೀವು ಆ ಪುಸ್ತಕ ತಂದಿರಾ?

ರಾಜು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಡೆದ.

ರಾಣಿ ಕಿಟಕಿ ತೆಗೆದಳು.

ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದರು.

ಹಸು ಹುಲ್ಲು ತಿಂದವು.

ಕರುಗಳು ಹಾಲು ಕೂಡಿದವು.

2.2 ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಕೂಲಿಯವರನ್ನು ಕೂಂದರು.

ಭಾರತ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿತು.

ಮೈನೇ ವಹಾಂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಷಾ ಕೇಂದ್ರ ಮೈ ಸೀಖಿ.

ಕೂನ ಸೆ ಸಾಲ ಮೈ ಸೀಖಿ ?

ಮೈನೇ 1980 ಮೈ ಸೀಖಿ.

ಮೈ ಸುಬಹ ಆಠ ಬಜೆ ಉಠ ಗಯಾ.

ಹಮ ಹಮಾರೆ ಗಾಂವ ಸೆ ಕಲ ಆಯೆ.

ಕ್ಯಾ ತುಮನೇ ಕಾಫಿ ಪಿ ?

ಕ್ಯಾ ತುಮ ವಹ ಪುಸ್ತಕ ಲಾಯೆ ?

ರಾಜು ನೆ ಬಛೆ ಕೂ ಪಿಟಾ.

ರಾನಿ ನೆ ಖಿಡಕಿ ಖೂಲಿ.

ಉಂಹಾಂನೇ ಮುಝೆ ಬುಲಾಯಾ.

ಗಾಯ ನೆ ಘಾಸ ಖಾಯಿ.

ಬಛಡ್ಡಾಂ ನೆ ದೂ ಪಿಯಾ.

ಬಿಹಾರ ಮೈ ಜಮೀನ್ದಾರಾಂ ನೆ ಕೂಲಿಯಾಂ ಕಿ ಹತ್ಯಾ ಕಿ.

ಭಾರತ ನೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈ ಜಿತ್ ಹಾಸಿಲ್ ಕಿ.

ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬೈದರು.	अध्यापकों ने विद्यार्थियों को डाँटा।
ಅವರು ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದರು.	उसने एक चिट्ठी लिखी।
ನಾನು ಮತ್ತು ರವಿ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ನಡೆದವು.	रवि ने और मैंने शाम को एक किलोमीटर भ्रमण किया।
ಕಳ್ಳರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರ ಕಡಿದರು.	चोरों ने जंगल (अरण्य) में पेड़ काटे।
ಅವರು ಈ ಸಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆದರು.	उन्होंने इस बार अधिक गन्ने उगाये।
ಹುಡುಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು.	लड़की रोड पर गिर गयी।
ಅಗಸ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದ.	धोबी ने कपड़े धोये।
ಚಳುವಳಿಕಾರರು ಕಾನೂನು ಮುರಿದರು.	आंदोलनकारियों ने कानून तोड़ा।
ಮಗು ಸಗಣೆ ತುಳಿಯಿತು.	बच्चे ने गोबर पर पाँव धर दिया।
ನಾನು ಬಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಕಾದೆ.	मैंने काफी देर तक बस की प्रतीक्षा की।
ನಿನ್ನೆ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು.	वह कल (गत दिन) बंगलोर में थी।
ಅವಳು ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸೆಳೆದಳು.	उसने अपने सौन्दर्य से उसे सम्मोहित किया।

2.3 ಶೀಲ ಆಟದಲ್ಲಿ ಸೋತಳು.	शीला खेल में हार गयी।
ಗಾಂಧೀಜಿ ಚರಕದಿಂದ ನೂತರು.	गांधीजी ने चरखे से सूत काता।
ಸರ್ಕಸ್ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನ ಸತ್ತರು.	सरकस की दुर्घटना में सैकड़ों लोग मर गये।
ನೀವು ಹೇಗೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆತಿರಿ? ಅವನನ್ನು ಸೆಳೆದಳು.	तुम उसके सौन्दर्य को कैसे भूल गये?
ಮಗು ಹೂ ಕಿತ್ತಿತು.	बालक ने फूल तोड़ा।
ನೀವು ಸಂಗೀತ ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿರಿ?	तुमने संगीत कहाँ सीखा?
ಪದ್ಮ ಗಂಡು ಮಗು ಹೆತ್ತಳು.	पद्मा ने एक बच्चे को जन्म दिया।
ರೈತರು ಹೊಲ ಉತ್ತರು.	किसानों ने खेत जोता।
2.4 ಮಕ್ಕಳು ಜೋರಾಗಿ ಅತ್ತವು.	बच्चे जोर-जोर से रोने लगे।
ಅವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರು.	उन्होंने धीरे-धीरे काफी पी।
ಅವಳು ಸ್ಕೂಟರಿನಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋದಳು.	वह (स्त्रीलिंग) स्कूटर से तीव्र गति में गयी।
2.5 ಭಾರತ ಹಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಗೆಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.	पाकिस्तान के विरुद्ध भारत हाकी में नहीं जीती।

ಬಸ್ಸು ನದಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ.	ಬಸ ನದಿ में नहीं गिरी।
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಗುಲಾಬಿ ಹೂ ಕೀಳಲಿಲ್ಲ.	पड़ोसियों ने गुलाब नहीं तोड़े।
ನನ್ನ ತಂದೆ ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ.	मेरे पिता ने मुझे चिट्ठी नहीं लिखी।
ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಯಾರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ.	इस देश में भूख से एक भी नहीं मरा।

3. ನೌಸಿಖಿಯೋ ಕೆ ಲೀ :

3.1 ಕನ್ನಡ में भूतकाल के लिए क्रिया में 'द' और 'त' प्रत्यय लगाया जाता है। कुछ क्रियाओं के उदाहरण नीचे दिये गये हैं :-

क्रिया 'तिन्नु'

पुरुष	एकवचन	बहुवचन
प्रथम	नानु तिन्दे (नु)	नावु तिन्दे (वु)
द्वितीय	नीनु तिन्दे	नीवु तिन्दिरी
तृतीय (पुल्लिंग)	अवनु तिन्दनु	अवरु तिन्दरु
तृतीय (स्त्रीलिंग)	अवळु तिन्दळु	
तृतीय (अलिंगी)	अदु तिन्तु	अवु तिन्दवु

जिन क्रियाओं में भूतकाल के लिए 'द' प्रत्यय लगता है। उनके उदाहरण-

ಹೋಗು	जाना	ಹೋದೆ
------	------	------

ತಿನ್ನು	खाना	ತಿಂದೆ
ಕುಡಿ	पीना	ಕುಡಿದೆ
ಎಳೆ	खींचना	ಎಳೆದೆ
ಕಳೆ	घटाना	ಕಳೆದೆ
ತುಳಿ	दबाना	ತುಳಿದೆ
ಮುರಿ	तोड़ना	ಮುರಿದೆ
ಬೆಳೆ	उगाना	ಬೆಳೆದೆ
ಒಗೆ	धोना	ಒಗೆದೆ
ಕಡಿ	काटना	ಕಡಿದೆ
ನಡೆ	चलना	ನಡೆದೆ
ಬರೆ	लिखना	ಬರೆದೆ
ಕೊಯ್ಯು	काटना (फसल)	ಕೊಯ್ದೆ
ಕಾಯು	इंतजार करना	ಕಾಯ್ದೆ
ಬೀಳು	गिरना	ಬಿದ್ದೆ
ಬಾ	आना	ಬಂದೆ
ತಾ	लाना	ತಂದೆ
ತೆಗೆ	खोलना	ತೆಗೆದೆ
ಕರೆ	बुलाना	ಕರೆದೆ
ಕೊಲ್ಲು	मारना (जान से)	ಕೊಂದೆ
ಎಳು	उठना	ಎದ್ದೆ

ಇರು	होना	ಇದ್ದೆ
ಗೆಲ್ಲು	जीतना	ಗೆದ್ದೆ
ಅನ್ನು	कहना	ಅಂದೆ
ಹೊಡೆ	मारना	ಹೊಡೆದೆ
ತೊಳೆ	धोना	ತೊಳೆದೆ

कुछ अन्य क्रियाएं जिन पर भूत काल के लिए 'त' प्रत्यय लगता है :-

ಸೋಲು	हारना	ಸೋತೆ
ಕೀಳು	तोड़ना	ಕಿತ್ತೆ
ಕಲಿ	सीखना	ಕಲಿತೆ
ಅಳು	रोना	ಅತ್ತೆ
ಸಾಯು	मरना	ಸತ್ತೆ
ಹೆರು	जनना	ಹೆತ್ತೆ
ಉಳು	बोना	ಉತ್ತೆ
ನೂಲು	बुनना	ನೂತೆ
ಮರೆ	भूलना	ಮರೆತೆ

ऐसी क्रियाएं जिनमें 'द' प्रत्यय लगता है।

कोल्लु + द + ए = कोंदे

बय्यु + द + ए = बयदे

एळु + द + ए = एद्रे

गेल्लु + द + ए = गेद्रे

बीळु + द + ए = बिद्रे

कायु + द + ए = कायदे / कादे

होगु + द + ए = होदे

'त' प्रत्यय लगा कर आमूलचूल परिवर्तन वाली क्रियाएं ।

कीळु + त + ए = कित्ते

सायतु + त + ए = सत्ते

सोलु + त + ए = सोते

हेरु + त + ए = हेत्ते

3.1.2 निषेधात्मक भूतकालिक क्रियाओं में 'इल्ला' प्रत्यय लगाया जाता है।

'इल्ला' के पहले 'अल' प्रत्यय भी लगता है।

तिन्नु + अल + इल्ला = तिनिलिल्ला।

निषेध में पुरुष लिंग में कोई भेद नहीं होती – याने स्त्रीलिंग, पुल्लिंग, अलिंग, प्रथम, द्वितीय व तृतीय पुरुष में कोई भेद नहीं होता ।

3.3 'ई', 'आ', 'ए' प्रत्यय बलात्मकता के लिए लगाया जाता है – जैसे

जैसे : इदे लिडो टाकीज (यही लीडो सिनेमा हॉल है)

ನಾನು ಆಗಲೇ, ತಿಂಟಿ ತಿನ್ನೇ ।

ಮೈನೇ ಪಹಲೇ ಹಿ ನಾಶತಾ ಕರ ಲಿಯಾ ಹೈ।

ವಿಶೇಷಣ ಯಾ ಸಂಜ್ಞಾ ಮೈ 'ಆಗಿ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗಾಕರ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ ಬನತಾ ಹೈ। ವಿಶೇಷತ:

ಜಬ ವಿಶೇಷಣ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಹೊ ಯಾ ಮಾತ್ರಾತ್ಮಕ ತಬ 'ಕರ್ಮ' ಮೈ 'ಆಗಿ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗಾಯಾ ಜಾತಾ ಹೈ।

ಕೆಡ್ತಾದಾಗಿ , ಹೊಸಾದಾಗಿ, ದೊಡ್ಡಾದಾಗಿ

ಅನ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಆರ ವಿಶೇಷಣ್ ಕೆ ಮೂಲರೂಪ ಕೆ ಆಗೇ ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗತಾ ಹೈ।

ತದವಾಗಿ, ಕೆಂಪಾಗಿ, ಕೆನ್ನಾಗಿ

4. ಅಭ್ಯಾಸ

4.1 ಕೊಠಕ ಮೈ ದಿಯೇ ಗಯೇ ಶಬ್ದ ಕಾ ಭೂತಕಾಲ ರೂಪ ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಮೈ ಭರೊ :

- 4.1.1 ಅವರು ನಿನ್ನೆ ಊರಿನಿಂದ _____ (ಬಾ)
- 4.1.2 ಶೈಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ _____ (ಬರೆ)
- 4.1.3 ಅವಳು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು _____ (ಹೆರು)
- 4.1.4 ಮಗು ರಾತ್ರಿ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ _____ (ಎಳು)
- 4.1.5 ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು _____ (ಕಾಯು)
- 4.1.6 ಅವರು ಆಟದಲ್ಲಿ _____ (ಸೋಲು)
- 4.1.7 ರೈಲು ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಐದು ಜನ _____ (ಸಾಯು)
- 4.1.8 ನಾವು ನಿನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ _____ (ಇರು)

4.2 ಇನಕೊ ಭೂತಕಾಲ ಮೈ ಪರಿವರ್ತಿತ ಕರೊ :

- 4.2.1 ಮಧು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.
- 4.2.2 ಮಗು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
- 4.2.3 ಕಮಲ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯುತ್ತಾಳೆ.
- 4.2.4 ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾಳೆ.
- 4.2.5 ರಾಮ ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

4.3.1 ಇನಕೊ ಭೂತಕಾಲ ಸೇ ಗೈರ-ಭೂತಕಾಲ ಮೈ ಪರಿವರ್ತಿತ ಕರೊ :

- 4.3.1 ಪದ್ಮ ಗಂಡು ಮಗು ಹೆತ್ತಳು.
- 4.3.2 ರೈತರು ಹೊಲ ಉತ್ತರು.
- 4.3.3 ರಾಣಿ ಕಿಟಕಿ ತೆಗೆದಳು.
- 4.3.4 ನೀವು ಆ ಪುಸ್ತಕ ತಂದಿರಾ?
- 4.3.5 ನಾನು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದೆ.

4.4 ಇನಕೊ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ / ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಮೈ ಪರಿವರ್ತಿತ ಕರೊ :

- 4.4.1 ನಾನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದೆ.
- 4.4.2 ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದೆ.
- 4.4.3 ನಾವು ಕನ್ನಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡೋದು ಕಲಿತೆವು.
- 4.4.4 ನಾನು ಆ ವಿಷಯ ಮರೆತೆ.
- 4.4.5 ತಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಬೈದರು.

4.5. ಕನ್ನಡ ಮೈ ಅನುವಾದ ಕರೊ।

- 4.5.1 ಮೈನೇ ಅಪನೇ ಮಿತ್ರ ಕೊ ಪತ್ರ ಲಿಾ।
- 4.3.2 ಹಮ ಕಲ ತೀನ ಮೀಲ ಕಲೇ ತೇ।

4.3.3 वह आधे घंटे तक रोयी।

4.3.4 वह हृदयाघात से मरा।

4.3.5 उसने मुझे मूर्ख कहा।

5.1 अतिरिक्त शब्दावली :

ಅರಣ್ಯ	अरण्य / जंगल
ಆಟ	खेल
ಕಬ್ಬು	गन्ना
ಕಳ್ಳರು	चोर (लोग)
ಕಾಗದ	कागज
ಕಾನೂನು	कानून
ಕಿಟಕಿ	खिड़की
ಕೂಲಿ	कुली
ಚರಕ	चरखा
ಚಳುವಳಿಗಾರರು	आन्दोलनकारी (लोग)
ಜಮೀನ್ದಾರ	जमींदार
ದುರಂತ	दुखान्त
ನದಿ	नदी
ಪತ್ರ	पत्र
ರೈತರು	किसान (लोग)

ವಿಷಯ	विषय
ಸಗಣೆ	गोबर
ಸೆಳೆ	सम्मोहित करना
ಸೌಂದರ್ಯ	सौन्दर्य
ಹಸಿವು	भूख
ಹುಲ್ಲು	घास
ಹೊಲ	खेत

ಪಾಠ - 15

1. ಸಂವಾದ :

ರಾಜು : ನಿಮಗೆ ನಿನ್ನ ಮೋಹನ್ ಸಿಕ್ಕನಾ?	ಕಯಾ ತುಮ ಕಲ ಮೋಹನ ಸೆ ಮಿಲೆ ತೆ ?
ರಾಮು : ಇಲ್ಲ. ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಸಿಕ್ಕನಾ?	ನಹಿಂ. ನಹಿಂ ಮಿಲಾ. ತುಮ ಮಿಲೆ ತೆ ಕಯಾ ?
ರಾಜು : ಹೌದು. ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಅಂದ.	ಹಾಂ. ಮೆಂ ಶಹರ ಮೆಂ ಮಿಲಾ ತಾ. ತುಸನೆ ಕಹಾ ಕಿ ವಹ ತುಮಸೆ ಮಿಲನೆ ವಾಲಾ ಹೆ.
ರಾಮು : ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಸಮಾಚಾರ?	ನಹಿಂ. ವಹ ಕಲ ನಹಿಂ ಆಯಾ. ಕಯಾ ಬಾತ ಹೆ ?
ರಾಜು : ಅವನು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟನಂತೆ.	ತುಸನೆ ಕಹಾ ಕಿ ತುಸನೆ ನೌಕರೀ ಟೊಡ ದಿ.
ರಾಮು : ಯಾಕೆ?	ಕಯೊ ?
ರಾಜು : ಅವರ ತಂದೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಂಡರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ.	ಏಸಾ ಲಗತಾ ಹೆ ಕಿ ತುಸಕೆ ಪಿತಾ ನೆ ಗಾಂವ್ ಮೆಂ ಜಮೀನ ಖರೀದಿ ಹೆ. ಇಸೀಲಿಏ.
ರಾಮು : ಏನು ಜಮೀನು?	ಕೆಸಿ ಜಮೀನ ?
ರಾಜು : ತೆಂಗಿನ ತೋಟ. ಇವನು ಅದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡ್ತಾನಂತೆ.	ನಾರಿಯಲ ಭೂಭಾಗ. ಲಗತಾ ಹೆ, ವಹ ತುಸ ಭೂಭಾಗ ಕಿ ದೆಖಬಾಲ ಕರೇಗಾ.

ರಾಮು : ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ?	ಕಿತನಿ ಏಕಡ ಜಮೀನ ಹೆ ?
ರಾಜು : ಹತ್ತು ಎಕರೆ.	ದಸ ಏಕಡ.
ರಾಮು : ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು?	ತುನ್ಹೊನೆ ಕಿಸ ಭಾವ ಮೆಂ ಖರೀದಿ ?
ರಾಜು : ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟರು ಅಂದ.	ತುಸನೆ ಕಹಾ ಕಿ ಏಕ ಲಾಖ ದಿಯಾ ಹೆ.
ರಾಮು : ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆನೆ.	ಠೀಕ ಹೆ. ಕಮ ದಾಮ ಮೆಂ ಖರೀದಾ ಹೆ.

1.1 ಸಂವಾದ

ಅರವಿಂದ : ನಿನ್ನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆ ತನಕ ಆಡಿದಿರಿ?	ಆಪ ಕಲ ಸುಬಹ ಕಿತನೆ ಬಜೆ ತಕ ಖಲೆ ?
ಮನೋಜ್ : ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ತನಕ ಆಡಿದೆವು.	ಹಮ ದಸ ಬಜೆ ತಕ ಖಲೆ.
ಅರವಿಂದ : ಯಾರು ಗೆದ್ದರು?	ಕೌನ ಜಿತಾ ?
ಮನೋಜ್ : ಅವರು ಗೆದ್ದರು. ನಾವು ಸೋತೆವು.	ವೆ ಜಿತೆ. ಹಮ ಹಾರೆ.
ಅರವಿಂದ : ಆಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ? ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿರಾ?	ತುಸಕೆ ಬಾದ ತುಮನೆ ಕಯಾ ಕಿಯಾ ? ಕಯಾ ಆಪ ಹಾಸ್ಟಲ ಮೆಂ ತೆ ?
ಮನೋಜ್ : ಆಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿದೆ. ಎರಡು	ಇಸಕೆ ಬಾದ ಮೆಂ ನಹಾಯಾ. ಲಗಭಗ ಏಕ ಬಜೆ ಮೆನೆ ಖಾನಾ ಖಾಯಾ. ಮೆಂ ದೊ ಬಜೆ ಸೆ

ಗಂಟೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು
ಗಂಟೆವರೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಅರವಿಂದ : ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಾ?

ಮನೋಜ್ : ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಹೋದೆ.

ಅರವಿಂದ : ಯಾರು ಯಾರು ಹೋದಿರಿ?

ಮನೋಜ್ : ನಾನು ರಮೇಶ ಹೋದೆವು.

ಅರವಿಂದ : ಯಾವುದಾದರೂ ಸಿನಿಮಾ
ನೋಡಿದಿರಾ?

ಮನೋಜ್ : ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಿನಿಮಾನೂ
ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ
ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದೆವು.
ಕಾಮತ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದೆವು.
ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ವಾಪಸ್
ಬಂದೆವು.

चार बजे तक सोया।

शहर नहीं गये क्या ?

मैं पांच बजे गया।

कौन-कौन गये ?

रमेश और मैं गया।

तुम लोगों ने कोई चीज
देखी क्या ?

नहीं। कोई चीज नहीं
देखी। यहाँ-वहाँ घूमते
रहे। साथ में काफी पिये।
9 बजे हम लौटे।

ಕಳ್ಳರು ಮನೆ ಹೊಕ್ಕರು.

2.2 ಕುಮಾರ ನನಗೆ ಹತ್ತು ರಾಪಾಯಿ
ಕೊಟ್ಟ.

ಗೂಂಡಾಗಳು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು
ಸುಟ್ಟರು.

ಅವನು ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗರ ಸಹವಾಸದಿಂದ
ಕೆಟ್ಟ.

ನಾನು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ.

ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರಾ?

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಳು.

ಬಸ್ಸು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಟಿತು.

ನೀವು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟು ತೆಂಗಿನ
ಗಿಡ ನೆಟ್ಟಿರಿ?

ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟಿತು.

ಮಕ್ಕಳು ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ
ತೊಟ್ಟರು.

चोर लोग घर में घुसे।

कुमार ने मुझे दस रुपये
दिये।

गुण्डों ने प्रजावाणी
अखबार जलाया।

वह गलत लोगों की संगत
में बिगड़ गया।

मैंने किराये का घर छोड़
दिया।

क्या आपने पैसे बैंक में
रक्खे ?

मेरी सहेली ने नयी साड़ी
पहनी।

बस दस बजे रवाना हुई।

आपने अपने घर के
सामने कितने नारियल के
पेड़ लगाये ?

आम का फल सड़ गया।

बच्चे उत्सव के दिन नये
कपड़े पहने।

2. ಕವಾಯದ

2.1 ಮೋಹನನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ರಾಜು ನನಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ.

ಹುಡುಗರು ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಕ್ಕರು.

ಈ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು
ರೂಪಾಯಿ ಮಿಕ್ಕಿತು.

मोहन को कल नौकरी
मिल गयी।

रास्ते में मुझे राजू मिल
गया।

लड़के कक्षा में हंसे।

इस महीने के वेतन में दस
रुपये बचे हैं।

- 2.3 ರಾಮರಾಯರು ಹೊಸ ಮನೆ ಕೊಂಡರು. ರಾಮ ರಾವ್‌ನು ನಯಾ ಗರಾ ಖರೀದಾ।
ಆಳುಗಳು ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಉಂಡರು. ನೌಕರೊಂ ನೆ ರಾಗಿ ಕೆ ಲಙ್ಕು ಖಾಯೆ ।
ನಾನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾವು ಕಂಡೆ. ಮೈನೆ ರಸ್ತೆ ಮೆಂ ಏಕ ಸಾಂಪ್‌ನು ದೆಖಾ।
- 2.4 ಅವನು ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣುಗುವಂತೆ ನಗಲಿಲ್ಲ. ವಹ ಇತನಾ ನಹಿಂ ಹೆಂಸಾ ಕಿ ಮರ ಜಾಂ।
ಅವರು ನನಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಉಂಹೊಂನು ಮುಜ್ಜೆ ಬಹುಮಾಂ (ಪಾರಿತೋಷಿಕ) ನಹಿಂ ದಿಯಾ।
ನಾವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಹಮ ಸಮಯ ಸೆ ನಹಿಂ ರವಾನಾ ಹುಂ।
ರಾಗಿಣಿ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ರಾಗಿನಿ ನೆ ನಯಿ ಸಾಙಿ ನಹಿಂ ಖರೀದಿ।
ನನಗೆ ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ ಮುಜ್ಜೆ ನಹಿಂ ದಿಖಾ।
- 2.5 ನಾನು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇನಿ. ಅವನು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ತಾನೇ ಒಗೆದುಕೊಳ್ಳಾನೆ. ಮೈಂ ಅಪನು ಲೀಂ ಖುದ್‌ನು ಭೂಜನ ಬನಾತಾ ಹುಂ। ವಹ ಅಪನು ಕಪಡೆ ಖುದ್‌ನು ಧೊತಾ ಹೆಂ।
ವಿಮಲೆ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಾಳೆ. ವೀಮಲಾ ಉಸಕೆ (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ) ಬಾಲ ಬನಾತಿ ಹೆಂ।

- ಅವರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಉಂಹೊಂನು ಸ್ನಾನ ಕಿಯಾ।
ಅವನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಉಸನು ಆತ್ಮಹತ್ಯಾ ಕಿಂ।
- 2.6 ರಾಮು ನಾಳೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಅಂದ. ರಾಮು ನೆ ಕಹಾ ಕಿ ವಹ ಕಲ ಬೆಂಗಳೂರ ಜಾಂಗಾ।
ಪರೀಕ್ಷೆ ಫೀಸ್ ಕಟ್ಟು ಅಂತ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂ ಪಿತಾ ನೆ ಮುಜ್ಜೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಶುಲ್ಕ ದುಂ ಕೆ ವಾಸ್ತು ಪುಂಸು ದೀಂ।
ಅವನಿಗೆ ಬೃಂದಾವನ ನೋಡಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ. ವಹ ವೃಂದಾವನ ದೆಖನಾ ಚಾಹತಾ ಹೆಂ।
- 2.7 ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರಂತೆ. ಲಗತಾ ಹೆಂ ಕಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದೆಹಲಿ ಜಾತೆ ಹೆಂ।
ವಿಧಾನಸೌಧದ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿಸ್ತಾರಂತೆ. ಲಗತಾ ಹೆಂ ವೆ ವೀಧಾನ ಸೌಧಾ ಕೆ ಚಾರೊಂ ಆರ ಬಾಙಾ (ಘರಾ) ಲಗಾ ರಹೆ ಹೆಂ।
ನಾಳೆ ನನ್ನ ಭಾವ ಊರಿಗೆ ಬರ್ತಾರಂತೆ. ಲಗತಾ ಹೆಂ ಕಲ ಮುಂ ಸಾಲಾ ಶಹರ ಆಯೆಂಗೆಂ।
- 2.8 ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಯವರು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಭಾರತ ಕಿ ಸ್ವತಂತ್ರತಾ ಕೆ ಲೀಂ ಲಙೆ।
ಪುರಂದರದಾಸರು ಬಡವರಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಪುರಂದರದಾಸ ನು ಅಪನಿ ಸಂಪತ್ತಿ ಗರಿಬೊಂ ಕು ದಾನ ಮೆಂ ದೆ ದಿಂ।

ಕತ್ತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಜೋರಾಗಿ ಓಡಿದವು.	ಗಂಧೆ ಬಹುತೆಜೆ ಭಾಗೆ।
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು.	ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯಾ ನೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ಬನಾಯಾ।
ನಾನು ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿದೆ.	ಮೈನೆ ಕಿಡಕಿ ಬಂದೆ ಕಿ।
ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿತು.	ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ನೆ ನಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಬನಾಯಿ।
ನೀವು ನಿನ್ನೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಮಲಗಿದಿರಿ?	ಆಪ ಕಲ ಕಿತನೆ ಬಜೆ ಸೋಯೆ?
ನಿಮ್ಮ ಶರ್ಟ್ ಎಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಸಿದಿರಿ?	ಆಪನೆ ಅಪನಿ ಕಮಿಜ ಕಹಾ ಸಿಲವಾಡೆ?
ನೀನು ನಿನ್ನೆ ಎಷ್ಟನೇ ಪಾಠ ಓದಿದೆ?	ತುಮನೆ ಕಲ ಕೌನ ಸಾ ಪಾಠ ಪಡಾ?
ಅವನು ನಿನ್ನೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿದ?	ತುಮನೆ ಕಲ ಕಿತನಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಪಿಲಿ?
ನಾನು ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದರು.	ಮೈನೆ ಕಹಾನಿ ಕಹಿ, ಉನ್ಹೊನೆ ಸುನಿ।
2.9 ಹುಡುಗರು ಹತ್ತನೇ ಪಾಠ ಓದಲಿಲ್ಲ.	ಲಡಕೊ ನೆ ದಸವಾಂ ಪಾಠ ನಹಿ ಪಡಾ।
ಅವಳು ಅವನನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ.	ಅಸನೆ (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ) ಅಸ ಪರ (ಪುಲ್ಲಿಂಗ) ವಿಶ್ವಾಸ ನಹಿ ಕಿಯಾ।

ಪತ್ರಕರ್ತರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.	ಪತ್ರಕಾರೊ ನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸೆ ಪ್ರಶ್ನ ನಹಿ ಕಿಯೆ।
ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಲಿಲ್ಲ.	ಹಮ ಇಧರ-ಅಧರ ನಹಿ ಭಟಕೆ।

3. ನೌಸಿಖಿಯೊ ಕೆ ಲೀ

- 3.1** 'ಕ' 'ತ' 'ದ' ಔರ 'ಇದ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗಾಕರ ಭೂತ ಕಾಲ ಕಿ ಕ್ರಿಯಾ ಕೆಸೆ ಬನಾಯಿ ಜಾತಿ ಹೆ, ಯಹ ಯಹಾ ಸಿಖಾಯಾ ಗಯಾ ಹೆ। ಇನ ಕ್ರಿಯಾಔ ಕಾ ರೂಪಾಂತರ ಭಿನ್ನ ಹೆ।
- 3.2** ಸಿಗು (ಕ್ರಿಯಾ) + ಕ + ಅ = ಸಿಕ್ಕಾ। ಯಹ ಮಿಲಾ
ನಗು + ಕ + ಅ = ನಾಕಾ। ಯಹ ಹಂಸಾ
ಕೃಪಯಾ ನೂಟ ಕರೆ ಕಿ ಜಬ 'ಗ' ಔರ 'ಕ' ಕಾ ಯೂಗ ಹೂತಾ ಹೆ ತೂ ಯಹ 'ಕಕ' ಬನ ಜಾತಾ ಹೆ।
- 3.3** ಬಿಡು + ಟ + ಆ = ಬಿಡ್ತೆ। ಮೈನೆ ಛೂಡಾ
ಇಡು + ಟ + ಆ = ಇಡ್ತೆ। ಮೈನೆ ರಖಾ
'ಡ' ಔರ 'ಟ' ಕಾ ಜಬ ಯೂಗ ಹೂತಾ ಹೆ ತೂ ಯಹ 'ಡ್' ಹೂ ಜಾತಾ ಹೆ।
ಪರ ಇಸಕೆ ಅಪವಾದ ಹೆ। ಹೂರಡು ಕಾ 'ಹೂರಟೆ' ಹೂತಾ ಹೆ, ಹೂರಡ್ತೆ ನಹಿ।
ಸಿರ್ಫ ತೀನ ಕ್ರಿಯಾಔ ಮೆ ಭೂತಕಾಲ ಕೆ ಲೀ 'ಡ' ಲಗತಾ ಹೆ।
ಕಾಣು + ಡ + ಆ = ಕಂಡೆ। ಮೈನೆ ದೆಖಾ
ಅಣ್ಣು + ಡ + ಆ = ಅಣ್ಣೆ। ಮೈನೆ ಖಾಯಾ
ಕೂಲ್ಕು + ಡ + ಆ = ಕೂಂಡೆ। ಮೈನೆ ಖರೀದಾ

अवनु बट्टे ओगेदु कोळताळे - वह अपने कपड़े धोता है।
 अवळु अडिगे माडिकोळता - वह अपने लिए भोजन बनाती है।

3.4 'इद' प्रत्यय भी भूतकालिक क्रिया में जोड़ा जाता है।

केळु + इद + ए- केळिदे = मैंने पूछा / सुना।

आडु + इद + ए आडिदे = मैं खेला।

3.4.2 हत्तु + इद + ए = हत्तिदे = मैं चढ़ा।

मुच्चु + इद + ए = मुच्चिदे = मैंने बंद किया

नम्बु + इद + ए = नम्बिदे = मैंने विश्वास किया।

3.4.3 तोरिसु + इद + ए = तोरिसिदे = मैंने दिखाया

मलगु + इद + ए = मलगिदे = मैं सोया

माताडु + इद + ए = माताडिदे = मैं बोला

3.5 'अंत' प्रत्यय अप्रत्यक्ष कथन के लिए प्रयुक्त होता है ।

अवनु बेंगळूरिगे होगतीनी अन्ता हेळिदा.

उसने कहा कि वह बेंगलोर जा रहा है।

3.6 'अंते' का प्रयोग यँ होता है।

आपघातदल्ली नूरु जना सत्तारंते ।

ऐसा लगता है कि दुर्घटना में सौ आदमी मरे।

अवरु नाळे बरतारंते।

ऐसा लगता है कि वह कल आ रहा है।

4. अभ्यास :

4.1 दिये गये शब्द का रूपांतर करके वाक्य बनाओ।

4.1.1 ಕಳ್ಳರು ಬಾಳೆ ತೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು.
 ಆನೆ _____

4.1.2 ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರನ್ನು ಸುಟ್ಟರು.
 ನಾವು _____

4.1.3 ಅವನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಇಟ್ಟ.
 ಅವಳು _____

4.1.4 ನಾನು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದುಕೊಂಡೆ.
 ಅವರು _____

4.1.5 ಅವಳು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಮಲಗಿದಳು.
 ನಾಯಿ _____

4.1.6 ನಾವು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಫೀಸು ಕಟ್ಟಿದೆವು.
 ನಾನು _____

4.1.7 ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಿತು.
 ಬೆಕ್ಕುಗಳು _____

4.2 निम्न वाक्यों को भूतकाल में रूपान्तरित करो।

4.2.1 ಮಗು ಅಳುತ್ತದೆ.

4.2.2 ಅವರು ಜೋರಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ.

4.2.3 ನಾಳೆ ರಾಜು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾನೆ.

4.2.4 ಅವನು ನಾಳೆ ಊರು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

4.2.5 ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಾಮಾನು ಮಿಗುತ್ತದೆ.

4.3 ಇन्हें नकारात्मक वाक्यों में परिवर्तित करो।

- 4.3.1 ನಿನ್ನೆ ಮಳೆ ಬಂತು.
 4.3.2 ಅವರು ಮನೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದರು.
 4.3.3 ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು.
 4.3.4 ಅವನು ನಾಟಕ ನೋಡಿದನು.
 4.3.5 ರಮೇಶ ಹೊಸ ಚಪ್ಪಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ.
 4.3.6 ನನಗೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು.
 4.3.7 ಅವಳು ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕಳು.
 4.3.8 ಮೈಸೂರನ್ನು ತುಂಬಾ ಜನ ರಾಜರು ಆಳಿದರು.

4.4 इनका कन्नड़ में अनुवाद करो।

- 4.4.1 ತುಮನೆ उस घर के लिए कितनी अग्रिम पूंजी दी ?
 4.4.2. मैंने बंगलोर में दो कमीज़ खरीदी ।
 4.4.3 कर्नाटका में तुमने कौन-कौन से स्थान देखे ?
 4.4.4 हम 6 बजे तक बालीबॉल खेले।
 4.4.5 उसने (स्त्रीलिंग) एक कहानी कही।

4.5 इनका कन्नड़ में जवाब दो।

- 4.5.1 ನೀವು ನಿನ್ನೆ ಯಾವ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದಿರಿ?
 4.5.2 ನೀವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಳ ನೋಡಿದಿರಿ?
 4.5.3 ವಿಧಾನಸೌಧ ಯಾರು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು?

5. शब्दावली :

ಜಮೀನು	ಜಮೀನು	-	ಜಮೀನ
ಸಿಗು	ಸಿಗು	-	उपलब्ध होना
ಸುತ್ತಾಡು	ಸುತ್ತಾಡು	-	घूमना / भटकना
ಲಕ್ಷ	ಲಕ್ಷ	-	लाख

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ	आत्महत्या	-	आत्महत्या
ಇಡು	इडु	-	रखना
ಉಡು	उडु	-	पहनना
ಉಣ್ಣು	उण्णु	-	भोजन करना
ಐಶ್ವರ್ಯ	ऐश्वर्य	-	सम्पत्ति
ಕಟ್ಟಿಸು	कट्टेसु	-	बनाना
ಕತ್ತೆ	कत्ते	-	गधा
ಕಳ್ಳ	कळ्ळा	-	चोर
ಕಿಟಕಿ	किटकी	-	खिड़की
ಕೆಡು	केडु	-	बिगड़ना
ಗುಂಡಾಗಲು	गुण्डागलु	-	गुण्डे
ತೊಡು	तोडु	-	पहनना
ದಾನ	दान	-	दान

ನೆಡು	ನೆಡು	-	ಊಗಾನಾ
ಪತ್ರಕರ್ತರು	ಪತ್ರಕರ್ತರು	-	ಪತ್ರಕಾರ (ಬಹುವಚನ)
ಬಹುಮಾನ	ಬಹುಮಾನ	-	ಉಪಹಾರ
ಬೇಲಿ	ಬೇಲಿ	-	ಬಾಡ
ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ	ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ	-	ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ
ಸರ್ಕಾರ	ಸರ್ಕಾರ	-	ಸರ್ಕಾರ
ಸಹವಾಸ	ಸಹವಾಸ	-	ಸಾಥ
ಸ್ವಾಂತಂತ್ರ್ಯ	ಸ್ವಾಂತಂತ್ರ್ಯ	-	ಸ್ವಾಂತಂತ್ರ್ಯ (ಆಜಾದಿ)
ಸುಡು	ಸುಡು	-	ಜಲಾನಾ
ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ	ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ	-	ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ
ಹಾವು	ಹಾವು	-	ಸಾಪ
ಹುಣ್ಣು	ಹುಣ್ಣು	-	ಘಾವ
ಹೊಟ್ಟೆ	ಹೊಟ್ಟೆ	-	ಪೆಟ

ಪಾಠ - 16

1. ಸಂವಾದ

ಮನೋಜ್ : ನೀವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಎಳಿರಿ?	ಆಪ ಸುಬಹ ಕಿತನೆ ಬಜೆ ಉಠತೆ ಹೈ?
ಮೋಹನ್ : ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಎಳಿರಿ.	ಮೈ 6 ಬಜೆ ಉಠತಾ ಹೈ.
ಮನೋಜ್ : ಎದ್ದು ಏನು ಮಾಡ್ತಿರಿ?	ಉಠನೆ ಕೆ ಬಾದ ಕ್ಯಾ ಕರತೆ ಹೈ?
ಮೋಹನ್ : ಎದ್ದು ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗ್ತಿರಿ. ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಕಾಫಿ ಕುಡಿತೀರಿ.	ಮೈ ಭ್ರಮಣ ಕೆ ಲೀಞ ಜಾತಾ ಹೈ. ಭ್ರಮಣ ಕೆ ಬಾದ, ಮೈ ದಾಂತ ಸಾಫ ಕರತಾ ಹೈ ಔರ ಕಾಫಿ ಪೀತಾ ಹೈ.
ಮನೋಜ್ : ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯಲ್ವಾ?	ಕ್ಯಾ ದಾಂತ ಸಾಫ ಕರೆ ಬಿನಾ ಕಾಫಿ ನಹೀ ಪೀತೆ ಹೊ?
ಮೋಹನ್ : ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಪೇಪರ್ ಓದ್ತಿರಿ. ಪೇಪರ್ ಓದಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ್ತಿರಿ.	ನಹೀ ಁಸೀ ಕೂಁ ಬಾತ ನಹೀ. ಕಾಫಿ ಪೀನೆ ಕೆ ಬಾದ, ಮೈ ಅಖಬಾರ ಪಢತಾ ಹೈ. ಅಖಬಾರ ಪಢನೆ ಕೆ ಬಾದ ಸ್ನಾನ ಕರತಾ ಹೈ.
ಮನೋಜ್ : ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತೀರೋ, ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತೀರೋ?	ಸ್ನಾನ ಆಪ ಗರಮ ಪಾನಿ ಸೆ ಕರತೆ ಹೈ ಯಾ ಠಡೆ ಪಾನಿ ಸೆ?

ಮೋಹನ್ : ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಆಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೀನಿ.	ಮैं गरम पानी से नहाता हूँ। उसके बाद मैं भोजन करता हूँ और आफिस जाता हूँ।
ಮನೋಜ್ : ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನದೇ?	नाश्ता नहीं करते ?
ಮೋಹನ್ : ಹೌದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲ್ಲ. ತಿಂಡಿ ತಗೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀನಿ.	हां, मैं दोपहर में घर नहीं जाता। मैं खाना साथ लेकर जाता हूँ।
ಮನೋಜ್ : ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗ್ತೀರಿ?	दफ्तर कैसे जाते हैं ?
ಮೋಹನ್ : ಬಸ್ಸು ಹಿಡಿದು ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಸ್ಸು ಸಿಗದೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಆಗ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತೀನಿ.	बस से। कभी-कभी बस मिलने में दिक्कत होती है। तब ऑटो में जाता हूँ।
ಮನೋಜ್ : ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?	घर आने के बाद शाम को क्या करते हैं ?
ಮೋಹನ್ : ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆತೀನಿ. ಹರಟೆ ಹೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟು ಎಂಟು ಗಂಟೆ ತನಕ ಏನಾದ್ರೂ ಓದ್ತೀನಿ. ಓದಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ಮಲಗ್ತೀನಿ.	मैं काफी पीता हूँ और दोस्तों के साथ गप्पे मारता हूँ। गप मारने के बाद आठ बजे तक कुछ न कुछ पढ़ता हूँ। पढ़ने के बाद भोजन करके सो जाता हूँ।

2. ಕವಾಯದ

2.1 ನಾನು ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಕಾಫಿ ಕುಡೀತೀನಿ.	नाश्ते के बाद, मैं काफी पीता हूँ।
ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ.	हमारे पिताजी बंगलोर आएंगे और तब दिल्ली जाएंगे।
ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಿತು.	बरसात के बाद फसल होती है।
ಮಗು ಮಂಚದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹಲ್ಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡಿತು.	बच्चा खाट से गिर गया और अपने दाँत तोड़ लिए।
ಅವರು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ.	कन्नड़ सीखने के बाद, वे अच्छी तरह कन्नड़ बोल लेते हैं।
ಭಾರತ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೋತು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿತು.	भारत क्रिकेट में हारने के बाद उनका सर नीचा हो गया।
ರವೀಶ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಕ್ಕು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದ ಬೈಸಿಕೊಂಡ.	रवीश कक्षा में हँस दिया और शिक्षक से डांट खायी।
ಎತ್ತು ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ಬಾಳೆ ಗಿಡ ತಿಂದಿತು.	बैल बाग में घुसकर केले के पेड़ खा लिए।

ಅವನು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಡವಾದ.	वह वर्ष भर ब्याज चुकाकर गरीब हो गया।
ಅವಳು ಗಿಡ ನೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನೀರು ಹಾಕಿದಳು.	उसने (स्त्रीलिंग) पौधे को लगाया और सींचा।
ನಾನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದೆ.	मैंने स्नान किया और पूजा की।
ಅವಳು ಹೊಸ ಸೀರೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬಂದಳು.	वह (स्त्रीलिंग) एक नई साड़ी खरीद कर लाई।
2.2 ಅವರು ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿ ಬಂದರು.	वे शहर में गये और फिल्म देखकर आये।
ನಾವು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ ಬಂದೆವು.	हम बैंक में रुपये देकर आये।
ನೀನು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿ ಕೆಮ್ಮಿಯಾ?	क्या तुम जब धूम्रपान करते हो, तब खांसते हो ?
ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿ ಜನ ನಕ್ಕರು.	इंदिरा गांधी का भाषण सुनकर लोग हँसे।
ಅವಳು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಮಲಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದಳು.	वह दस बजे सोई और बारह बजे उठ गई।
2.3 ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ನೋಡದೆ ಬಂದರು.	वे बेंगलूर गये और विधान सौधा देखे बिना वापस आ गये।

ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡದೆ ಇರಲಿ.	भगवान उनका भला न करे।
ನೀನು ಪಾಠ ಓದದೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದೆಯಾ?	क्या तुमने बिना पाठ पढ़े, उत्तर लिख दिया ?
ಅವನು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡದೆ ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ.	उसने बिना लड़की देखे शादी के लिए स्वीकृति दे दी।
2.4 ನಾನು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯದೆ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.	बिना काफी पिये, मैं ऑफिस नहीं गया।
ನಾನು ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾಟಕ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.	हमने बिना टिकट खरीदे नाटक नहीं देखा।
ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಔಷಧ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.	बिना पैसे लिये डॉक्टर दवाई नहीं देगा।

3. ನೌಸಿಖಿಯೋ ಕೆ ಲೀ ಕುಂಜಿ :

3.1 ಇಸ ಪಾಠ ಮೆಂ ಭೂತಕಾಲಿಕ ಕೃದಂತ / ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕೃದಂತ ಸಿಖಾಯೆ ಗಯೆ ಹೆಂ. ಭೂತಕಾಲಿಕ ಕೃದಂತ ದ್ವಾರಾ ಏಕ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾ ಸಂಪನ್ನ ಹೊನಾ ಔರ ದೂಸರಿ ಕಿ ಸಂಭಾವನಾ ಬತಾಯಿ ಜಾತಿ ಹೆ. ಜೆಸೆ ನಾನು ಅವನನ್ರು ನೊಡಿ ಬೆಂಗಲೂರಿಗೊ ಹೊದೊ. (ಉಸೆ ದೆಖಕರ ಮೆಂ ಬೆಂಗಲೂರ ಗಯಾ). ಭೂತಕಾಲಿಕ ಕೃದಂತ ಕೆ ಲೀ ಕನ್ನಡ ಮೆಂ 'उ' ಯಾ 'इ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗಾಯಾ ಜಾತಾ ಹೆ. 'उ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗತಾ ಹೆ ಜಬ 'द' 'त' 'क' 'ड' तथा 'ट' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಗಾತೆ ಹೆಂ. (ಪಾಠ 14 ಔರ 15 ಭಿ ದೆಖೊ) ಏಸಿ ಕ್ರಿಯಾಂ ಕಿ ಸಂರಚನಾ ಯುಂ ಹೊತಿ ಹೆ :

ಮೂಲ ಕ್ರಿಯಾ + ಭೂತಕಾಲಿಕ ಪ್ರತ್ಯಯ + ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕೃದಂತ। ಜೆಸೆ

तिन्नु + द + उ = तिन्दु

रमेशा कालिजिगे बन्दु सिनिमाक्के होदा.

रमेश कालेज आकर फिल्म देखने गया।

इवळु कन्नड़ कलितु हाडु हाडताळे.

वह कन्नड़ सीखकर गाना गाती है।

नानु हळेमने बिट्टु होसा मनेगे बन्दे.

मैं पुराना घर छोड़कर नये घर में आया।

अवनु दारियल्ली सिक्कु मात्ताडिसिदा.

उसने रस्ते में मिलकर मुझसे बात की।

ओन्दु पुस्तका कोन्डु बन्दे.

एक पुस्तक खरीद कर आया।

‘इ’ कृदन्त उन क्रियाओं में लगाया जाता है, जिनमें ‘इद’ प्रत्यय भूतकाल के लिए लगाया जाता है। इसकी संरचना इस प्रकार होती है :

माडु + ई = माडी

नानु पेपर ओदु स्नाना माडिदे.

मैंने अखबार पढ़कर स्नान किया।

अवनन्नु नम्बी नानु हाळादे.

उस पर भरोसा करके मैं बिगड़ गया।

मगु निद्वे माडी एद्वितु.

बालक सोकर उठ गया।

अवनु ऊरिगे होगी इवत्तु बन्दा.

वह अपने गाँव जाकर आज आया।

‘होगु’ और ‘आगु’ पर भूतकाल के लिए ‘द’ प्रयुक्त होते हैं और कृदन्त के लिए ‘इ’। ये दोनों अपवाद हैं।

3.2 नकारात्मक क्रियात्मक कृदन्त है ‘अदे’। इसे मूल क्रिया में जोड़ा जाता है।

नानु सिनिमा नोडदे बन्दे.

मैं फिल्म देखे बिना आया।

अवनु नन्ना मातु केळदे होदा.

वह मेरी बात सुने बिना चला गया।

अवळु बस चार्ज कोडदे प्रयाणा माडिदळु.

उसने (स्त्रीलिंग) बस का किराया बिना दिये प्रयाण किया।

अगर दो बार नकारात्मक प्रयुक्त हो तो उसका मतलब स्वीकारात्मक होगा।

सीता हल्लु उज्जदे काफी कुडियल्ला.

सीता ने बिना दाँत साथ किये काफी नहीं पी।

नानु कागदा बरेयदे ऊरिगे होगलिल्ला.

बिना पत्र लिखे मैं अपने गाँव नहीं गया।

‘बिडु’ प्रत्यय का क्रियात्मक कृदन्त कभी-कभी दूसरे भूतकालिक कृदन्त के साथ प्रयुक्त होता है। यह जोर या बल देने के लिए प्रयुक्त होता है। जैसे :

1) अवनु तिण्डी बिट्टु बंदा 2) नानु सिटीगे होगी बिट्टु बरलिल्ला।

4. अभ्यास

4.1 रिक्त स्थान को दी गई क्रियाओं के कृदन्त रूप से भरो।

- 4.1.1 ಅವನು ತಿಂಡಿ _____ ಕಾಪಿ _____ (ತಿನ್ನು, ಕುಡಿ)
 4.1.2 ಅವರು ಇವತ್ತು ಊರಿನಿಂದ _____ ನಾಳೆ ಬರ್ತಾರೆ. (ಹೊರಡು)
 4.1.3 ಆ ಹುಡುಗ ಮನೆ _____ ಹೋದ. (ಬಿಡು)
 4.1.4 ಅವರು ಕನ್ನಡ _____ ಮಾತಾಡಿದರು. (ಕಲಿ)
 4.1.5 ಅವಳು ಆ ಪುಸ್ತಕ _____ ಅತ್ತಳು. (ಓದು)
 4.1.6 ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ _____ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. (ಗೆಲ್ಲು)
 4.1.7 ರಾಮ ರಾವಣನನ್ನು _____ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದ. (ಕೊಲ್ಲು)
 4.1.8 ಅವಳು ಅವನನ್ನು _____ ಕೆಟ್ಟಳು. (ನಂಬು)

4.2 इन वाक्यों को क्रियात्मक कृदन्त को प्रयुक्त करके जोड़ो :

- 4.2.1 ಹುಡುಗರು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರು.
 ಹುಡುಗರು ಸರ್ಕಸ್ ನೋಡಿದರು.
 4.2.2 ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದರು.
 ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.
 4.2.3 ಅವಳು ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು.
 ಅವಳು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋದಳು.
 4.2.4 ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ.
 ನಾನು ಎಂ.ಎ. ಓದಿದೆ.
 4.2.5 ನಾನು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದ್ತೀನಿ.
 ನಾನು ಸಂತೋಷ ಪಡ್ತೀನಿ.

4.3 निम्नलिखित वाक्यों को दो छोटे वाक्य बनाकर दिखाओ :

- 4.3.1 ನೀ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ನಂತು ನೀ ನಕ್ಕಾಗ ನಕ್ಕು ನೀ ನಲಿದಾಗ ನಾ ಸೋತೆ.
 4.3.2 ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಪೇಪರ್ ಓದ್ತಾರೆ.
 4.3.3 ಆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿ ತಲೆನೋವು ಬಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಔಷಧ ತಗೊಂಡು ಕುಡಿದೆ.

4.4 निम्न वाक्यों में प्रतिवर्त क्रिया प्रयुक्त करके बताओ :

- 4.4.1 ಅವನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಾನೆ.
 4.4.2 ಅವರು ಸಂಜೆ ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆತಾರೆ.
 4.4.3 ಅವಳು ತಲೆ ಬಾಚ್ತಾಳೆ.
 4.4.4 ರಾಮು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೀತಾಳೆ.
 4.4.5 ಕಮಲ ಪಾಠ ಬರೀತಾಳೆ.

4.5 इन वाक्यों को निषेधात्मक रूप में बदलो – नकारात्मक क्रियात्मक कृदन्त का प्रयोग करके :

- 4.5.1 ನಾನು ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿ ಬಂದೆ.
 4.5.2 ಕಾಗದ ಬರೆದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು.
 4.5.3 ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದೆ.
 4.5.4 ಅವಳು ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು.
 4.5.5 ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟರು.
 4.5.6 ಅವಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು.
 4.5.7 ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಪಾಸಾದ.

4.6 ಇನ ವಾಕ್ಯೊಂ ಕೊ ದ್ವಿಗುಣಿತ ನಿಷೇಧ ಕರಕೆ ಬತಾಱ್ :

- 4.6.1 ಅವರು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದರು.
 4.6.2 ಅವಳು ಊಟ ಮಾಡಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದಳು.
 4.6.3 ಮಕ್ಕಳು ಆಟ ಆಡಿ ನೀರು ಕುಡಿದರು.
 4.6.4 ನಾಯಿ ಬೊಗ್ಗಳ ಕಚ್ಚಿತು.

4.7 ಕನ್ನಡ ಮೆ ಅನುವಾದ ಕರೆ :

- 4.7.1 वह अपना खाना खुद पकाता है।
 4.7.2 बरसात के बिना पीने का पानी नहीं है।
 4.7.3 उस फिल्म को देखकर मुझे सरदर्द हो गया।
 6.7.4 मैंने सौ रुपये देकर एक पुस्तक खरीदी ।
 4.7.5 वह उस घर में बिना किराया दिए रह रहा है।

4.8 ಇನ ಪ್ರಶ್ನೆಂ ಕಾ ಜವಾಬ ದೊ :

- 4.8.1 ನೀವು ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀರಾ?
 4.8.2 ನೀವು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದದೆ ಇರ್ತೀರಾ?
 4.8.3 ನೀವು ಸಂಜೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗ್ತೀರಾ?
 4.8.4 ನೀವು ಹಾಡ್ತಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ್ತೀರಾ?
 4.8.5 ನೀವೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆ ನೀವೇ ಒಗೆದುಕೊಳ್ಳೀರಾ?

5. ಶಬ್ದಾವಲಿ :

ಅಭ್ಯಾಸ	अभ्यास / आदत
ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ	कभी-कभी

ತಣ್ಣೀರು	ठंडा पानी
ಬಿಸಿ ನೀರು	गरम पानी
ಸ್ನಾನ ಮಾಡು	स्नान करना
ಹರಟೆ ಹೊಡಿ	बात करना
ಹಲ್ಲು	दाँत
ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜು	दाँत साफ करना

5.1 ಅತಿರಿಕ್ತ ಶಬ್ದಾವಲಿ

ಎತ್ತು	बैल (संज्ञा) / उठाना (क्रिया)
ಔಷಧ	औषधि
ಕಚ್ಚು	काटना
ಕಾಲು	पाँव
ಕೆಮ್ಮು	खाँसना
ಕೈ	हाथ
ಗಿಡ	पौधा
ತಲೆ	सिर
ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸು	सिर झुकाना / सर नीचे करना
ದುಡ್ಡು	पैसा
ದೇವರು	भगवान
ಪೂಜೆ	पूजा करना

ಬೆಳೆ	ಫಸಲ (ಸಂಜ್ಞಾ), ಉಗಾನಾ (ಕ್ರಿಯಾ)
ಬಾಳೆಗಿಡ	ಕೆಲೆ ಕಾ ಪೆಡ
ಬೊಗಟು	ಭೊಕ್ಕನಾ
ಭಾಷಣ	ಭಾಷಣ
ಮಳೆ	ಬರಸಾತ
ಮಂಚ	ಮಚಾನ / ಖಾಟ
ಮುಖ	ಮುಖ
ಸಾಲ	ಕರ್ಜ
ಹಣ ಕಟ್ಟು	ಪೆಸಾ ದೆನಾ
ಹುಚ್ಚು	ಪಾಗಲಪನ

ಪಾಠ-17

1. ಸಂವಾದ :

ಕೃಷ್ಣ : ರಾಜಶೇಖರ ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ?	ರಾಜಶೇಖರ ಅಭಿ ಕಹಾ ಕಾಮ ಕರ ರಹಾ ಹೈ?
ರಂಗ : ಈಗ ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.	ಅಬ ವಹ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಮೆ ಕಾಮ ಕರ ರಹಾ ಹೈ.
ಕೃಷ್ಣ : ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ?	ವಹ ವಹಾ ಕ್ಯಾ ಕರ ರಹಾ ಹೈ?
ರಂಗ : ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.	ವಹ ಸಂವಾದದಾತಾ ಕಾ ಕಾಮ ಕರ ರಹಾ ಹೈ.
ಕೃಷ್ಣ : ಎಲ್ಲಿ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನಾ?	ಕಹಾ? ಕ್ಯಾ ವಹ ಬೆಂಗಲೂರ ಮೆ ಕಾಮ ಕರ ರಹಾ ಹೈ?
ರಂಗ : ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.	ನಹಿ. ವಹ ಬೆಂಗಲೂರ ಮೆ ನಹಿ ಕಾಮ ಕರ ರಹಾ. ವಹ ಹುಬ್ಲಿ ಮೆ ಕಾಮ ಕರ ರಹಾ ಹೈ.
ಕೃಷ್ಣ : ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ?	ಇಸಕೆ ಪಹಲೆ ವಹ ಕಹಾ ಕಾಮ ಕರತಾ ಥಾ?
ರಂಗ : ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ.	ವಹ ಮೈಸೂರ ಮೆ ಕಾಮ ಕರತಾ ಥಾ.
ಕೃಷ್ಣ : ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದನಾ?	ಕ್ಯಾ ವಹ ವಹಾ ಕಿಸಿ ಕಾಲೇಜ ಮೆ ಕಾಮ ಕರತಾ ಥಾ ?

- ರಂಗ : ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ. ವಹ ಕಾಲೇಜ್ ಮೆ ಕಾಮ ನಹೀ ಕರತಾ ಥಾ। ವಹ ಕಿಸೀ ಪ್ರಾ಼ಿವೇಟ್ ಕಂಪನಿ ಮೆ ಕಾಮ ಕರತಾ ಥಾ।
- ಕೃಷ್ಣ : ಆಗಲೇ ಅವನು ಕಥೆ, ಕವನ ಬರೀತಾ ಇದ್ದನಾ? ಕಯಾ ಁಸ ಸಮಯ ಖೀ ವಹ ಕಹಾನಿಯಾಂ ಁರ ಕವಿತಾಂ ಲಿಖತಾ ಥಾ ?
- ರಂಗ : ಹೌದು. ಬರೀತಾ ಇದ್ದ. ಹಾಂ, ವಹ ಲಿಖತಾ ಕರತಾ ಥಾ।
- ಕೃಷ್ಣ : ಅವನ ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಓದ್ತಾ ಇದ್ದನಾ? ಕಯಾ ಁಸಕಾ ಁಕ ಁಟಾ ಖಾ಼ಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮೆ ಪಢತಾ ಥಾ ?
- ರಂಗ : ಹೌದು. ಓದ್ತಾ ಇದ್ದ. ಹಾಂ, ವಹ ಪಢತಾ ಥಾ।
- ಕೃಷ್ಣ : ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಇದಾನೆ? ಅಬ ವಹ ಕಹಾಂ ಹೈ ?
- ರಂಗ : ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಎಂ.ಟಿ. ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದಾನೆ. ಅಬ ವಹ ಁಚ್.ಁಮ್.ಟಿ. ಬೆಂಗಲೂರ ಮೆ ಕಾಮ ಕರತಾ ಹೈ।
- ಕೃಷ್ಣ : ರಾಜಶೇಖರ ಈಗಲೂ ತುಂಬಾ ಕಥೆ, ಕವನ ಬರೀತಾ ಇರ್ತಾನಾ? ಕಯಾ ರಾಜಶೇಖರ ಅಖೀ ಖೀ ಕಹಾನಿಯಾಂ, ಕವಿತಾಂ ಲಿಖತಾ ಹೈ ?
- ರಂಗ : ತುಂಬಾ ಬರೀತಾ ಇರಲ್ಲ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರೀತಾ ಇರ್ತಾನೆ. ವಹ ಜಯಾಢಾ ನಹೀ ಲಿಖತಾ ಹೈ, ಕಖೀ-ಕಖೀ ಲಿಖತಾ ಹೈ।
- ಕೃಷ್ಣ : ನಿನ್ನ ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ಬರ್ತಾ ಇರ್ತಾನಾ? ಕಯಾ ವಹ ತುಮಸೆ ಮಿಲನೆ ಆತಾ ಹೈ ?
- ರಂಗ : ಮೊದಲು ತುಂಬಾ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದ. ಈಗ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬರ್ತಾ ಇರ್ತಾನೆ. ಪಹಲೆ ಕಾ಼ಿ ಬಾರ ಮಿಲನೆ ಆತಾ ಥಾ, ಅಬ ಕಖೀ-ಕಖೀ ಆತಾ ಹೈ।

2. ಕವಾಯದ

- 2.1 ಮೈಸೂರನ್ನು ಒಡೆಯರ ವಂಶದವರು ಆಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಮೈಸೂರ ಮೆ ವಾಡಿಯಾರ ವಂಶ ರಾಜ ಕರತಾ ಥಾ।
- ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಹಿಷಾಸುರ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ವಾಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ. ಬಹುತ ದಿನಾಂ ಪಹಲೆ ಮಹಿಷಾಸುರ ನಾಮ ಕಾ ಁಕ ರಾಕ್ಷಸ ಮೈಸೂರ ಮೆ ರಹತಾ ಥಾ।
- ಶಾಂತಲೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ನಾಟ್ಯ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಶಾಂತಲಾ ಅದ್ಭುತ ರೂಪ ಸೆ ನೃತ್ಯ ಕಿಯಾ ಕರತೀ ಥೀ।
- ನಾನು ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಓದ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಮೆ ತಿಪತುರ ಕೀ ಹಾ಼ಿ ಸ್ಕೂಲ ಮೆ ಪಢಾ ಕರತಾ ಥಾ।
- ನಿನ್ನ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟಿಬಾಬು ವೀಣೆ ಬರ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕಲ ರೆಡಿಯಾಂ ಮೆ ಕಿಟಿಬಾಬು ಕಾ ವೀಣಾ-ವಾದನ ಪ್ರಸಾರಿತ ಹುಆ ಥಾ।
- ನೀವು ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ? ಆಪ ಪಹಲೆ ಕಹಾಂ ಕಾಮ ಕರತೆ ಥೆ ?
- ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸದಾ ಸತ್ಯ ಬೂಲಾ ಕರತಾ ಥಾ।
- 2.2 ಮಕ್ಕಳು ಆಟ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಕ್ಚೆ ಖಲ ರಹೆ ಹೆಂ।
- ಶೀಲ ಕಾದಂಬರಿ ಓದ್ತಾ ಇದಾಳೆ. ಶೀಲಾ ಁಕ ಁಪನ್ಯಾಸ ಪಢ ರಹೀ ಹೈ।
- ರೈಲುಗಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡ್ತಾ ಇವೆ. ರೇಲಗಾಡಿಯಾಂ ಠೀಕ ಸಮಯ ಮರ ಕಲ ರಹೀ ಹೆಂ।
- ಅವಳು ನನ್ನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸ್ತಾ ಇದಾಳೆ. ವಹ ಮೇರೆ ತಪ ಮೆ ಬಾಢಾ ಢಾಲ ರಹೀ ಹೈ।

- ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಡ್ತಾ ಇದಾರೆ. उपभोक्ता सोसाइटी में शक्कर दी जा रही है।
- ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡ್ತಾ ಇದಾರೆ. मंत्रीजन भाषण दे रहे हैं।
- 2.3 ಅವನು ದಿನಾ ಆ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬರ್ತಾ ಇರ್ತಾನೆ. वह प्रतिदिन उस होटल में आता है।
- ಶ್ಯಾಮಲ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಹಾಡು ಹಾಡ್ತಾ ಇರ್ತಾಳೆ. श्यामला प्रतिदिन शाम को पांच बजे गाया करती है।
- ಆ ಹುಡುಗರು ತುಂಬಾ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ. वे लड़के हल्ला किया करते हैं।
- ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಬಯ್ಯಾ ಇರ್ತಾರೆ. वे प्रतिदिन किसी न किसी पर दोषारोपण किया करते हैं।
- 2.4 ರವಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. रवि मेंगलूर में काम नहीं करता था।
- ಅಶೋಕ ಬೇರೆ ರಾಜರ ಹಾಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. राजा अशोक ने दूसरे राजाओं की तरह लड़ाइयाँ नहीं लड़ी।
- ಮಹಿಷಾಸುರ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. महिषासुर मुनियों को नहीं सताता था।
- ಅವರು ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. वे होटल में काफी नहीं पिये थे ।
- ರವಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. रवि नहीं सो रहा है।
- ಅವನು ನಾಳೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. वह कल बेंगलूर नहीं जा रहा है।

- ಅವರು ನನಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. वे मुझे वेतन नहीं दे रहे हैं।
- ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರ್ತಾ ಇಲ್ಲ. यहाँ काफी बसें नहीं आती है।
- 2.6 ಆ ಬೆಕ್ಕು ದಿನಾ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರ್ತಾ ಇರಲ್ಲ. वह बिल्ली हर रोज हमारे घर नहीं आया करती है।
- ಅವರು ದಿನಾ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರಲ್ಲ. वे क्लब प्रतिदिन नहीं जाया करते हैं।
- ಅವಳು ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಓದ್ತಾ ಇರಲ್ಲ. वह सुबह में नहीं पढ़ा करती है।
- ರಾಜೇಶ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ತಾ ಇರಲ್ಲ. राजेश हमारे घर बार-बार नहीं आया करता है।

3. नौसिखियों के लिए कुंजी :

- 3.1 क्रिया का सतत काल ऊपर सिखाया गया है। सतत काल के लिए क्रिया में 'ता' या 'उत्ता' जोड़ा जाता है। जैसे :
- माडु + ता (उत्ता) = माडता (माडुत्ता)
- तिन्नु + ता ('उत्ता') = तिन्ता (तिन्नुता)
- 3.2 सतत काल की क्रिया में 'इरु' प्रत्यय भी जोड़ा जाता है। 'इरु' प्रत्यय वर्तमान काल की क्रिया में जोड़ा जाता है। जैसे :
- 'माडता इदीनी' = कर रहा हूँ ।
- 'तिन्ता इदाळे' = खा रही है।
- 3.3 'इरु' भूतकाल क्रिया बनाने के लिए यूँ कहा जाता है :

‘ಮಾಡತಾ ಇದ್ದಾ’ = ಕರ ರಹಾ ಥಾ ।

‘ತಿನ್ತಾ ಇದ್ದಾ’ = ಖಾ ರಹಾ ಥಾ।

3.4 ನಿಯಮಿತ ರೂಪ ಕೀ ಕ್ರಿಯಾ ಮೆ ‘ಇರು’ ಕೊ ಜೊಡಾ ಜಾತಾ ಹೈ।

‘ಮಾಡತಾ ಇರತೀನಿ’ = ಕಿಯಾ ಕರತಾ ಹೈ

‘ತಿನ್ತಾ ಇರತೀನಿ’ = ಖಾಯಾ ಕರತಾ ಹೈ

3.5 ಕ್ರಿಯಾಂ ಕೊ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ರೂಪ ದೇನೇ ಕೇ ಲೀ ‘ಇಲ್ಲಾ’ ‘ಇರಲಿಲ್ಲಾ’ ಪ್ರತ್ಯಯ ಜೊಡಾ ಜಾತಾ ಹೈ।

ನಹೀ ಕರ ರಹಾ ಹೈ – ಮಾಡತಾ ಇಲ್ಲಾ (ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ)

ನಹೀ ಖಾ ರಹಾ ಹೈ – ತಿನ್ತಾ ಇಲ್ಲಾ (ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ)

ನಹೀ ಕರ ರಹಾ ಥಾ – ಮಾಡತಾ ಇರಲಿಲ್ಲಾ (ಭೂತಕಾಲ)

ನಹೀ ಖಾ ರಹಾ ಥಾ – ತಿನ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲಾ (ಭೂತಕಾಲ)

ನಹೀ ಕಿಯಾ ಕರತಾ ಹೈ – ಮಾಡತಾ ಇರಲ್ಲಾ (ನಕಾರಾತ್ಮಕ, ನಿಯಮಿತ ರೂಪ)

ನಹೀ ಖಾಯಾ ಕರತಾ ಹೈ – ತಿನ್ತಾ ಇರಲ್ಲಾ (ನಕಾರಾತ್ಮಕ, ನಿಯಮಿತ ರೂಪ)

4. ಅಭ್ಯಾಸ

4.1 ಕೊಞಕ ಮೆ ದೀ ಗಯಿ ಕ್ರಿಯಾ ಕೇ ಉಪಯುಕ್ತ ಸತತ ರೂಪ ಸೇ ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಭರೊ :

4.1.1 ನಾನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ _____ (ಓದು)

4.1.2 ಅವನು ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ _____ (ಮಾಡು)

4.1.3 ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಈಗ ನಿರ್ದೇ _____ (ಮಾಡು)

4.1.4 ಅವರು ದಿನಾ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ _____ (ಬರು)

4.1.5 ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಮೈಸೂರನ್ನು _____ (ಆಳು)

4.1.6 ಅವಳು ದಿನಾ ಸಂಜೆ ಹಾಡು _____ (ಹಾಡು)

4.1.7 ಮಹಾಷಾಸುರ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ _____ (ಕೊಡು)

4.1.8 ಶೀಲ ಈಗ ಪುಸ್ತಕ _____ (ಓದು)

4.1.9 ಅವರು ತಿಂಡಿ _____ (ತಿನ್ನು)

4.1.10 ಅವನು ದಿನಾ ಅವಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ _____ (ಬರು)

4.2 ಇನ ವಾಕ್ಯೊ ಕೊ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಕೀ ಸತತ ಕ್ರಿಯಾ ಮೆ ರೂಪಾಂತರಿಸ ಕರೊ :

4.2.1 ಮಕ್ಕಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಟ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದವು.

4.2.2 ನನ್ನ ಕಥೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ತಾ ಇತ್ತು.

4.2.3 ಹುಡುಗರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಗ್ತಾ ಇದ್ದರು.

4.2.4 ರಾಕ್ಷಸರು ಋಷಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದರು.

4.2.5 ರಂಭೆ-ಉರ್ವಶಿಯರು ಋಷಿಗಳ ತಪಸ್ಸು ಕಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದರು.

4.3 ಇನ ವಾಕ್ಯೊ ಕೊ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಕೀ ಸತತ ಕ್ರಿಯಾ ಮೆ ರೂಪಾಂತರಿಸ ಕರೊ।

4.3.1 ಆ ಹೆಂಗಸರು ಜಗಳ ಆಡ್ತಾ ಇದಾರೆ.

4.3.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲಾ ಕರಾಟೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಇದಾರೆ.

4.3.3 ಬಡವರು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯ್ತಾ ಇದಾರೆ.

4.3.4 ಇಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಗ್ತಾ ಇದೆ.

4.3.5 ಅವಳು ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನು ತರ್ತಾ ಇದಾಳೆ.

4.4 ಇನ ವಾಕ್ಯೊ ಕೊ ನಿಯಮಿತ ಸಹಾಯಕ ಕ್ರಿಯಾ ಮೆ ರೂಪಾಂತರಿಸ ಕರೊ :

4.4.1 ಅವನು ದಿನಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ತಾನೆ.

4.4.2 ಮಗು ಸುಮ್ಮನೆ ಅಳ್ತಾ ಇದೆ.

4.4.3 ರೈತರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದಾರೆ.

4.4.4 ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬರ್ತಾ ಇದೆ.

4.4.5 ಇಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ತುಂಬಾ ಓಡಾಡ್ತಾ ಇವೆ.

4.5 इन क्रियाओं से नकारात्मक रूप देकर रूपान्तरित करो :

4.5.1 ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ.

4.5.2 ಅವರು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದಾರೆ.

4.5.3 ಅವರು ಮೊದಲು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರು.

4.5.4 ನನಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಬರ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ.

4.5.5 ಶೀಲ ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಜಗಳ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದಳು.

4.6 इन प्रश्नों का जवाब दें :

4.6.1 ನೀವು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ? ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀರಿ?

4.6.2 ನೀವು ಕಾಲೇಜು ಎಲ್ಲಿ ಓದ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ?

4.6.3 ನೀವು ಆಫೀಸಿಗೆ / ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರ್ತೀರಿ?

4.6.4 ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕನ್ನಡ ಬರ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲವಾ?

4.6.5 ನೀವು ದೆಹಲಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರ್ತೀರಾ?

5. शब्दावली

ಆಗಾಗ್ಗೆ	बार-बार
ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ	कभी-कभी
ಕೆಲಸ ಮಾಡು	काम करना

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

ಅದ್ಭುತವಾಗಿ	अद्भुत प्रकार से
ಋಷಿ	ऋषि
ಕೆಡಿಸು	बिगाड़ना
ತಪಸ್ಸು	तप / तपस्या
ನಾಟ್ಯ ಮಾಡು	नृत्य करना
ಬೆಕ್ಕು	बिल्ली
ಯುದ್ಧ	युद्ध
ರಾಕ್ಷಸ	राक्षस
ವಂಶ	वंश
ಸಕ್ಕರೆ	शक्कर
ಸತ್ಯ	सच

ಪಾಠ - 18

1. ಸಂವಾದ

ಮೂರ್ತಿ : ಹಲೋ, ಯಾರು ಮಾತಾಡೋದು?	ಹಲೋ ! ಕೌನ ಬೊಲ ರಹಾ ಹೈ?
ರಾಜು : ನಾನು, ರಾಜು ಮಾತಾಡೋದು.	ಮੈਂ ರಾಜು ಬೊಲ ರಹಾ ಹೈ.
ಮೂರ್ತಿ : ಏನು ಸಮಾಚಾರ?	ಕಯಾ ಬಾತ ಹೈ?
ರಾಜು : ಮದರಾಸಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.	ಮದ್ರಾಸ ಸೇ ಮೇರಾ ಬಡಾ ಭಾಝೆ ಆಯಾ ಹೈ.
ಮೂರ್ತಿ : ಯಾವಾಗ ಬಂದ?	ಕಬ ಆಯಾ?
ರಾಜು : ನಾನು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮನೆಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ.	ಮೈ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಗಯಾ ಥಾ। ಲೌಟನೆ ಕೇ ಪಹಲೇ ವಹ ಆ ಗಯಾ।
ಮೂರ್ತಿ : ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಾನಾ?	ಕಯಾ ಅಬ್ ಘರ ಮೈ ಹೈ?
ರಾಜು : ಇಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದಾನೆ.	ನಹೀನ್ ಬಾಹರ ಗಯಾ ಹೈ.
ಮೂರ್ತಿ : ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿದಾರಾ?	ಕಯಾ ತುಮ್ಹಾರಿ ಭಾಭಿ ಭಿ ಆಝೆ ಹೈ?
ರಾಜು : ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದಿದಾರೆ.	ನಹೀನ್, ಭಾಭಿ ನಹೀನ್ ಆಯಿ। ಉನಕೇ ಸಾಥ ಉನಕೇ ದೊ ಮಿತ್ರ ಆಯೇ ಹೈ.
ಮೂರ್ತಿ : ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದಾನಾ?	ಕಯಾ ವಹ ಕಿಸೀ ಕಾಮ ಸೇ ಆಯಾ ಹೈ?

ರಾಜು : ಹೌದು.	ಹೌ.
ಮೂರ್ತಿ : ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕನಾ?	ಕಯಾ ವಹ ಶಾಮ ಕೊ ಘರ ಮೈ ಹೊಗಾ?
ರಾಜು : ಇಲ್ಲ. ಸಂಜೆ ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿರಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ.	ನಹೀನ್, ಶಾಮ ಕೊ ವಹ ಶಹರ ಮೈ ಗಯಾ ಹೊಗಾ । ಕಲ ಸುಬಹ ವಹ ಕಹೀನ್ ನಹೀನ್ ಜಾಘಾ । ಆಝೆ ।
ಮೂರ್ತಿ : ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇರಾನೆ?	ವಹ ಯಹಾನ್ ಕಿತನೇ ದಿನ ರಹೇಗಾ?
ರಾಜು : ಒಂದು ವಾರ ಇರಾನೆ. ಭಾನುವಾರ ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ.	ಏಕ ಸಪ್ತಾಹ ರಹೇಗಾ। ರವಿವಾರ ಕೊ ವೇ ಹಲೇಬಿಡು ಔರ ಬೆಲೂರ ಜಾಘೇ.
ಮೂರ್ತಿ : ಯಾಕೆ? ಅವನು ನೋಡಿಲ್ಲಾ?	ಕಯಾನ್? ಕಯಾ ಉಸನೇ ದೇಖಾ ನಹೀನ್ ಹೈ?
ರಾಜು : ಅವನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮನೆಯವರು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅವನು ಮಾತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೋಡಬೇಕಂತೆ.	ನಹೀನ್ ದೇಖಾ ಹೈ. ಏಕ ವರ್ಷ ಪಹಲೇ ಹಮ ಸಬ್ ವಹಾನ್ ಗಯೇ ಥೇ. ಏಕಮಾತ್ರ ವಹ ನಹೀನ್ ಗಯಾ ಥಾ। ವಹ ಘರ ಮೈ ಹಿ ಥಾ। ಀಸ ಬಾರ ಲಗತಾ ಹೈ, ಉನ್ಹೇ ವೇ ಸ್ಥಾನ ದೇಖನೇ ಹೈ.
ಮೂರ್ತಿ : ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರೀನಿ ಅಂತ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳು.	ಉಸೇ ಕಹ ದೇನಾ ಕಿ ಕಲ ಸುಬಹ ಮೈ ಆಝೆಗಾ।

2. ಕವಾಯದ

2.1 ಸಾರ್, ನಿಮಗೆ ಫೋನ್ ಬಂದಿದೆ.	ಮಹಾಶಯ ! ಆಪಕೇ ಲೀಫ ಫೊನ್ ಹೈ.
------------------------------	---------------------------

ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ರೋಗಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.	ರೋಗಿ लोग डाक्टर को देखने आये हैं।
ಸೀತಾ ತರಕಾರಿ ತರೋಕೆ ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ.	सीता शहर में तरकारी लाने गयी है।
ಮಗು ನಾಲ್ಕುನೇ ನುಂಗಿದೆ.	बालक ने चवन्नी निगल ली।
ಅವರು ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.	उसने नया घर बनाया है।
ನಾನು ಹೊಸ ಕಾರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.	मैंने नयी कार खरीदी है।
ಆ ಹುಡುಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.	उस लड़के ने अच्छा निबन्ध लिखा है।
ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಒಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ.	मेरे पिता अंदर सो रहे हैं।
ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಾ?	तुम्हारे छोटे भाई को काम मिला क्या ?
2.2 ನಾನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.	मैं गत वर्ष दिल्ली गया था।
ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು.	वे परसों चामुंडी पहाड़ गये थे।
ನಾವು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ 'ನಾಂದಿ' ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದ್ದೆವು.	हमने दस वर्ष पहले 'नान्दी' फिल्म देखी थी।
ರಮೇಶ ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದ.	रमेश ने मुझे पत्र लिखा।

ನೀವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ?	क्या आप कर्नाटक प्रवास के लिए गये थे ?
ರಾಜು ಬಾಂಬೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಸ್ವೆಟರ್ ತಂದಿದ್ದಾನಾ?	क्या राजू तुम्हारे लिए बम्बई से स्वेटर लाया था ?
ನಿನ್ನೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಫೋಟೋ ಬಂದಿತ್ತು.	कल अखबार में गांधीजी की फोटो छपी थी।
2.3 ಅವರು ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿರಾರೆ.	वे कल सायंकाल इस समय तक आ गये होंगे।
ಸುರೇಶ ಖಂಡಿತ ರಮೇಶನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರಾನೆ.	सुरेश ने रमेश को सौ रुपये निश्चित दे दिये होंगे।
ನೀವು ನಾಳೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ತಲುಪಿರೀರಾ?	क्या आप कल सुबह आठ बजे तक मद्रास पहुँचेंगे ?
ರಾಜು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದಿರಾನೆ.	राजू ने परीक्षा के लिए सभी पाठ पढ़ लिए होंगे।
2.4 ನಿಮಗೆ ಯಾವುದೂ ಕಾಗದ ಬಂದಿಲ್ಲ.	तुम्हारे लिए कोई चिट्ठी नहीं आई है।
ಅವರನ್ನು ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.	उन्हें देखने कोई नहीं आया।
ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆಟ ಆಡೋಕೆ ಹೋಗಿದಾನೆ.	मेरा भाई शहर नहीं गया है। वह खेलने गया है।
ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.	बैंक ने अभी तक मुझे ऋण नहीं दिया है।

2.5 ನಾವು ಮೊನ್ನೆ ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.	हम परसों चामुंडी पहाड़ियों पर नहीं गये थे।
ಆ ನಾಯಿ ಇನ್ನೂ ಸತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.	वह कुत्ता अभी तक मरा नहीं है।
ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ.	हम धारवाड़ में बेन्द्रे से नहीं मिल पाये।
ಅವನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.	उसने अफसरों को घूस नहीं दिया।
2.6 ರಮೇಶ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಲ್ಲ.	रमेश इतनी जल्दी घर आया नहीं होगा।
ಅವರು ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ಊರಿಗೆ ತಲುಪಿರಲಿಲ್ಲ.	रमेश दस तारीख तक गांव नहीं आया होगा।
ಧರ್ಮರಾಯನಂಥವನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿರಲ್ಲ.	धर्मराय जैसे व्यक्ति ने झूठ नहीं बोला होगा।
ಕೃಷ್ಣನಂಥವನು ಮೋಸ ಮಾಡಿರಲ್ಲ.	कृष्ण जैसे आदमी ने धोखा नहीं दिया होगा।
ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಜನ ಬಡವರು ಊಟ ಮಾಡಿರಲ್ಲ.	इस देश में अधिकांश गरीब लोग खाना नहीं खाये होंगे।

3. नौसिखियों के लिए

यहाँ वर्तमान काल, भूतकाल और भविष्य काल की क्रियाओं के नकारात्मक रूप बताये गये हैं।

3.1 वर्तमान काल की पूर्णकालिकक्रिया

बन्दु + इदारे = बन्दिदारे = आए हैं।

नोडी + इदाने = नोडिदाने = देखे हैं।

3.2 भूतकाल की पूर्णकालिक क्रिया

बन्दु + इद्दा = बन्दिद्दा = आया था।

नोडी + इद्दा = नोडिद्दा = देखा था।

3.3 भविष्य काल की पूर्णकालिक क्रिया

बन्दु + इरताने = बन्दिरताने = आया होगा।

नोडी + इरताने = नोडिरताने = देखा होगा।

नकारात्मक रूप के लिए 'इला' प्रत्यय प्रयुक्त होता है। जैसे :

3.4 वर्तमान

वन्दु + इल्ला = वन्दिल्ला = नहीं आया है।

नोडि + इल्ला = नोडिल्ला = नहीं देखा है।

भूत :

बन्दु + इरलिल्ला = बन्दिरलिल्ला = नहीं आया था।

नोडि + इरलिल्ला = नोडिरलिल्ला = नहीं देखा था।

ಭವಿಷ್ಯ :

ಬಂದು + ಇರಲ್ಲಾ = ಬಂದಿರಲ್ಲಾ = ನಡೆಯಿತು ಆಗಲಿಲ್ಲ
ನೋಡಿ + ಇರಲ್ಲಾ = ನೋಡಿರಲ್ಲಾ = ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಆಗಲಿಲ್ಲ

4. ಅಭ್ಯಾಸ :

4.1 ಕೊಡಲಾದ ಗುರುತುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭರಿಸಿ :

- 4.1.1 ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಹೋದ ವಾರ ಮೈಸೂರಿಗೆ _____ (ಬರು)
4.1.2 ಲೀಲಾ ರಾತ್ರಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಕನಸು _____ (ಬಿಳು)
4.1.3 ಲೀಲಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ _____ (ಹೋಗು)
4.1.4 ಅವರು ಸಂಜೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಮನೆಗೆ _____ (ಬರು)
4.1.5 ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ನಿನ್ನ ಸಂಜೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ _____ (ಸಿಕ್ಕು)

4.2 ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿ :

- 4.2.1 ಸಾರ್, ನಿಮಗೆ ಫೋನ್ ಬಂದಿದೆ.
4.2.2 ಅವನು ಒಳ್ಳೆ ಕಥೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
4.2.3 ಅವರು ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.
4.2.4 ಬೆಂಗಳೂರು ಕರಗ ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.
4.2.5 ಅವನು ಒಂದು ಹೊಸ ವಾಹನ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

4.3 ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿ :

- 4.3.1 ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.
4.3.2 ಇವತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ ಫಲಿತಾಂಶ ಬರುತ್ತದೆ.

4.3.3 ಅವನು ಆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುತ್ತಾನೆ.

4.3.4 ನೀವು ಯಾವ ಕಥೆ ಓದ್ತೀರಿ?

4.3.5 ಅವರು ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

4.4 ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿ :

- 4.4.1 ರಾಮ ಸಂಜೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.
4.4.2 ಅವರು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
4.4.3 ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.

4.5 ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿ :

- 4.5.1 ಬಾದಾಮಿಗೆ ಚಿನಾ ದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿ ಹೈವೇನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ.
4.5.2 ಕೇತಮ್ಮ ಹಳೇಬೀಡಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ.
4.5.3 ಅವರು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.
4.5.4 ಅವರು ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಹಾಡು ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.
4.5.6 ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದರು.
4.5.7 ನಾನು ಬಿಜಾಪುರ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.
4.5.8 ರವಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ.

4.6 ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ :

- 4.6.1 ಕಯಾ ತುಮ ಧಾರವಾಡದ ರಮೇಶನಿಗೆ ಸೇರಿದರು?
4.6.2 ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕನ್ನಡದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.
4.6.3 ಲಡಕದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

4.6.4 वह आफिस के काम से गया है।

4.6.5 वह इस समय तक घर आ गया होगा?

4.7 इन प्रश्नों का जवाब दो :

4.7.1 ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಊರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರಾ?

4.7.2 ನೀವು ಹೋದ ವರ್ಷ ಬೀದರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ?

4.7.3 ನೀವು ಜೋಗ್ ಜಲಪಾತ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

4.7.4 ನೀವು ಯಾವುದಾದರೂ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿದ್ದೀರಾ?

5 शब्दावली

ಅತ್ತಿಗೆ	भाभी
ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳು	रहना

5.1 अतिरिक्त शब्दावली

ಅಧಿಕಾರಿ	अफसर
ನಾಲ್ಕುಣಿ	चवन्नी
ನುಂಗು	निगलना
ಪ್ರಬಂಧ	निबंध
ಪ್ರವಾಸ	भ्रमण
ಮೋಸ	धोखा
ರೋಗಿ	रोगी
ಲಂಚ	घूस
ಸಾಲ	ऋण
ಸುಳ್ಳು	झूठ बोलना

पाठ – 19

1. विवरण

ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಕೇಂದ್ರಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸ್ಥಳಗಳೂ ಈಗಿನ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಸುಮಾರು 250 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಳೇಬೀಡಿನಿಂದ ಬೇಲೂರಿಗೆ 15 ಕಿಲೋಮೀಟರ್.

ಹಳೇಬೀಡಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರು ಹೊಯ್ಸಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರು ಚೆನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ. ಬೇಲೂರು ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ರಾಜನ ಹೆಸರು ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ. ಇವನು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಯುಗವನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು. ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಶಾಂತಲಾ 'ನಾಟ್ಯರಾಣಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದವಳು. ಇವಳು ನಾಟ್ಯಕಲೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆ ಅಪಾರ. ಹಳೇಬೀಡು ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸಿದವನು ಕೇತಮಲ್ಲ. ಅವನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ದಂಡನಾಯಕ ಆಗಿದ್ದ.

ಹಲೇಬೀಡು और बेलूर कर्नाटक के प्रसिद्ध वास्तुशिल्प केन्द्र हैं। यहाँ होयसलाओं द्वारा बनाये गये जग-प्रसिद्ध देवस्थान हैं। ये स्थल वर्तमान में हासन जिले में हैं। हलैबीडु बेंगलूर से 250 किलोमीटर दूर है। बेलूर हलैबीडु से 15 किलोमीटर दूर है।

हलैबीडु देवस्थान का नाम होयसलेश्वर देवस्थान है। बेलूर के देवस्थान का नाम चेन्नाकेशव देवस्थान है। बेलूर देवस्थान का निर्माण करने वाले राजा का नाम होयसाला विष्णुवर्धन है। उनका राज्यकाल कर्नाटक की स्थापत्य कला का स्वर्ण युग था। उनकी पत्नी शांतला 'नाट्यरानी' के नाम से जानी जाती थी। शिल्प व नृत्य के क्षेत्र में उनका योगदान अभूतपूर्व था। जिसने हलैबीडु देवस्थान का निर्माण करवाया, उनका नाम केतमल्ल था। वह राजा विष्णुवर्धन का दण्डनायक (सेनाध्यक्ष) था।

ಹಿಂದೆ ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಇದ್ದ ಹೆಸರು 'ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ' ಅಂತ. ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ ಅಂತ. ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ ಮೊಗಲರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಹಾಳಾಯಿತು. ಹಾಳಾದ ಊರಿಗೆ 'ಹಳೇಬೀಡು' ಅಂತ ಹೆಸರು ಬಂತು. 'ವೇಲಾಪುರ' ಎಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಈಗ 'ಬೇಲೂರು' ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ವೊಗಲರಿಂದ ಜನರು ಇಡೀ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮರಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ರಕ್ಷಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಉಳಿದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳೇ ಇಂದು ಕಲೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾ ನಿಂತಿವೆ.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಹೆಸರು ಜಕ್ಕಣ ಮತ್ತು ಡಂಕಣ ಅಂತ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿತಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡಿಯೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ವಾಡಿಕೆಯ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೊರಗೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಮಾಯಣ,

ಹಣಬಿಡು ಕಾ ಪೂರ್ವ ನಾಮ ತಾ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ। ಯಹಿ ಹೊಯಸಲಾओं की राजधानी थी, जो मुगलों के आक्रमण से नेस्तनाबूद हो गयी। तब इस नगर का नाम हळबीड (याने पुराना नगर) पड़ गया। जो स्थान पहले पुराणों में 'वेलपुर' के नाम से जाना जाता था, अब बेलूर के नाम से जाना जाता है।

आम जनता ने इस देवस्थान को मुगलों के बार-बार होने वाले हमलों से बालू से ढक कर बचाया था। इस प्रकार से ये देवस्थान बच सके और आज भी उनकी अद्भुत कला प्रदर्शित है।

लोगों का कहना है कि इन देवस्थलों के शिल्पकार जक्काणा और दंकणा थे, पर उन देवस्थानों में जो नाम अंकित हैं वह 'मल्लीतम्मा' का है।

इन देवस्थानों का सौन्दर्य इनको देखने से ही पता चल सकता है। मूर्तिकारों की सूक्ष्म नक्काशी चमत्कारी है। इस तरह की सूक्ष्मता पाने के लिए उन्होंने खास पत्थरों का प्रयोग किया था। रामायण और

महाभारतದ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಶಾಂತಲಾ ನಾಟ್ಯ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಕಲ್ಲು, ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಲಾಬಾಲಿಕೆಯರು, ನಯವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿದ ಬಸವ ಇವೆಲ್ಲ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ನಮಗೆ ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆ.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದ್ರಾವಿಡ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರದ ನಾಗರ ಶೈಲಿಯ ಸಂಗಮ. ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಎತ್ತರವೂ ಅಲ್ಲದ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕದೂ ಅಲ್ಲದ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇದೆ.

ಈ ಎರಡೂ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇದು, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನತದೃಷ್ಟ.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಿನಾ ಬರುವವರು ನೂರಾರು ಜನ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡದವರು ಅಪರೂಪ. ಒಮ್ಮೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ-ಮತ್ತೆ ನೋಡಿದರೂ ಬೇಸರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

महाभारत काल की झांकियां, शांतला की नृत्य झांकिया, शिला बालिकाओं की नृत्य मुद्राएं, चमत्कारी ढंग से नक्काशे हुए बैल- ये सब मूर्तिकला के अभूतपूर्व योगदान हैं।

ये देवस्थान कर्नाटक शैली में बनाये गये हैं। कर्नाटक शैली द्रविड़ शैली व उत्तर में नगर शैली का मिश्रण है। तारे की आकृति वाले मंच पर एक देवस्थान है, जो न बहुत बड़ा है और न ही बहुत छोटा।

ऐसा कह पाना संभव नहीं है कि यह देवस्थान बेहतर है या वह देवस्थान बेहतर है। देखने में ही आनन्द की अनुभूति होती है। जो इन्हें बिना देखे निर्णय ले, वह मूर्ख और अभागा है।

इन देवस्थानों को देखने आने वाले लोग हजारों की संख्या में होते हैं। कर्नाटक में ऐसे कम लोग होंगे, जिन्होंने ये देवस्थान नहीं देखे हैं। जिन्होंने एक बार देखा, वे दुबारा आना चाहते हैं। इन्हें जितनी बार देखें ये उबाऊ नहीं लगते। बेंगलोर से

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬರುವವರಿಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

आने वालों के लिए अब अच्छी बस सेवा उपलब्ध है। आने वालों की संख्या इतनी हो गयी है कि उनके लिए खास सहूलियतें उपलब्ध करायी गई हैं।

2. ಕವಾಯದ :

2.1 ನಾವು ನೋಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರು.

जो स्थान हम देखेंगे उनका नाम है हलेबीडु और बेलूर।

ಅವರು ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೇಪರ್ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ.

उन्हें जो अखबार मिलता है, उसका नाम प्रजावाणी है।

ಅವಳು ಓದುತ್ತಾ ಇರುವ ಪುಸ್ತಕ 'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ'.

जो किताब वह पढ़ रही है, उसका नाम 'मरलीमण्णिगे' है।

2.2 ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರು ಚೆನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ.

बेलूर में जो देवस्थान है उसका नाम 'चेन्नाकेशवा' है।

ನಾವು ಇವತ್ತು ನೋಡುವ ಸಿನಿಮಾ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'.

जो फिल्म हम आज देखने जा रहे हैं - उसका नाम 'चोमनदुडी' है

ಅವರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ.

जो प्रश्न वे पूछता है, वह सही नहीं है।

2.3 ನೀವು ನೋಡಿದ ಸಿನಿಮಾ ಯಾವುದು?

तुमने कौन सी फिल्म देखी?

ನಿನ್ನೆ ಮಾಡಿದ ಪಾಠ ಓದಿ.

ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಏನು ಮಾಡಿದೆ?

2.4 ಇದು ಶಾಂತಲಾ ನಾಟ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಜಾಗ.

ಅವಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲೇಜು ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜು.

ನಾವು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಊರು ತಿಪಟೂರು.

2.5 ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ ಹಾಳಾಯಿತು.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ ಯಾರು?

ನೀವು ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಣ ಎಷ್ಟು?

2.6 ಆಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ.

कल जो पाठ पढ़ा था, उसे पढ़िए।

जो रकम उसने दी थी, तुमने उसका क्या किया?

यही वह जगह है जहां शांतला नृत्य किया करती थी।

जिस कालेज में वह काम करती थी उसका नाम 'महाराज कालेज' है।

हम जहाँ रहते थे, उस जगह का नाम तिपतुर है।

'द्वारसमुद्र', जो होयसालों की राजधानी थी नष्ट कर दी गयी।

जो आपके घर आयी, वह लड़की कौन थी?

जो रकम आपने भेजी थी, वह कितनी थी?

ऐसी कोई झाड़ी नहीं है, जिसे बकरी नहीं खाती हो।

ऐसी कोई बात नहीं, जो वह नहीं जनता हो।

- ಅವಳು ನೋಡದ ಸಿನಿಮಾ ಇಲ್ಲ. ಏಸಿ ಕೂಢಿ ಫಿಲಂ ನೂಢಿ, ಡೂ
ವಹ ನೂಢಿ ಡೆಖತೀ ಹೈ।
- ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಬರೆಯದ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಏಸಿ ಕೂಢಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಿಧಾ
ನೂಢಿ, ಡಿಸಮೆ ಪುಟ್ಪಾ ನೆ ನೂಢಿ
ಲಿಖಾ ಹೂ।
- 2.7 ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನೋಡದವರು
ಯಾರು? ಆಪ ಮೆ ಸೆ ಕೂನ ಹೈ, ಡಿಸನೆ
ರಾಜಮಹಲ ನೂಢಿ ಡೆಖಾ ಹೈ?
- ಇವತ್ತು ಹೂಂ ವರ್ಕ್ ಬರೆಯದವರು
ಯಾರು? ಆಪ ಸೆ ಕೂನ, ಡಿಸನೆ 'ಹೂಮ
ವರ್ಕ್' ನೂಢಿ ಕಿಯಾ ಹೈ?
- ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಟೂರ್ಗೆ ಹೂಗದವರು
ಯಾರು? ಆಪ ಮೆ ಸೆ ಕೂನ ಹೈ, ಡೂ ಕಲ
ಡೆಶ-ಭ್ರಮಣ ಕೆ ಲೀ ನೂಢಿ ಡಾ
ರಹಾ ಹೈ?
- 2.8 ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬರದವರು
ಹತ್ತು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೂರಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಮೆ ಏಸೆ ಡಸ
ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೈ, ಡಿನ್ಹೆ ಕನ್ನಡ ನೂಢಿ
ಆತೀ ಹೈ।
- ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದದವಳು ನನ್ನ
ತಂಗಿ ಒಬ್ಬಳೇ. ಹೂರಾ ಘರ ಮೆ ಸಿರ್ಫ ಮೆರೀ ಡೂತೀ
ಬಹನ ಹೈ, ಡಿಸನೆ ಪಡಾ ನೂಢಿ ಹೈ।
- ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ
ಬರೆಯೂಕೆ ಬರದವರು ಇಬ್ಬರು
ಇದ್ದಾರೆ. ಹೂರಾ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮೆ ಏಸೆ ಡೂ
ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೈ, ಡೂ ಕನ್ನಡ ನೂಢಿ ಲಿಖ
ಸಕತೆ।
- 2.9 ಅದು ನೀನು ಮಾಡದ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲ. ಯಹ ಏಸಾ ಕಾಮ ನೂಢಿ ಹೈ, ಡೂ
ತುಮನೆ ಪಹಲೆ ಕೂಬಿ ನೂಢಿ ಕಿಯಾ।

- ಇದು ಅವನು ಕೇಳದ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಏಸಿ ಕೂಢಿ ಬಾತ ನೂಢಿ ಹೈ, ಡೂ ಡಸನೆ
ಪಹಲೆ ನೂಢಿ ಸುನಿ ಹೂ।
- 2.10 ಅದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಪೆನ್ನು. ಯಹ ಡೂ ಕಲಮ ಹೈ, ವಹ ಕಿಸಿ
ಕಾಮ ಕಿ ನೂಢಿ ಹೈ।
- ಅದು ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೂಗ್ಯವಲ್ಲದ ಮನೆ. ಯಹ ಘರ ಡೂ ಹೈ, ವಹ ರಹನೆ ಲಾಯಕ
ನೂಢಿ ಹೈ।
- ಅವರು ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಹಿಂಜರಿಯದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ವಹ ಏಸಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೂಢಿ ಹೈ, ಡೂ ಕೂಬಿ
ಪಿಡೆ ಹಟೆಗಾ।
- 2.11 ಹೇಳದ ಹೂರತು ಇವನು ಏನೂ
ಮಾಡೂದಿಲ್ಲ. ವಹ ಏಸಾ ಕೂಬಿ ಕುಡ ನೂಢಿ ಕರೇಗಾ,
ಡೂ ಡಸೆ ನೂಢಿ ಕಹಾ ಗಯಾ ಹೂ।
- ನೀವು ಕರೆಯದ ಹೂರತು ಅವನು
ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಪ ನೂಢಿ ಬುಲಾಂಗೆ, ತೂ ವಹ ನೂಢಿ
ಆಗಗಾ।
- ನೀವು ಓದದ ಹೂರತು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ
ಪಾಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಪ ನೂಢಿ ಪಡೆಗೊ, ತೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮೆ
ಕೇಸೆ ಪಾಸ ಹೂಗೊ?
- 2.12 ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವವನು ಅಗಸ. ಡೂ ಕಪಡೆ ಡೂತಾ ಹೈ, ವಹ ಡೂಬಿ ಹೈ।
- ಪಾಠ ಮಾಡುವವನು ಅಧ್ಯಾಪಕ. ಡೂ ಪಡಾತಾ ಹೈ, ವಹ ಶಿಕ್ಷಕ ಹೈ।
- ಮರಗೆಲಸ ಮಾಡುವವನು ಬಡಗಿ. ಡೂ ಲಕಡೀ ಕಾ ಕಾಮ ಕರತಾ ಹೈ,
ವಹ ಬಡಢಿ ಹೈ।
- ಚಪ್ಪಲಿ ಹೂಲೆಯುವವನು ಚಮಾರ. ಡೂ ಡಪ್ಪಲೆ ಸುಧಾರತಾ ಹೈ, ವಹ ಮೂಡಿ
ಹೈ।
- ಬಟ್ಟೆ ಹೂಲಿಯುವವನು ದರ್ಜಿ. ಡೂ ಕಪಡೆ ಸಿತಾ ಹೈ, ವಹ ಡರ್ಜಿ ಹೈ।

- ಮಡಕೆ ಮಾಡುವವನು ಕುಂಬಾರ. ಜೊ ಘಡೆ ಬನಾತಾ ಹೈ, ವಹ ಕುಮ್ಹಾರ
ಹೈ।
- ಪದ್ಯ ಬರೆಯುವವನು ಕವಿ. ಜೊ ಕವಿತಾಂ ಲಿಖತಾ ಹೈ, ವಹ
ಕವಿ ಹೈ ।
- 2.13 ನಡೆಯುವವನು ಎಡವುತ್ತಾನೆ. ಜೊ ಚಲತಾ ಹೈ, ವಹಿ ಠೊಕರ
ಖಾತಾ ಹೈ।
- ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರ ಸ್ನೇಹ ಏಸೆ ಲೊಗೊಂ ಕಾ ಸಾಥ ಮತ ಛೊಡೊ,
ಬಿಡಬೇಡಿ. ಜೊ ಕನ್ನಡ ಬೊಲತೆ ಹೈ।
- ನಮ್ಮ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಸ ಗುಡಿಸುವವಳು ಹಮಾರೆ ಹೊಸ್ಟಲ ಮೆಂ ಏಕ ಔರತ
ಇದ್ದಾಳೆ. ಹೈ, ಜೊ ಆಂಗನ ಪೊಛತೆ ಹೈ।
- 2.14 ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಇರುವವರು ತುಮ ಲೊಗೊಂ ಮೆಂ ಸೆ ಕನ್ನಡ ಕಿತನೆ
ಎಷ್ಟು ಜನ? ಸೀಖ ರಹೆ ಹೈ?
- ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹಮಾರೆ ಪರಿವಾರ ಮೆಂ ಜೊ ಸಂಗೀತ
ಇರುವವಳು ಕಮಲ. ಸೀಖ ರಹಾ ಹೈ, ಉಸಕಾ ನಾಮ
ಕಮಲಾ ಹೈ।
- ಜೋರಾಗಿ ಓದುತ್ತಾ ಇರುವವನು ನನ್ನ ಜೊ ಉಚ್ಚ ಸ್ವರ ಮೆಂ ಪಢ ರಹಾ ಹೈ,
ಮಗ. ವಹ ಮೆರಾ ಬೆಟಾ ಹೈ ।
- 2.15 ನಿಮಗೆ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಕಿಸನೆ ತುಮ್ಹೆಂ ಘರ ಭಾಡೆ ಪರ
ಯಾರು? ದಿಯಾ?
- ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದವನು ಆ ಹುಡುಗ. ಜಿಸನೆ ಮುಜೆ ಪತ್ರ ಲಿಖಾ, ಯಹ
ವಹಿ ಲಡಕಾ ಹೈ।
- ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಸಂಗೀತ ಹಾಡಿದವಳು ನನ್ನ ಕಲ ಜೊ ಗಾಯಿ ತಿ, ವಹ ಮೆರಿ
ತಂಗಿ. ಛೊಟಿ ಬಹನ ಹೈ।

- 2.16 ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ನಗ್ತಾ ಇದ್ದವನು ನನ್ನ ಜೊ ಮುಝ ಪರ ಹೆಸಾ ಕರತಾ ತಾ,
ರೂಮ್‌ಮೇಟ್. ವಹ ಮೆರಾ ರೂಮೇಟ್ (ಸಹಪಾಠಿ)
ಹೈ।
- ನಮಗೆ ಓದೋಕೆ ಹಣ ಕೊಡ್ತಾ ಜೊ ಹಮಾರೆ ಪಢಾಝೆ ಕೆ ಲೀಫ್ ಖರ್ಚ್
ಇದ್ದವರು ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. ಕರತಾ ತಾ, ವೆ ಮೆರೆ ಚಾಚಾ ಹೈ।

3. ನೌಸಿಖಿಯೊಂ ಕೆ ಲೀಫ್ :

ಇಸ ಪತ್ರ ಮೆಂ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಕೃದಂತ ಕಿ ಸಂರಚನಾಂ, ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ
ಕೃದಂತ ಕಿ ಸಂರಚನಾಂ, ಕೃದಂತ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಔರ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಕೃದಂತ ಸಂಜ್ಞಾಂ
ಸಿಖಾಯಿ ಗಯಿ ಹೈ।

3.1 ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಕೃದಂತ ಸಂರಚನಾಂ।

ಕನ್ನಡ ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಕೃದಂತ ಕಾ 'ಆ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಹೊತಾ ಹೈ। ಕನ್ನಡ ಮೆಂ
ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಕೃದಂತ ಕಿ ಸಂರಚನಾ 'ಕಾಲ' ಕೆ ಅನುಸಾರ
ಪರಿವರ್ತಿತ ಹೊತಿ ರಹತಿ ಹೈ।

3.1.1 ಗೈರ-ಭೂತಕಾಲ ಕಾ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಕೆ ಸಂಗ ಕೃದಂತ ಕಿ ಸಂರಚನಾ ಯುಂ ಹೊತಿ ಹೈ :

ಹೊಗು + ಆ = ಹೊಗುವಾ

ಬರೆ + ಆ = ಬರೆಯುವಾ

ಕುಡಿ + ಆ = ಕುಡಿಯುವಾ

ಅವನು ಹೊಗುವಾ ಸ್ಥಳಾ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ.

ವಹ ಜಿಸ ಸ್ಥಳ ಮೆಂ ಜಾ ರಹಾ ಹೈ, ವಹ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ ಹೈ।

ಅವಲು ಬರೆಯುವಾ ಕಥೆ ಸಣ್ಣಾಡು.

ಜೊ ಕಹಾನಿ ವಹ ಲಿಖ ರಹಿ ಹೈ, ವಹ ಛೊಟಿ ಹೈ।

अवरु कुडियावु काफी ब्रु काफी.

जो काफी वे पीते हैं, वह 'ब्रू' काफी है।

क्रिया के साथ 'व' और नुवा जोड़ा जाता है,

जब क्रिया 'उ', 'ई', 'ए' से अंत होती है, तब यूँ होता है।

3.1.2 भूतकाल की क्रियाओं के यूँ होता है।

तिन्ड + आ = तिन्दा

कलित + आ = कलिता

कोट्ट + आ = कोट्टा

नक्का + आ = नक्का

कोण्ड + आ = कोण्डा

नोडिद + अ = नोडिदा

नावु तिन्दा जामूनु चेन्नागित्तु.

हमने जो जामुन खाया, वह अच्छा था।

नानु हाईस्कूलिनल्ली कलिता इंग्लिश मरेतु होयतु .

जो इंग्लिश मैंने हाईस्कूल में पढ़ी थी, वह मैं भूल गया।

नीनु, कोट्टा हण्णा खर्चायतु.

जो रकम तुमने दी थी, वह खर्च हो गयी।

अवनन्नु नोडी नक्का हुडुगा इवने.

यह वही लड़का है, जो मुझ पर हंसा था।

नीवु होसादागी कोण्डा कारु हेगिदे?

वह कार कैसी है, जो तुमने नयी खरीदी थी?

नावु नोडिदा सिनिमा चेन्नागिदे.

जो फिल्म मैंने देखी, वह अच्छी है।

3.1.3 पूर्णकालिक काल

3.1.3.1 वर्तमान पूर्णकालिक की संरचना यूँ होती है :

क्रिया-कृदन्त+इरु+आ

नोडी+इरु+आ = नोडिरुवा

बन्दु+इरु+आ = बन्दिरुवा

निम्मा मगळिगे नोडिरुवा हुडुगानिगे ऐनु केलसा ?

जिस लड़के को तुमने अपनी लड़की (की शादी) के लिए देखा था, उसका धंधा/पेशा क्या है?

आसामिनिन्दा बन्दीरुवा आईएएस अधिकारी इवरी.

जो आसाम से आया है, वह आईएएस अफसर यही है।

3.1.3.2 भूतकाल पूर्णकालिक क्रिया के उदाहरण ये हैं।

संरचना :

क्रियात्मक कृदन्त + इरु + आ

कोट्टु+इद+आ = कोट्टिदा

बन्दु+इद+आ = बन्दिदा

नानु निनगे कोट्टिदा पेन्नु एल्ली?

जो कलम मैंने तुम्हें दी थी, वह कहाँ है ?

रुष्यश्रुंगा मैसूरिगे बन्दिदा वर्षा, मळे चिन्नागे बन्दित्तु.

जिस वर्ष ऋषिश्रुंग मैसूर आये थे, उस वर्ष वर्षा अच्छी हुई थी।

3.1.4 निरंतर / सतत क्रिया :

3.1.4.1 वर्तमान निरंतर क्रिया की संरचना यूं है :

निरंतर क्रिया + इरु + आ

माडुत्ता + इरु + आ = माडुत्ता इरुवा

ओदुत्ता + इरु + आ = ओदुत्ता इरुवा

अल्ली केळसा माडुत्ता इरुवा हुडुगा नन्ना तम्मा.

जो वहाँ काम कर रहा है, वह मेरा छोटा भाई है।

अवनु ओदुत्ता इरुवा पुस्तका संस्कारा.

जो पुस्तक वह पढ़ रहा है, वह 'संस्कार' है।

3.1.4.2 भूतकालिक निरंतर क्रिया

इसकी संरचना यूं है :

निरंतर क्रिया + इद + आ

होगुत्ता + इद + आ = होगुत्ता इद्दा

बरेयुत्ता + इद + आ = बरेयुत्ता इद्दा

नानु होगुत्ता इद्दा बस नदिगे बित्तु.

जिस बस में मैं जा रहा था, वह नदी में गिर गयी।

अवरु बरेयुत्ता इद्दा कादम्बरी मुगिदिल्ला.

जो उपन्यास वह लिख रहा था, वह पूरी नहीं हुई।

3.2 नकारात्मक

नकारात्मक प्रत्यय 'अदा' होगा। अदा को मूल क्रिया में जोड़कर नकारात्मक रूप बन जाता है। यह नकारात्मक रूप सभी प्रकार की क्रियाओं में लागू होता है। सिर्फ पूर्णकालिक कालों को छोड़कर। यथा :

नोडु + अदा = नोडदा

नानु नोडदा सिनिमा अदोन्दे.

वही एक फिल्म है, जो मैंने नहीं देखी।

माडदे + इद + आ = माडदे इद्दा

हेळदे + इद + आ = हेळदे इद्दा

अवनु माडदे इद्दा केलसा नानु माडिदे.

उसने जो काम नहीं किया, वह मैंने किया।

कांग्रेस हेळदे इद्दा सत्वना कम्युनिष्टरु हेलिदरु.

जो सच कांग्रेस ने नहीं कहा, वह साम्यवादियों ने कहा।

नकारात्मक क्रिया कृदन्त + इरु + आ

जैसे :

नोडदे + इरु + आ = नोडदे इरुवा

कोडदे + इरु + आ = कोडदे इरुवा

अध्यापकरु नोडदे इरुवा पुस्तकाना विद्यार्थीगळु नोडवारदु.

जो पुस्तकें अध्यापकों ने नहीं दिखाई (बताई), वह विद्यार्थियों को नहीं देखनी (पढ़नी) चाहिए।

अवरु कोडदे इरुवा पुस्तकाना नानु निमगे हेगे कोडली ?
जो पुस्तक उसने मुझे नहीं दी, मैं तुम्हें कैसे दे सकता हूँ ?

गैर भूतकाल

बरुवा + अवनु = बरुवावनु

तरुवा + अवळु = तरुवावळु

कोडुवा + अवरु = कोडुवावरु

इवतु नम्मा मनेगे बरुवावनु नन्ना स्नेहिता.

जो मेरे घर आज आ रहा है, वह मेरा मित्र है।

ननगे हब्बाक्के शर्टु तरुवावळु नन्ना अक्का.

जो मेरे वास्ते त्योहार के लिए शर्ट लाई, वह मेरी बड़ी बहन है।

समारम्भदल्ली सर्टीफिकेट कोडुवावरु मंत्रीगळु.

जो समारम्भ में सर्टिफिकेट देते हैं, वे मंत्री हैं।

3.3.2. भूतकाल

गांधीयन्नु कोन्दवनु गोडसे.

जिसने गांधी की हत्या की, वह गोडसे था।

हलवारु जनरन्नु कोन्दवलु फूलन देवी.

जिसने कई लोगों की हत्या की, वह फूलन देवी थी।

निमगे ई पुस्तका कोडुवरु यारु.

जिसने तुम्हें पुस्तक दी, वह कौन है ?

3.3.3.1 वर्तमानकाल

नम्मा मनेयल्लि ताजमहल नोडिरुवावनु नानोब्बाने.

जिसने ताजमहल देखा हो, परिवार में मैं अकेला हूँ।

ई स्कूलिनल्ली पासागिरुववळु कमला ओब्बाळे.

ईरु स्कूल में पास होने वाली अकेली कमला है।

निम्मल्ली पट्टादकल्लु नोडिरुववरु यारु.

जिसने पट्टादकल्लु देखा है, तुम्हारे में कौन है ?

3.3.3.2 भूतकाल

ई पुस्तका तन्दिद्वावनु राजु.

जो यह पुस्तक लाया है, वह राजू है।

ननगे कागदा बरेदिदावळु सुधा.

जिसने मुझे खत लिखा, वह सुधा है।

केरळदिन्दा वन्दिदवरु एल्ली.

जो केरल से आए थे, वे कहाँ हैं.

3.3.4 सतत क्रिया

3.3.4.1 वर्तमान

अल्ली ओडुत्ता इरुववनु रंगा.

जो वहां दौड़ रहा है, वह रंगा है।

आ केलसा माडुत्ता इरुववळु वनजा.

जो वह काम कर रही है, वह वनजा है ।

जो वहाँ जा रहे हैं, वे सैनिक हैं।

अल्ली होगुत्ता इरुववरु सैनिकरु.

3.3.4.2. ಭೂತಕಾಲ

ನಿನ್ನೆ ನಿನ್ನಾ ಜೋತೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾವನು ಯಾರು?

ವಹ ಕೌನ ಹೈ, ಜೊ ತುಮ್ಹಾರೆ ಸಾಥ ಕಲ ಆ ರಹಾ ಥಾ?

ಅವನಾ ಜೋತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾವನು ಯಾರು?

ಅಸಕೆ ಸಾಥ ಜೊ ಗಾ ರಹಿ ಹೈ, ವಹ ಕೌನ ಹೈ?

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದವರು ಚಲವಿಗಾರರು.

ಗಲಿ ಮೆಂ ಜೊ ಶೋರ ಕರ ರಹೆ ಥೆ, ವೆ ಅಪದ್ರವಿ ಥೆ।

3.4 ನೊಡದಾ + ಅವನು = ನೊಡದಾವನು

+ ಅವನು = ನೊಡದವನು

+ ಅವರು = ನೊಡದವರು

ತಿಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ಶಂಕರಗುರು' ಸಿನೆಮಾ ನೊಡದವರು ಯಾರು?

ತುಮ ಲೋಗೊಂ ಮೆಂ ವಹ ಕೌನ ಹೈ, ಜಿಸನೇ 'ಶಂಕರ ಗುರು' ಫಿಲ್ಮ ನಹಿಂ ದೆಖಿ?

4. ಅಭ್ಯಾಸ

4.1 ಜೊಸಾ ಕಹಾ ಗಯಾ, ವೊಸೆ ಪರಿವರ್ತಿತ ಕರೊ :

4.1.1 ಅವರು ಬರೆದ ಕಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

4.1.2 ಬೇಲೂರು ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ರಾಜ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ.

4.1.3 ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವ ವಿಷಯ ನಿಜ ಅಲ್ಲ.

4.1.4 ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?

4.1.5 ನೀವು ನೋಡುವ ಸಿನಿಮಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಾ?

4.1.6 ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು?

4.1.7 ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದವನು ಆ ಹುಡುಗ.

4.1.8 ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡುವವರು ಬಹಳ ಜನ.

4.2.1 ಇನ ದೊ ವಾಕ್ಯೊಂ ಕೊ ಜೊಡೆ :

4.2.1 ಅವರು ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರು.

4.2.2 ಇವನು ಚಪ್ಪಲಿ ಹೊಲಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಇವನು ಚಮ್ಮಾರ.

4.2.3 ಅವನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಅವನು ಕಮ್ಮಾರ.

4.2.4 ಅವನು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಅಗಸನಲ್ಲ.

4.2.5 ಅವನು ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಕವಿಯಲ್ಲ.

4.2.6 ಅವಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಅವಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳೆ.

4.2.7 ಅವರು ಔಷಧಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ವೈದ್ಯರು.

4.3 ಇನಕೊ ದ್ವಿಗುಣಿತ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಮೆಂ ಬದಲೆ :

4.3.1 ನೀವು ಓದಿದ ಪುಸ್ತಕ ಇದು.

4.3.2 ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ತುಂಬಾ ಇದೆ.

4.3.3 ಅವನು ಹೇಳುವ ವಿಷಯಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ.

4.3.4 ನನಗೆ ಓದಿದ ಹುಡುಗಿ ಇಷ್ಟ.

4.4 ಇನಕೊ ದ್ವಿಗುಣಿತ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಮೆ ಬದಲೆ :

4.4.1 ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪು ಇದೆ.

4.4.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

4.4.3 ಹಳೇಬೀಡು ದೇವಸ್ಥಾನ ನೋಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

4.5 ಇನಕಾ ಕನ್ನಡ ಮೆ ಜವಾಬ ದೊ :

4.5.1 ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ?

4.5.2 ಹಳೇಬೀಡಿನಿಂದ ಬೇಲೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ?

4.5.3 ಹಳೇಬೀಡು ಮತ್ತು ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಹೆಸರು ಏನು?
ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದವರು ಯಾರು?

4.5.4 ಜನರು ಯಾರಿಂದ ಹೇಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರು?

4.5.5 ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಯಾರು?

4.5.6 ಶಾಂತಲಾಗೆ ಇದ್ದ ಬಿರುದು ಏನು?

4.5.7 ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಯುಗವನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು?

4.5.8 ಹಳೇಬೀಡು ಮತ್ತು ಬೇಲೂರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹೆಸರೇನು?

4.5.9 ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಕಲ್ಲು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ?

4.5.10 ಶಿಲ್ಪಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಕಾಣಿಕೆ ಏನು?

4.5.11 ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿ ಎಂದರೇನು?

5. ಶಬ್ದಾವಳಿ

ಅನುಭವ ಅನುಭವಾ = ಅನುಭವ

ಅಪರೂಪ ಅಪರೂಪಾ = ವಿರಲ

ಅಪಾರ

ಅಪಾರಾ

= ಅಪಾರ

ಆಕ್ರಮಣ

ಆಕ್ರಮಣಾ

= ಆಕ್ರಮಣ

ಆನಂದಿಸು

ಆನಂದಿಸು

= ಮಜೆ ಲೇನಾ

ಕಟ್ಟು

ಕಟ್ಟು

= ಬನಾನಾ/ರಚನಾ

ಕಾಣಿಕೆ

ಕಾಣಿಕೆ

= ಉಪಹಾರ

ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ

ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸಾ

= ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನಕ್ಷಾಶಿ

ಕೇಂದ್ರ

ಕೇಂದ್ರಾ

= ಕೇಂದ್ರ

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ

= ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಜಗಲಿ

ಜಗಲಿ

= ಮಂಚ

ದಂಡನಾಯಕ

ದಂಡನಾಯಕಾ

= ಸೇನಾಧ್ಯಕ್ಷ

ದಾಳಿ ಮಾಡು

ದಾಳಿ ಮಾಡು

= ಹಮಲಾ ಕರನಾ

ದೃಶ್ಯ

ದೃಶ್ಯ

= ದೃಶ್ಯ

ದೇವಸ್ಥಾನ

ದೇವಸ್ಥಾನಾ

= ದೇವಸ್ಥಾನ / ಮಂದಿರ

ನತದೃಷ್ಟ

ನತದೃಷ್ಟ

= ನತದೃಷ್ಟ

ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರ

ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರಾ

= ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರ / ತಾರೆ ಕೆ
ಆಕಾರ ವಾಲಾ

ನಾಟ್ಯಕಲೆ

ನಾಟ್ಯಕಲೆ

= ನೃತ್ಯಕಲಾ

ನಾಟ್ಯರಾಣಿ

ನಾಟ್ಯರಾಣಿ

= ನೃತ್ಯಾಂಗನಾ

ನಿರ್ಣಯಿಸು

ನಿರ್ಣಯಿಸು

= ನಿರ್ಣಯ ಕರನಾ

ಪಡೆ

ಪಡೆ

= ಕಣ್ಣೆ ಮೆ ಹೊನಾ

ಬಸವ	ಬಸವಾ	= ಸಾಂಡ / ಬೈಲ
ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು	ಬಕಸದಾ ಕಲ್ಲು	= ಥೊಥಾ ಪತ್ಥರ
ಬಿರುದು	ಬಿರುದು	= ಉಪಾಧಿ
ಬೇಸರ	ಬೇಸರಾ	= ಉಬಾರು
ಮೆರೆ	ಮೇರೆ	= ಘೋಷಣಾ ಕರನಾ
ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡು	ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡು	= ರಾಜ ಕರನಾ
ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ	ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಾ	= ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ
ವಿವಿಧ ಭಂಗಿ	ವಿವಿಧ ಭಂಗಿ	= ವಿವಿಧ ಮುದ್ರಾಣ
ವೃತ್ತಾಕಾರ	ವೃತ್ತಾಕಾರ	= ವೃತ್ತಾಕಾರ / ಗೋಲಾಕಾರ
ಸಂಗಮ	ಸಂಗಮಾ	= ಸಂಗಮ
ಸುವರ್ಣ ಯುಗ	ಸುವರ್ಣ ಯುಗ	= ಸ್ವರ್ಣ ಯುಗ
ಸುಕರ್ಮ	ಸುಕರ್ಮ	= ಸುವಿಧಾ
ಶಿಲ್ಪಿ	ಶಿಲ್ಪಿ	= ಶಿಲ್ಪಿ
ಶಿಲ್ಪಕಲೆ	ಶಿಲ್ಪಕಲೆ	= ಶಿಲ್ಪಕಲಾ
ಶಿಲಾಬಾಲಿಕೆ	ಶಿಲಾಬಾಲಿಕೆ	= ಶಿಲಾಬಾಲಿಕಾಣ (ಬಾಲಿಕಾओं की नक्काशी)
ಶ್ರೇಷ್ಠ	ಶ್ರೇಷ್ಠಾ	= ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಶೈಲಿ	ಶೈಲಿ	= ಶೈಲಿ
ಹಾಳಾಗು	ಹಾಳಾಗು	= ಬರಬಾದ ಕರನಾ

5.1 ಅತಿರಿಕ್ತ ಶಬ್ದಾವಲಿ

ಅಗಸ	ಅಗಸಾ	= ಧೋಬಿ
ಆಡು	ಆಡು	= ಬಕರೀ
ಎಡವು	ಎಡವು	= ಆಖಡನಾ
ಕಸ ಗುಡಿಸು	ಕಸ ಗುಡಿಸು	= ಜಾಡು ಮಾರನಾ
ಕಂಬಾರ	ಕುಂಬಾರಾ	= ಕುಮಹಾರ
ಚಮ್ಮಾರ	ಚಮ್ಮಾರಾ	= ಚಮಾರ
ಕಮ್ಮಾರ	ಕಮ್ಮಾರಾ	= ಲುಹಾರ
ದರ್ಜಿ	ದರ್ಜಿ	= ದರ್ಜಿ
ನಡೆ	ನಡೆ	= ಚಲನಾ
ಬಡಗಿ	ಬಡಗಿ	= ಬಡಗಿ
ಮಡಕೆ	ಮಡಕೆ	= ಮಡಕಾ
ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ	ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಾ	= ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ
ಯೋಗ್ಯ	ಯೋಗ್ಯಾ	= ಯೋಗ್ಯ
ಸಾಹಿತ್ಯ	ಸಾಹಿತ್ಯ	= ಸಾಹಿತ್ಯ
ಹಿಂಜರಿ	ಹಿಂಜರಿ	= ಮುಂಹ ಮೊಡನಾ

ಪಾಠ - 20

1. ಸಂವಾದ

ಕಮಲ : ಈಗ ಹೋದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಸ್ಸು ಸಿಗುತ್ತಾ?
 ಸಿಗುತ್ತಾ?
 ಮುझे बेंगलोर के लिए बस मिलेगी ?

ಶೀಲ : ತಕ್ಷಣ ಹೋದರೆ ನಿನಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
 ಸಿಗುತ್ತದೆ.
 यदि तुम शीघ्र जाओ, तो मिलेगी।

ಕಮಲ : ತಕ್ಷಣ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಿಗಲ್ಲವಾ?
 ಸಿಗಲ್ಲವಾ?
 यदि मैं शीघ्र नहीं जाऊँ, तो नहीं मिलेगी ?

ಶೀಲ : ಇಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಿಗಲ್ಲ.
 ಸಿಗಲ್ಲ.
 नहीं। यदि तुम शीघ्र नहीं जाओगे तो नहीं मिलेगी।

ಕಮಲ : ಮುಂದಿನ ಬಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಇದೆ?
 ಇದೆ?
 अगली बस कितने बजे है ?

ಶೀಲ : ಮುಂದಿನ ಬಸ್ಸು ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಇದೆ.
 ಇದೆ.
 अगली बस बारह बजे है।

ಕಮಲ : ಅದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಲೇಟಾಗುತ್ತೆ.
 ಲೇಟಾಗುತ್ತೆ.
 यदि मैं उससे जाऊँ, तो क्या देर हो जाएगी ?

ಶೀಲ : ತುಂಬಾ ಅರ್ಜೆಂಟ್ ಕೆಲಸ ಇದೆಯಾ?
 ಇದೆಯಾ?
 क्या तुम्हारा काम अत्यन्त आवश्यक है ?

ಕಮಲ : ಹೌದು. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದಾಳೆ.
 ಇದ್ದಾಳೆ.
 हाँ ! मेरी सहेली का है।

ಶೀಲ : ಈ ಬಸ್ಸು ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಟ್ರೈನಿಗೆ ಹೋಗಿ.
 ಹೋಗಿ.
 यदि तुम्हें यह बस न मिले, तो तुम रेलगाड़ी द्वारा जा सकते हो।

ಕಮಲ : ಟ್ರೈನು ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಇದೆ?
 ಇದೆ?
 रेलगाड़ी कितने बजे है ?

ಶೀಲ : ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಇದೆ.
 ಇದೆ.
 ग्यारह बजे है।

ಕಮಲ : ತುಂಬಾ ಲೇಟಾಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಬೇಗ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಸಿಗಲ್ಲ.
 ಸಿಗಲ್ಲ.
 बहुत देर हो जाएगी। यदि मैं जल्दी नहीं पहुँचा तो मेरा मित्र मुझे नहीं मिलेगा।

ಶೀಲ : ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇವತ್ತೇ ವಾಪಸ್ ಬರ್ತೀರಾ?
 ಬರ್ತೀರಾ?
 अगर आप बेंगलोर गये तो क्या आज ही लौट आयेंगे ?

ಕಮಲ : ಕೆಲಸ ಆದರೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಸಂಜೆ ಬರ್ತೀನಿ.
 ಬರ್ತೀನಿ.
 अगर काम हो गया तो आज ही आ जाऊँगा। यदि नहीं हुआ तो कल शाम तक आऊँगा।

ಶೀಲ : ನಾಳೆ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ನನಗೊಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ತೀರಾ?
 ಮಾಡ್ತೀರಾ?
 अगर तुम कल आए तो क्या मेरा एक काम करोगे ?

ಕಮಲ : ಏನು?
 ಏನು?
 क्या ?

ಶೀಲ : ನನಗೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕು.
 ಬೇಕು.
 मुझे एक पुस्तक चाहिए।

ಕಮಲ : ಯಾವುದು?
 ಯಾವುದು?
 कौन सी ?

ಶೀಲ : ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ.
 ದರ್ಶನಂ.
 रामायण दर्शनम् ।

ಕಮಲ : ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೆ?
 ಸಿಗುತ್ತೆ?
 यह कहाँ मिलेगी ?

- ಶೀಲ : ಬೆಂಗಳೂರು ಬುಕ್ ಬ್ಯೂರೋಗೆ ಹೋದರೆ ಸಿಗುತ್ತೆ. अगर तुम बेंगलूर बुक ब्यूरो गये, तो यह वहाँ मिलती है।
- ಕಮಲ : ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ತರ್ತೀನಿ. ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? अगर वहाँ मिलती है तो मैं लाऊँगा। अगर वहाँ नहीं मिली, तो मैं क्या करूँ?
- ಶೀಲ : ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಡಿ. अगर वहाँ नहीं मिलती है, तो नहीं चाहिए।

2. ಕವಾಯದ

- 2.1 ಅವನು ಬಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. यदि उसे बस मिल गयी, तो वह वृन्दावन आएगा।
- ನೀನು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ. यदि तुम मुझे पैसे दो, तो मैं फिल्म देखने जाऊँगा।
- ನಾನು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೆ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿತೀನಿ. यदि मैं प्रथम श्रेणी में उत्तीर्ण हुआ, तो मैं मास्टर डिग्री के लिए प्रवेश करूँगा।
- 2.2 ರಾಜು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕರಿ. यदि राजु आ गया हो, तो उसे बुलाओ।
- ನೀವು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿ. यदि आपने कन्नड़ सीख ली है, तो उसी में बात कीजिए।
- ನೀವು ಪಾಠ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಬಹುದು. यदि आपने पाठ पूरा कर लिया हो, तो जा सकते हैं।
- 2.3 ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. यदि आप बेंगलूर जा रहे हैं, तो मुझे बताइयें।

ನೀವು ಕಾಗದ ಬರೀತಾ ಕುಳಿತರೆ यदि आपने पत्र लिखना शुरू कर दिया है, तो देरी होगी।

ಅವನು ಪಾಠ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ನಿಂದೆ ಬರುತ್ತೆ. अगर वह सिखाता है, तो नींद आती है।

2.4 ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿದರೆ ಮಗು ಅಳಲ್ಲ. अगर शिशु को खिलाया हो, तो वह नहीं रोयेगा।

ಈಗ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಂಥ ಮನೆ ಸಿಗಲ್ಲ. अगर आप जिस घर में हो, उसे छोड़ दोगे, तो तुम्हें दूसरा ऐसा घर नहीं मिलेगा।

ನಾವೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರಲ್ಲ. अगर हम अपना खाना खुद पकायें, तो खाना महँगा नहीं होगा।

2.5 ಮನೆಯಿಂದ ಕಾಗದ ಬಂದರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀಯಾ? अगर घर से पत्र आए, तो क्या तुम गाँव जाओगे?

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಿರೀರಿ? अगर आप सुबह ही रवाना हो जाते हो, तो कितने बजे अपने गाँव पहुँचेंगे?

ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ? अगर मैं बेंगलूर आऊँ, तो तुमसे कहाँ मिल सकता हूँ?

2.6 ನಾನು ಸಾಯ್ತೀನಿ ಅಂದರೆ ಬೇಡ ಅಂತಾರೆ. अगर मैं कहूँ कि मैं मर जाऊँगा, तो वे कहेंगे, नहीं!

ನಿನಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ अगर तुम्हें नौकरी नहीं मिली, तो तुम क्या करोगे?

- 2.7 ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲ್ಲ. ಅಗರ ಮೈ ವಹಾನ್ ನಹೀ ಜಾಕು, ತೊ ಯಹ ಠೀಕ ನಹೀ ಹೊಗಾ।
ನೀವು ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಬರಲ್ಲ. ಅಗರ ಆಪ ನಹೀ ಆಯೆಗೊ, ತೊ ವೊ ಬೊ ನಹೀ ಆಯೆಗೊ।
ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಲ್ಲ. ಅಗರ ಹಮೆ ಟಿಕೆಟ್ ನಹೀ ಮಿಲಿ, ತೊ ಹಮ ಫಿಲ್ಮ ದೆಖನೆ ನಹೀ ಜಾಯೆಗೊ।
- 2.8 ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಬನ್ನಿ. ಅಗರ ಆಪಕೊ ತಕಲೀಫ ನ ಹೊ, ತೊ ಕೃಪಯಾ ಜರ್ಝರ ಆಝೆ।
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಟಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅಗರ ಹಮೆ ಘರ ಮೆ ದೆರ ನಹೀ ಹುಝೆ, ತೊ ಹಮ ಶಹರ ಜಾ ಸಕತೊ ಹೀ।
ಅವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಿ. ಅಗರ ಁಸೊ ನೊಕರಿ ನಹೀ ಮಿಲತಿ ಹೊ, ತೊ ಁಸೊ ವ್ಯಾಪಾರ ಕರನೊ ದೊ।
ನಮಗೆ ಬಸ್ಸು ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ. ಅಗರ ಹಮೆ ಬಸ ನ ಮಿಲೊ, ತೊ ಹಮೆ ಆಟೊ ಸೊ ಜಾನಾ ಚಾಹಿಝೆ।
- 2.9 ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮನೆಗೆ ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಸಿಟಿಗೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಅಗರ ಮೊರೆ ಮಿತ್ರ ಘರ ನಹೀ ಆತೊ ಹೊ, ತೊ ಮೊ ಶಹರ ಮೆ ಆಝೆಗಾ।
ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ತಾರೆ. ಅಗರ ಁಸಕಿ ಪತ್ನಿ ಅಪನೊ ಗಾಂವ ನಹೀ ಗಯಿ, ತೊ ವಹ ಹಮಾರೊ ಸಾಥ ಆಯೆಗಾ।

ನಾವು ರಾಮನ ಮನೆಗೆ ಬೇಗ ಹೊರಡದಿದ್ದರೆ ಅವನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅಗರ ಹಮ ರಾಮ್ ಕೊ ಘರ ಜಲ್ದಿ ನಹೀ ಜಾತೊ ಹೊ, ತೊ ವಹ ಖುದ ಯಹಾನ್ ಆ ಜಾಯೆಗಾ।

- 2.10 ಅವನು ಏನೂ ಮಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿಕೆ ಹೇಳು. ಅಗರ ವಹ ಕುಛ ನಹೀ ಕರ ರಹಾ ಹೊ, ತೊ ಁಸೊ ಸೊನೊ ಕೊ ಕಹೊ।
ಸುರೇಶ ಊರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಅಗರ ಸುರೊಶ ಗಾಂವ ನಹೀ ಜಾ ರಹಾ ಹೊ, ತೊ ಮೊ ಜಾಝೆಗಾ।

3. ನೌಸಿಖಿಯೊ ಕೊ ಲೀ :

ಯಹಾನ್ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಬಂಧಿತ ಸಂರಚನಾಂ ಸಿಖಾಝೆ ಗಝೆ ಹೊ. ಇನ ಸಂರಚನಾಂ ಕಾ ಪ್ರತ್ಯಯ ಹೊ 'ಅರೆ' - ಜೊ ನಿಮ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಜೊಝಾ ಜಾತಾ ಹೊ :-

3.1 ಗೊ ಭೂತಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯಾಂ ಮೆ -

ನಕ್ಕ + ಅರೆ = ನಕ್ಕರೆ, ಬನ್ದಿ + ಅರೆ = ಬನ್ದರೆ
ಕಮಲಾ ಬನ್ದರೆ ಕರಿ. ಯದಿ ಕಮಲಾ ಆತಿ ಹೊ ತೊ ಁಸೊ ಬುಲಾओ।
ನನ್ನಾ ನೊಝಿ ನಕ್ಕರೆ ನಿನ್ನಾ ಹಲ್ಲು ಮುರಿತಿನಿ.
ಯದಿ ತುಮ ಮುಝ ಪರ ಹಂಸೊ, ತೊ ಮೊ ತುಮ್ಹಾರೊ ದಾಂತ್ ತೊಝ ದುಂಗಾ।

3.2 ಸತತಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯಾಂ ಮೆ :

ಬರತಾ + ಇದ್ದಾರೆ = ಬರತಾ ಇದ್ದಾರೆ
ಅವನು ಬರತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಕರಿ. ಅಗರ ವಹ ಆ ರಹಾ ಹೊ, ತೊ ಁಸೊ ಬುಲಾओ।
ಅವಲು ನಗತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಲು ಬರತೊ.
ಅಗರ ವಹ ಹಂಸ ರಹಿ ಹೊ, ತೊ ಮುಝೊ ರೊನಾ ಆತಾ ಹೊ।

3.3 ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಕ್ರಿಯಾओं में :

बन्दु + इद्वारे = बन्दिद्वारे

निनगे लाटरी बन्दिद्वारे नमगे स्वीट कोडिसु.

अगर तुम लाटरी जीतते हो, तो मुझे मिठाई खिलाना।

3.4 नकारात्मक इस प्रकार :

ओडदे + इद्वारे = ओडदे इद्वारे

नीनु चिन्नागी ओडदे इद्वारे फेलागतिये.

अगर तुम अच्छी तरह नहीं पढ़ोगे तो फेल (अनुत्तीर्ण) हो जाओगे।

अवरु बरदे इद्वारे नानु होगल्ला.

अगर वह नहीं आता है, तो मैं नहीं जाऊंगा।

3.5 अवनु ओडुत्ता इल्लादे इद्वारे, बरोके हेळु.

अगर वह नहीं पढ़ रहा है, तो उसे बुलाओ।

4. अभ्यास :**4.1 सशर्त रूप की क्रियाओं द्वारा रिक्त स्थान भरो :**

4.1.1 ನೀನು _____ ನಾನು ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡ್ತೀನಿ. (ಬಾ)

4.1.2 ರಾಜು ಔಷಧಿ _____ ಜ್ವರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತೆ. (ಕುಡಿ)

4.1.3 ಊರಿಗೆ ಕಾಗದ _____ ಹಣ ಕಳಿಸ್ತಾರೆ. (ಬರೆ)

4.1.4 ಸಿನಿಮಾ _____ ತಲೆನೋವು ಬರುತ್ತೆ. (ನೋಡು)

4.2 इन वाक्यों को सशर्त क्रिया द्वारा जोड़ो :

4.2.1 ಇವತ್ತು ಮಳೆ ಬರುತ್ತೆ.

ಬಿಸಿಲು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತೆ.

4.2.2 ನಾಯಿ ಬೊಗ್ಗಾ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

4.2.3 ಅವರು ಪುಸ್ತಕ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು.

4.2.4 ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಮಾಡ್ತೀನಿ.

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತೆ.

4.2.5 ಅವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ.

4.3 इनको नकारात्मक सशर्त क्रियाओं द्वारा रूपान्तरित करो :

4.3.1 ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಬಯ್ಯಾರೆ.

4.3.2 ನಾನು ಹೋದರೆ ಅವರು ಬರ್ತಾರೆ.

4.3.3 ಭಾಗ್ಯ ಆ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

4.3.4 ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಬೇಜಾರು.

4.4 निम्न वाक्यों को दोहरे नकारात्मक में रूपान्तरित करो :

4.4.1 ಮಗು ಎದ್ದರೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತೆ.

4.4.2 ನೀವು ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬರ್ತೀನಿ.

4.4.3 ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕರೀತೀನಿ.

4.4.4 ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟರೆ ಸುಖ ಇದೆ.

4.4.5 ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರಾಗುತ್ತೆ.

4.5 इन प्रश्नों का जवाब दो :

4.5.1 ನಿಮಗೆ ತಲೆನೋವು ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?

4.5.2 ನಿಮಗೆ ಊರಿನಿಂದ ಕಾಗದ ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತಾ?

4.5.3 ನೀವು ಆಫೀಸಿಗೆ ಲೇಟಾಗಿ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸರ್ ಬಯ್ಯಾರಾ?

4.5.4 ನಿಮಗೆ ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?

ಪಾಠ - 21

1. ಸಂವಾದ

- ಆನಂದ : ನೀವು ಬೇಗ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ರೈಲು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ರಾಮು : ರೈಲು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾ?
- ಆನಂದ : ಈಗ ತಾನೆ ಹೋಯ್ತು. ಈ ರೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲುಪುತ್ತಿ ಇದ್ದಿತ್ತು.
- ರಾಮು : ಮುಂದಿನ ಟೈಮ್ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ?
- ಆನಂದ : ಹತ್ತೊಂಕು ಗಂಟೆಗೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒಂದೂವರೆಗೆ ತಲುಪ್ಪೇವಿ. ಹೋದರೂ ಉಪಯೋಗ ಇಲ್ಲ.
- ರಾಮು : ಹೌದು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಿತ್ತು.
- ಆನಂದ : ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಾ ಇದ್ದರು.
- ಅಗರ ಆಪ ಜಲ್ದಿ ಆ ಗಯೆ ಹೋತೆ, ತೊ ಹಮೆ ಆಠ ಬಜೆ ವಾಲಿ ರೆಲಗಾಡಿ ಮಿಲ ಜಾತಿ.
- ಕಯಾ ರೆಲಗಾಡಿ ಛೂಟ್ ಗೈ?
- ಅಭಿ-ಅಭಿ ಛೂಟಿ ಹೈ. ಅಗರ ಹಮ ಇಸ ರೆಲಗಾಡಿ ಸೆ ಚಲೆ ಜಾತೆ ತೊ ಹಮ ಬೆಂಗಲೂರ ಗ್ಯಾರಹ ಬಜೆ ತಕ ಪಹುಂಚ ಜಾತೆ.
- ಅಗಲಿ ರೆಲಗಾಡಿ ಕಿತ್ನೇ ಬಜೆ ಹೈ?
- ಸಾಢೆ ದಸ ಬಜೆ. ಅಗರ ಹಮ ಉಸ ರೆಲಗಾಡಿ ಸೆ ಗಯೆ ತೊ ಹಮ ಡೆಢ ಬಜೆ ತಕ ಪಹುಂಚೆಗೊ. ಅಗರ ಹಮ ಉಸಸೆ ಗಯೆ ತೊ ಭಿ ಕೂಡ್ ಉಪಯೋಗಿತಾ ನಹಿ ಹೈ.
- ಹೌ, ಹಮ ಅಗರ ಉಸಸೆ ಜಾತೆ, ತೊ ಹಮ ವಿಧಾನ ಸೌಧಾ ಗ್ಯಾರಹ ಬಜೆ ತಕ ಪಹುಂಚ ಜಾತೆ.
- ಹಮ ಶಿಕ್ಷಾ ಮಂತ್ರಿ ಸೆ ಬಾರಹ ಬಜೆ ತಕ ಮಿಲ ಲೆತೆ.

- ರಾಮು : ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅವರ ಜೊತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಹುದಿತ್ತು.
- ಆನಂದ : ಅವರ ಜೊತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬರೋಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿ ಇದ್ದರು.
- ರಾಮು : ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ಕೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಒಪ್ಪದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಿತ್ತು.
- ಆನಂದ : ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ರವಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು. ರವಿಗೆ ಕಾಗದಾನೂ ಬರೆದಿದ್ದೀನಿ.
- ರಾಮು : ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಊಟನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು.
- ಆನಂದ : ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ತನಕ ಇದ್ದು ಸಂಜೆ ಹೊರಡಬಹುದಿತ್ತು.
- ರಾಮು : ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆ ರೈಲಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದರೆ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ
- ಅಗರ ಹಮ ಮಿಲ ಲೆತೆ, ತೊ ಹಮ ವಿಸ್ತಾರ ಸೆ ಬಾತ ಕರ ಸಕತೆ ಥೆ.
- ಅಗರ ಹಮ ವಿಸ್ತಾರ ಸೆ ಬಾತ ಕರತೆ, ತೊ ವೆ ಹಮಾರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮೆ ಆನೇ ಕೊ ರಾಜಿ ಹೊ ಜಾತೆ.
- ಅಗರ ವೆ ಆನೇ ಕೊ ರಾಜಿ ಹೊ ಜಾತೆ ತೊ ಹಮ ಅನ್ಯ ಕಿಸಿ ಕೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷತಾ ಕೆ ಲೀಫ ಪೂಛ ಲೆತೆ. ಅಗರ ವೆ ನಹಿ ರಾಜಿ ಹೋತೆ, ತೊ ಹಮ ಅನ್ಯ ಕಿಸಿ ಮಂತ್ರಿ ಸೆ ಪೂಛ ಲೆತೆ.
- ತಬ ಹಮ ರವಿ ಕೆ ಘರ ಚಲೆ ಜಾತೆ ಔರ ವಹಾ ಸೆ ಉನ್ಹೆ ಏಕ ಪತ್ರ ಭಿ ಲಿಖ ಭಜತೆ.
- ಹಮ ವಹಾ ಆರಾಮ ಸೆ ಬೆಠತೆ ಔರ ಭೂಜನ ಭಿ ಕರ ಲೆತೆ.
- ಹಮ ವಹಾ ಶಾಮ ತಕ ರುಕ ಜಾತೆ ಔರ ತಬ ರವಾನಾ ಹೋತೆ.
- ಅಗರ ಹಮ ಛಹ ಬಜೆ ವಾಲಿ ರೆಲಗಾಡಿ ಸೆ ರವಾನಾ ಹೋತೆ, ತೊ

ವಾಪಸ್ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದೆವು.	भी नौ बजे तक वापस आ जाते।
ಆನಂದ : ರವಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬೇಸರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕಾಯ್ದು ಇರಲಿಲ್ಲ.	अगर हमने रवि को पत्र नहीं भेजा होता, तो मैं चिन्तित नहीं होता। अब वह प्रतीक्षा करेगा।
ರಾಮು : ಯಾವುದಾದರೂ ಬಸ್ಸು ಸಿಗಬಹುದಾ, ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಹೋದರೆ?	अगर हम बस स्टैंड पर जायें, तो क्या कोई बस मिलेगी?
ಆನಂದ : ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ಈ ಸಿಗಲ್ಲ. ಬಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಸೀಟು ಸಿಗಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೋಗೋದು ಉಪಯೋಗ ಇಲ್ಲ.	अगर हम बस स्टैंड गये, तो भी कोई बस नहीं मिलेगी। अगर बस मिल भी गयी, तो उसमें जगह नहीं मिलेगी। इसलिए जाने में कोई उपयोगिता नहीं है।

2. ಕವಾಯದ

2.1 ನೀನು ಐದು ನಿಮಿಷ ಬೇಗ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು.	अगर तुम पाँच मिनट जल्दी आ जाते, तो हम आठ बजे वाली बस पकड़ लेते।
ನಾನು ಏಳು ಗಂಟೆ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ಬರಬಹುದಿತ್ತು.	अगर हम सात बजे वाली बस से चले जाते, तो हम उसी दिन वापस लौट आते।
2.2 ಒಂದು ಆಟೋನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದೆ.	अगर मुझे ऑटो मिल गया होता, तो मैं जल्दी आ जाता।

ಅವನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಪಾಸಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ.	अगर वह परीक्षा में अच्छी तरह लिखता, तो उत्तीर्ण हो जाता।
ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ದಪ್ಪ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು.	अगर वह अच्छी तरह खायी होती, तो मोटी हो जाती।
ನಿನ್ನೇನೆ ಬುಕ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು.	अगर हम कल टिकटें आरक्षित करा लेते, तो हमें टिकटें मिल जाती।
2.3 ಅವನು ಬೇರೆ ದಿನ ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.	अगर वह अन्य किसी दिन देर से आया होता, तो मुझे गुस्सा नहीं आता।
ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಹುಚ್ಚನಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.	अगर उसने उससे शादी की होती, तो वह पागल नहीं होता।
2.4 ನಾವು ಕಾಗದ ಬರೆಯದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಹೋಗದೆ ಇರಬಹುದಿತ್ತು.	अगर हम उसे खत नहीं लिखते, तो हम यहीं रुक जाते।
ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾಗದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಸುಖವಾಗಿ ಇರಬಹುದಿತ್ತು.	अगर उसने उससे शादी की होती, तो वह खुश रहती।
ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಬಹುದಿತ್ತು.	अगर मैं अपने गाँव नहीं गया होता, तो आपके घर आ जाता।
2.5 ನಾನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.	अगर मैंने उसे किताब नहीं दी होती, तो वह नहीं पढ़ पाता।
ನೀವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.	अगर आप समय पर नहीं आते, तो काम नहीं होता था।

2.6 ನಾನು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಸ್ಟೀಟ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕಾಫಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

2.7 ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದದೆ ಇದ್ದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ನಿಮಗೆ ಅಭಿನಯ ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ನೀವು ತಪ್ಪು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಿತ್ತು.

2.8 ಈಗ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ಸಿಗಲ್ಲ.

ಅವನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಿದ್ದರೂ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಬರಲ್ಲ.

ರಮೇಶ ದಿನಾ ಆ ಹುಡುಗೀನ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅವಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿಲ್ಲ.

अगर मैं घर आया होता, तो तुम्हें मुझे मिठाई देनी होती।

अगर वह मेरे घर आये होते, तो मुझे उसे काफी देनी ही होती।

अगर आपने अच्छी तरह अध्ययन नहीं किया थी, तो तुम्हें परीक्षा में नहीं बैठना चाहिए था।

अगर आपको अभिनय करना नहीं आता, तो आपने उस नाटक में अभिनय नहीं करना चाहिए था।

अगर आपने गलती नहीं की, तो आपको गलती नहीं स्वीकारनी चाहिए।

अगर हम अब बस स्टैंड पर गये, तो भी हमें बस नहीं मिलेगी।

उसने कन्नड़ सीख भी ली है, तो भी वह बोल नहीं पाता है।

यद्यपि रमेश उस लड़की को रोज देखता है, वह उससे बात नहीं कर पाया है।

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಾಳೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೂ ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡಲ್ಲ.

ಲೀಲಾ ನಾಳೆ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಹೋಗಬಹುದು.

यद्यपि राज्यपाल जी बेंगलोर आ रहे हैं, वे किसी से मुलाकात नहीं करेंगे।

लीला कल दिल्ली जा सकती है।

3. नौसिखियों के लिए :

3.1 नीनु पुस्तका कोट्टीदारे ओडता इधे.

यदि तुमने पुस्तक मुझे दी होती, तो मैंने पढ़ा होता।

अवनु बन्दिदारे सिनिमाक्के होगबहुदितु.

अगर वह आया होता, तो हम फिल्म देखने गये होते।

बेरेयवरु आ केलसा माडिदारे नीवु हतु रुपायी जास्ती कोडबेकितु.

अगर अन्य किसी ने वह काम किया होता, तो तुमने दस रुपये ज्यादा दिये होते।

निमगे ज्वरा बन्दिदारे आफिसगे बरबरदितु.

अगर तुम्हें ज्वर (बुखार) था, तो तुम्हें आफिस नहीं आना चाहिए था।

3.2.1 बरदे + इदे + इदारे = बरदे इद्दीदारे

अवरु बरदे इद्दीदारे नानु बरता इधे.

अगर वह नहीं आया होता, तो मैं आता।

अवनु पुस्तका कोडदे इद्दीदारे नानु हण्णा कोडता इरलिल्ला.

अगर उसने पुस्तक नहीं दी होती, मैं उसे पैसे नहीं देता।

- 3.3 ಅವನು ಅಣ್ವೆಂದು ಅಂದಿಹುದು ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ.
 वह इतना पढ़ा-लिखा है, तो भी उसमें बुद्धि नहीं है।
 'बहुदा' लगाने से संभावना का अर्थ निकलता है।
 ಅವನು ನಾಳೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರು ಬರಬಹುದು.
 वह कल बंगलोर आ सकता है।

4. अभ्यास :

4.1 इन वाक्यों को अपूर्ण सशर्त भूतकाल में बदलो :

- 4.1.1 ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ತರಕಾರಿ ತರಿಸಿ.
 4.1.2 ಬೇಗ ಹೋದರೆ ಬಸ್ಸು ಸಿಗುತ್ತೆ.
 4.1.3 ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತರಬಹುದು.
 4.1.4 ನಾನು ಪುಸ್ತಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀನು ನನಗೆ ಪೆನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.
 4.1.5 ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬಹುದು.

4.2 निम्न वाक्यों को दोहरे नकारात्मक वाक्यों में बदलो :

- 4.2.1 ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ 'ಗಾಂಧಿ' ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ.
 4.2.2 ಅವಳು ನನ್ನ ಮಾತಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ.
 4.2.3 ನಾನು ಬಂದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

4.3 इन सशर्त वाक्यांशो को नकारात्मक में रूपान्तरित करो :

- 4.3.1 ನೀನು ಬಂದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆಗಿತ್ತು.
 4.3.2 ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳಿತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.
 4.3.3 ಪ್ರತಿದಿನಾ ತುಂಬಾ ದೂರ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

4.4 इनका हिन्दी में अनुवाद करो :

ರಾಜು ಮತ್ತು ರಾಮ ಇಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅವರು ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ರಾಜು ತುಮಕೂರಿನವನು. ರಾಮ ಮದರಾಸಿನವನು. ರಾಮನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜು ಅವನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಮೊದಮೊದಲು ರಾಮನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಿಡದೆ ಕಲಿಯಲು ತೊಡಗಿದ. ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಜೊತೆಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಓದುವುದು ಕಲಿತ. ಈಗ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜುವಿನ ಜೊತೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಹೀಗೇ ಕಲಿತರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

4.5 निम्न वाक्यों का कन्नड़ में अनुवाद करो :

- 4.5.1 ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
 4.5.2 ಮೈಸೂರು ನಗರವು ಹಳೆಯ ನಗರವಾಗಿದೆ, ಅದು ದರ್ಶನೀಯವಾಗಿದೆ.
 4.5.3 ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
 4.5.4 ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಹವಾಮಾನವು ತುಂಬಾ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.
 4.5.5 ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
 4.5.6 ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
 4.5.7 ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅವನು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕೇಳಿದ.
 4.5.8 ಅವನು ಯಾವುದೇ ದಿನದಿಂದ ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
 4.5.9 ಯಾವುದೇ ದಿನದಿಂದ ಅವನು ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
 4.5.10 ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ.

5. ಶಬ್ದಾವಳಿ :

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ	ಅಧ್ಯಕ್ಷತಾ
ಆರಾಮ	ಆರಾಮ
ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿ	ಶಿಕ್ಷಾ ಮಂತ್ರಿ
ವಿವರವಾಗಿ	ವಿಸ್ತಾರ ಸೆ

5.1 ಅತಿರೀತ ಶಬ್ದಾವಳಿ :

ಅಭಿನಯ	ಅಭಿನಯ - ಅಭಿನಯ
ದಪ್ಪ	ದಪ್ಪಾ - ಮೋಟಾ
ಪಾತ್ರ	ಪಾತ್ರ - ಪಾತ್ರ
ರಾಜ್ಯಪಾಲ	ರಾಜ್ಯಪಾಲ - ರಾಜ್ಯಪಾಲ
ಸುಖವಾಗಿ	ಸುಖವಾಗಿ - ಆನಂದ ಸೆ
ಹುಚ್ಚು	ಹುಚ್ಚು - ಪಾಗಲ

ಪಾಠ 22

ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹೆಸರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ. ಇದು ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಕನ್ನಡ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಯಾದರೂ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ. ಇಲ್ಲಿನ ಹವಾಮಾನ ತುಂಬಾ ಹಿತಕರವಾಗಿದ್ದು ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು, ಸಹನಾಶೀಲರು.

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ರಾಜರು, ಕವಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕದಂಬ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಗಂಗ, ಹೊಯ್ಸಳ, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಮೈಸೂರಿನ ಒಡೆಯರು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿ, ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ, ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ, ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಮುಂತಾದವರು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಜರಾಮರಗೊಳಿಸಿದರು. ಪುಲಿಕೇಶಿ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ನೃಪತುಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆ ಅಪಾರ. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳೆದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಒಡೆಯರು ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದರು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯೇ ಬಂದು ಹೋಗಿದೆ. ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ ಇಂದಿಗೂ ಕನ್ನಡದ ಕುಲಗುರು. ರನ್ನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಮುಂತಾದವರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿವೆ. ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮುಂತಾದ ವಚನಕಾರರು ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿ ಪುರುಷರು. ಆಡುಮಾತನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದವರು ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುಮಾತಿಗೆ ಇಳಿಸಿದವರು, ಜಾತಿಮತಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದವರು, ಪುರಂದರದಾಸ, ಕನಕದಾಸ

ಮುಂತಾದವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿದವರು. ಸಮಾಜದ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ ಸರ್ವಜ್ಞ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಕಂಡ ಒಬ್ಬ ನಾಡಾಡಿ ಕವಿ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದು ತುಂಬಾ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಕೆ.ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ, ಮುಂತಾದವರು ಪ್ರಮುಖರು. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಮಂದಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಕೆ.ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಮತ್ತು ಡಾ|| ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ - ಇವರೇ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಕೋಲಾರದ ಹತ್ತಿರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳಿವೆ. ಭದ್ರಾವತಿ, ತುಮಕೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಕುದುರೆಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದುರಿನ ಗಣಿಗಳಿವೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ, ಸಿಮೆಂಟ್, ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿಗಳು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಂಧ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಗರವೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳು ಇವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಇದೆ. ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಶ್ರೀಗಂಧ, ತೇಗ, ಹೊನ್ನೆ, ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆನೆ, ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡೆಮ್ಮೆ, ಚಿರತೆ, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ, ಕಪಿಲ, ತುಂಗಭದ್ರ, ಶರಾವತಿ, ಕೃಷ್ಣ. ಈ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಕೃಷಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು 'ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಹೂದೋಟವಿದೆ. ಅದರ ಹೆಸರು 'ಬೃಂದಾವನ'. ಇದು ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಶರಾವತಿ ನದಿಗೆ ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆ ಬಳಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೂ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ನಂದಿ ಬೆಟ್ಟ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಿರಿಧಾಮಗಳು, ಬಂಡಿಪುರ, ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡನಗರ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಮ್ಯದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯಾಲಯವಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಇತರೆ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ. ಹಿಂದೆ ಇದು ಒಡೆಯರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ. ಮಂಗಳೂರು ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ. ಮಂಗಳೂರು ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಬಂದರು ಇದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿ' ಎಂಬ ಹೊಸ ಶೈಲಿಯೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ತವರುನಾಡು. ಐಹೊಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಬಾದಾಮಿ, ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರು, ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಈ ಶೈಲಿಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾದರಿಗಳು. ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗೋಲಗುಮ್ಮಟಗಳು, ದರ್ಗಾಗಳು ಮುಸ್ಲಿಮರು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆ. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಏಕಶಿಲಾ ವಿಗ್ರಹ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿವೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,

ರಾಜೀವಗಾಂಧಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಕಡಲೆ, ತೊಗರಿ, ಕಬ್ಬು, ಕಾಫಿ, ಹತ್ತಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಗೋಡಂಬಿ ಮುಂತಾದವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು.

ಅಭ್ಯಾಸ :

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ :

ಸಂಸ್ಕೃತಿ	→	ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ
ವಿಜ್ಞಾನ	→	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ
ಇತಿಹಾಸ	→	ಐತಿಹಾಸಿಕ
ಚರಿತ್ರೆ	→	ಚಾರಿತ್ರಿಕ
ಭೂಗೋಳ	→	ಭೌಗೋಳಿಕ
ಶಿಕ್ಷಣ	→	ಶೈಕ್ಷಣಿಕ

2. ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ :

ಏರಿಸು	X	ಇಳಿಸು
ಆಡುಮಾತು	X	ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆ
ಹಿತ	X	ಅಹಿತ
ಸುಸಂಸ್ಕೃತ	X	ಕುಸಂಸ್ಕೃತ
ಅಪಾರ	X	ಕಡಿಮೆ
ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ	X	ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ

3. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

- 3.1 ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹೆಸರೇನು?
- 3.2 ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತದ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ?
- 3.3 ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು?
- 3.4 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ?
- 3.5 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ?
- 3.6 ಕರ್ನಾಟಕದ ಹವಾಮಾನ ಹೇಗಿದೆ?
- 3.7 ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಎಂತಹವರು?
- 3.8 ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಯಾರು-ಯಾರು ಪೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ?
- 3.9 ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ರಾಜಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ.
- 3.10 ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ ಯಾರು?
- 3.11 ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು?
- 3.12 ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- 3.13 ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕ್ರಾಂತಿ ಪುರುಷರು ಯಾರು?
- 3.14 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುಮಾತಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದವರು ಯಾರು?
- 3.15 ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಕಂಡ ವಿಮರ್ಶಕ ಕವಿ ಯಾರು?
- 3.16 ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ?
- 3.17 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?
- 3.18 ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಯಾವುವು?
- 3.19 ದಾವಣಗೆರೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಯಾವುವು?
- 3.20 ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

- 3.21 ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳು ಯಾವುವು?
- 3.22 ಕನ್ನಂಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ?
- 3.23 ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಿರಿಧಾಮಗಳು, ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?
- 3.24 ಮೈಸೂರು ಯಾರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು?
- 3.25 'ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿ'ಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ?
- 3.26 ಗೊಮ್ಮಟನ ವಿಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಿದೆ?
- 3.27 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಯಾವುವು?
- 3.28 ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು ಯಾವುವು?

4. ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಜರಾಮರ	ಅಜರ ಅಮರ
ಅಣೆಕಟ್ಟೆ	ಬಾಂಧ
ಅದುರು	ಅಯಸ್ಕ
ಅಭಯಾರಣ್ಯ	ಅಭಯಾರಣ್ಯ
ಅಳೆ	ನಾಪನಾ
ಆಡು ಮಾತು	ಬೋಲಚಾಲ ಕೀ ಭಾಷಾ
ಆದಿ	ಆದಿ
ಇಳಿಸು	ಉತಾರನಾ / ನೀಚೆ ಗಿರಾನಾ
ಉತ್ಪಾದಿಸು	ಉತ್ಪಾದನ ಕರನಾ
ಏಲಕ್ಕಿ	ಇಲಾಯಕಿ
ಏರಿಸು	ಚದಾನಾ / ಉಪರ ಉಠಾನಾ
ಕಟುವಾಗಿ	ಕಡುವಾಗಿ - ಕಡುತಾ ಸೆ
ಕಡಲೆ	ಕಡಲೆ - ಮುಂಗಫಲಿ

ಕಬ್ಬಿಣ	ಕಬ್ಬಿಣಾ - ಲೋಹಾ
ಕಬ್ಬು	ಕಬ್ಬು - ಗನ್ನಾ
ಕರಾವಳಿ	ಕರಾವಳಿ - ತರೀಯ
ಕಾರ್ಖಾನೆ	ಕಾರಖಾನಾ
ಕಾಡೆಮ್ಮೆ	ಸಾಂಡ
ಕಾಪಾಡು	ರಕ್ಷಾ ಕರನಾ
ಕಾರ್ಯಾಲಯ	ಕಾರ್ಯಾಲಯ (ದಫ್ತರ)
ಕ್ರಾಂತಿ ಪುರುಷರು	ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಪುರುಷ (ಬಹುವಚನ)
ಕುಲಗುರು	ಕುಲಗುರು
ಕೈಗಾರಿಕೆ	ಉದ್ಯೋಗ
ಖನಿಜ	ಖನಿಜ
ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ	ಚಂದನ ಕೆ ತೆಲ ಕಾ ಕಾರಖಾನಾ
ಗಿರಿಧಾಮ	ಗಿರಿಧಾಮ
ಗೋಡಂಬಿ	ಕಾಜು
ಘಟಕ	ಘಟಕ
ಚಿನ್ನ	ಸ್ವರ್ಣ
ಚಿರತೆ	ಚೀತಾ
ಚೌಕಟ್ಟು	ಚೌಖಟ
ಜಾತಿ	ಜಾತಿ
ಜಿಂಕೆ	ಹರಿನ
ಜೋಳ	ಜ್ವಾರ
ತಿದ್ದು	ಠೀಕ ಕರನಾ

ತೇಗೆ	ಟೀಕ (ಸಾಗವಾನ)
ದಟ್ಟವಾದ	ಘನಾ
ದೊರಕು	ಉಪಲಬ್ಧ ಹೊನಾ
ದೋಷ	ದೋಷ
ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರು	ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ
ನಾಡಾಡಿ	ಘುಮೆತು
ನೈಸರ್ಗಿಕ	ನೈಸರ್ಗಿಕ
ಪರಂಪರೆ	ಪರಂಪರಾ
ಪ್ರಬುದ್ಧ	ಪ್ರಬುದ್ಧ
ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಪುರಸ್ಕಾರ / ಪ್ರಶಸ್ತಿ
ಪೋಷಿಸು	ಪೋಷಣ ಕರನಾ
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು	ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತ ಕರನಾ
ಬಂದರು	ಬಂದರಗಾಹ
ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ	ಬೃಹತ್ ಉದ್ಯೋಗ
ಬೆಲೆಬಾಳುವ	ಬೆಲೆಬಾಳುವ
ಭತ್ತ	ಧಾನ್
ಮಟ್ಟ	ಸ್ತರ
ಮತ	ಮತ
ಮಾದರಿ	ಮಾಡಲ / ನಮೂನಾ
ಮೀರು	ಬೆದರ ಹೊನಾ
ಯೋಗ್ಯ	ಯೋಗ್ಯ
ರಾಗಿ	ರಾಗಿ

ಲಲಿತ ಕಲೆ	ಲಲಿತ ಕಲಾ
ಲೋಪ	ರದ್ಧ ಹೊನಾ / ಲೋಪ ಕರನಾ
ವಾಣಿಜ್ಯ	ವಾಣಿಜ್ಯ
ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ	ವಿದ್ಯುತ
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್	ವಿಧಾನ ಪರಿಷದ
ವಿಧಾನ ಸಭೆ	ವಿಧಾನಸಭಾ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ	ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಸಂಪತ್ತು	ಸಂಪತ್ತಿ
ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು	ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ (ಬಹುವಚನ)
ಸಹನಾಶೀಲರು	ಸಹಿಷ್ಣು / ಸಹನಶೀಲ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ
ಸುಸಂಸ್ಕೃತ	ಸುಸಂಸ್ಕೃತ
ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ	ಸುಸಜ್ಜಿತ
ಶಿಲಾ ವಿಗ್ರಹ	ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿ
ಹತ್ತಿ	ಝೆ / ಸೂತೀ ಕಪಡಾ
ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿ	ಕಪಡೆ ಕೀ ಮಿಲ
ಹವಾ	ಹವಾ / ಮುಸಮ
ಹಿತಕರ	ಹಿತಕರ
ಹಿತಾಸಕ್ತಿ	ಹಿತಕಾರೀ
ಹೇರಳ	ಕಾಫೀ ಮಾತ್ರಾ ಮೆ
ಹೊನ್ನೆ	ಸಾಗವಾನ

ಪಾಠ 23

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ

ಪ್ರಮುಖ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದು. ಇತರ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳೆಂದರೆ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ನಂತರದ ಪ್ರಾಚೀನ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಮೂರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲ ಆಧಾರವೆಂದರೆ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. 450. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಹಾಗೂ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಭಾಷೆ ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ. ಅದು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಸಹ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬದಲಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಹಳೆಗನ್ನಡ, ಹಳೆಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರ್ವದ ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಕಾಲ ಶಾಸನಗಳ ಕಾಲ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು 'ಶಾಸನಗಳ ಭಾಷೆ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಐದನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಒಂಭತ್ತನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಇದರ ಅವಧಿ ಇದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಶಾಸನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ.

ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಕಾಲ ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಕಡೆಯವರೆಗೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೊರಬಂದವು. ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನನಂತಹ ಕವಿಗಳಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ

ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವ ಅತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪಂಡಿತ ಮಾನ್ಯವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಅಂದಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿತ್ತು.

ನಡುಗನ್ನಡದ ಕಾಲ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಇದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ತುಂಬಾ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಡುಮಾತು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಪಂಡಿತ ಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ ವಚನಕಾರರು, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಮುಂತಾದವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿತು. ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು.

ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಹೇಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡಿತ್ತೋ ಹಾಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಾಗ ಹೊಸ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆರಂಭ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನೇ ಪಡೆಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಲೇಖಕರೂ ಸಹ ಇಂದು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡುಮಾತನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಮೂಲತಃ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉಪಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲತಃ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ, ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕನ್ನಡ ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು. ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಹಳೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಉಪಭಾಷೆ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ. ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ಹತ್ತಿರದ್ದು. ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಉಪಭಾಷೆ ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ. ಈ ಉಪಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ತುಳು ಹಾಗೂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗಳ

ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಉಪಭಾಷೆ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ. ಈ ಉಪಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್, ರಾಯಚೂರು ಮುಂತಾದ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಉಪಭಾಷೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕನ್ನಡ. ಈ ಉಪಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಇಂದು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮದು.

ಅಭ್ಯಾಸ :

1. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

- 1.1 ಪ್ರಮುಖ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಯಾವುವು?
- 1.2 ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು?
- 1.3 ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇತ್ತೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ?
- 1.4 ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶಾಸನ ಯಾವುದು? ಅದರ ಕಾಲ ಎಷ್ಟು?
- 1.5 ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು? ಅವು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದು?
- 1.6 ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಪಭಾಷೆಗಳಿವೆ?

2. ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅತಿ	ಅತಿ
ಅರ್ಥವಾಗು	ಸಮಜ್ಞನಾ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ	ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಅವಧಿ	ಅವಧಿ
ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ	ಪ್ರಾಸಾನಿಕ ಭಾಷಾ
ಆಧಾರ	ಆಧಾರ
ಆರಂಭ	ಆರಂಭ
ಇತ್ತೀಚಿನ	ಅಭಿನವ
ಉಪಭಾಷೆ	ಉಪಭಾಷಾ
ಒಳಪಡು	ಭೂಗತನಾ
ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ	ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ
ಕೃತಿ	ಕೃತಿ
ಗಮನ	ಧ್ಯಾನ
ಗ್ರಂಥ	ಗ್ರಂಥ
ಗ್ರಾಮ	ಗ್ರಾಮ
ಜವಾಬ್ದಾರಿ	ಜವಾಬ್ದಾರಿ
ಜೀವನ ಕ್ರಮ	ಜೀವನ ಶೈಲಿ / ಜೀವನ ಕ್ರಮ
ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ	ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
ನಡುಗನ್ನಡ	ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ
ನಿಯಮ	ನಿಯಮ
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ	ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ
ಪ್ರಭಾವ	ಪ್ರಭಾವ
ಪ್ರಭೇದ	ಪ್ರಭೇದ / ಪ್ರಕಾರ
ಪಂಡಿತ	ಪಂಡಿತ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ	ಪುರಾಣಿ ಕನ್ನಡ
ಪ್ರೌಢ	ಪ್ರೌಢ
ಮಾನ್ಯ	ಮಾನ್ಯ
ಮೂಲಭೂತ	ಮೂಲಭೂತ
ರೂಪ	ರೂಪ
ವ್ಯತ್ಯಾಸ	ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ವ್ಯಾಕರಣ	ವ್ಯಾಕರಣ
ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ	ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ
ವಿಚಿತ್ರ	ವಿಚಿತ್ರ
ವಿದ್ವಾಂಸ	ವಿದ್ವಾಂಸ
ವಿಭಾಗಿಸು	ವಿಭಾಗಿಸು
ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
ಸಂಕೇತ	ಸಂಕೇತ
ಸಮರ್ಥ	ಸಮರ್ಥ
ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮ	ಸಾಮೂಹಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ
ಸ್ವರೂಪ	ಸ್ವರೂಪ
ಸಾಮಾನ್ಯರು	ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಣ
ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ	ಸ್ಥೂಲ ರೂಪ
ಶಬ್ದ	ಶಬ್ದ

ಶಾಸನ	ಶಾಸನ
ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ	ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ
ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ	ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ
ಹಳಗನ್ನಡ	ಪುರಾಣಿ ಕನ್ನಡ

ಪಾಠ 24

ಮಾನ ತರುವ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಯಾವ ಭಾಗವೂ ಇಂದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ದೋಚಬಹುದು. ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದವರಿಗೆ ಚೂರಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಮೈಮೇಲಿರುವ ನಗನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಕಂಬಿ ಕೀಳಬಹುದು. ಹಾಡು ಹಗಲೇ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಚಾಕು ತೋರಿಸಿ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಕಾಕಪೋಕರ ಹಾವಳಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೆ ರಾಜಾಯದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಮೊನ್ನೆ ನಗರದ ಬನಶಂಕರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಹಗಲು ದರೋಡೆ ಪ್ರಕರಣ ನಗರವಾಸಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿನಗಂಡ ಕ್ಷಣಗಂಡದ ಅರಕ್ಷಿತ ಬದುಕನ್ನು ಜಗಜ್ಜಾಹೀರು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಐದನೆಯ ದರೋಡೆ ಪ್ರಕರಣ. ಇದೇ ನವೆಂಬರ್ ಇಪ್ಪತ್ತೈದರಂದು ಕೋರಮಂಗಲ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಆಗಂತುಕ ಮನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂ. ಬೆಲೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋದರು. ಎರಡೇ ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಇಪ್ಪತ್ತೇಳರಂದು ಗಂಗೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ಎರಡರಂದು ವಿಜಯನಗರ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ, ಅದೇ ದಿನ ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಡ್‌ರೋಡ್ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಇಂಥದ್ದೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆದವು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮುಗ್ಧ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೆದರಿಸುವ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಈ ಹಗಲು ದರೋಡೆಗಾರರನ್ನು ಮೆಟ್ಟುವುದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಯನಗರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪಾದಚಾರಿಗಳನ್ನು ದೋಚಲೆತ್ತಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಸ್ಕೂಟರ್ ಸವಾರರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಚೂರಿ ಇರಿತದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ತೆರಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊಲೆಪಾತಕರು ಇದುವರೆಗೂ ಪತ್ತೆಯಾದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪುಂಡುಪೋಕರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಾ ದಂಡದ ಭಯವೇ

ತಪ್ಪಿಹೋಗಿರುವ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಮಾನ ತರುವ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲ. (ಸಂಪಾದಕೀಯ, 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ', 7.12.1982)

ಅಭ್ಯಾಸ :

1.1 ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ :

ಪ್ರತಿಭಟಿಸು, ನಗನಾಣ್ಯ, ಕಂಬಿಕೀಳು, ಪಲಾಯನ ಮಾಡು, ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಜಗಜ್ಜಾಹೀರು ಮಾಡು.

1.2 ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಬರೆಯಿರಿ :

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಯಾವ ಭಾಗವೂ ಇಂದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ. (into positive)

ಮೈಮೇಲಿರುವ ನಗನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಕಂಬಿ ಕೀಳಬಹುದು. (into prohibitive)

ಹಾಡು ಹಗಲೇ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಚಾಕು ತೋರಿಸಿ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬಡಿದು ಬೆದರಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಬಹುದು. (split into simple sentences)

ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಆಗಂತುಕರು ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ನುಗ್ಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂ. ಬೆಲೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದರು. (change into double negative without changing meaning)

ಕಾರ್ಡ್‌ರೋಡ್ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಇಂಥವೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆದವು. (negate)

1.3 ಕೆಳಗಿನ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ :

ಮಾನ	X	ಅವಮಾನ
ಸುರಕ್ಷಿತ	X	ಅಸುರಕ್ಷಿತ
ಹಗಲು ದರೋಡೆ	X	ರಾತ್ರಿ ದರೋಡೆ
ಆಗಂತುಕ	X	ಪರಿಚಿತ

1.4 ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಇಂದು ಯಾರ ಪಾಲಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಲ್ಲ?
 ಕಾಕಪೋಕರ ಹಾವಳಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ?
 ಸರ್ಕಾರ ಕಾಕಪೋಕರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ?
 ಬನಶಂಕರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದರೋಡೆ ಪ್ರಕರಣ ಎಷ್ಟನೆಯ ಪ್ರಕರಣ?
 ಕೋರಮಂಗಲ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಂತುಕರು ಏನು ಮಾಡಿದರು?
 ಮುನಿಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಏಕೆ ಪ್ರಾಣ ತೆರಬೇಕಾಯಿತು?

2 ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಪರಾಧ	ಅಪರಾಧ
ಅಸುರಕ್ಷಿತ	ಅಸುರಕ್ಷಿತ
ಆಗಂತುಕರು	ಆಗಂತುಕ
ಇರಿತ	ಛುರೆ ಸೆ ಪ್ರಹಾರ करना
ಕಂಬಿ ಕೀಳು	भागना
ಕರ್ತವ್ಯ	कर्तव्य
ಕಸಿ	छीनना
ಕಾಕಪೋಕರು	गैरकानूनी
ಕೊಲೆಪಾತಕರು	हत्यारे
ಕ್ಷಣಗಂಡ	हर क्षण विपत्ति
ಚಾಕು	चाकू
ಚೂರಿ	छुरी
ಜಗಜ್ಜಾಹೀರು	जगजाहिर करना
ದಿನಗಂಡ	दैनिक विपत्ति

ದೋಚು	लूटना
ನಗರವಾಸಿಗಳು	नगरवासी (बहुवचन)
ನಗನಾಣ್ಯ	आभूषण आदि धन
ನೆರವೇರಿಸು	कार्यान्वित करना
ಪ್ರಕರಣ	प्रकरण / घटना
ಪ್ರತಿಭಟಿಸು	प्रतिरोध करना
ಪತ್ತೆ	खोज / पता
ಪಲಾಯನ	पलायन
ಪಾದಚಾರಿಗಳು	पादचारी (बहुवचन)
ಪಾಲು	हिस्सा लेना
ಪುಂಡುಪೋಕರಿಗಳು	गुण्डे
ಬಡಾವಣೆ	नगर विस्तार
ಬಡಿ	मार
ಬೆದರಿಸು	धमकाना
ಭಯಾನಕ	भयानक
ಭಾಗ	भाग
ಮುಗ್ಧ ಜನ	मुग्ध जन / निर्दोष जन
ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟು	कार्य बंद करना
ಸವಾರರು	सवार (बहुवचन)
ಶಿಕ್ಷಾ ದಂಡ	दण्ड
ಹಗಲು ದರೋಡೆ	दिनदहाड़े लूट
ಹಾಡು ಹಗಲು	दिनदहाड़े

ಪಾಠ 25 ಬೇಕು ಬೇಡಗಳು

ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಕ್ಕರೆ ಎಂಬ ಭಯ ನಿಮಗಿದೆಯೇ? ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರು ನಗುತ್ತಾರೆ ನಿಜ. ನೀವು ಅವರ ಜೊತೆ ನಕ್ಕು ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಗಳಾಗಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಪ್ರಯತ್ನದಂತೆ. ಆದರೆ ನೆನಪಿಡಿ. ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವುದರ ಮೂಲಕವೇ.

ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ, ಎಂದೂ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು. ನೀವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವವರ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಆಗ ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವಿರಿ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ತಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇ ಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಜನಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು 'ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ, ಕಲಿಸಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಕಲಿಸತೊಡಗಿದೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ನೇಹಿತ, ಹುಡುಗ, ಜವಾನ, ಮರ, ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ದಿನ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟೆ. ಮಾರನೇ ದಿನ ನಾನು ಕಲಿಸಿದ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಅವರು ಮರೆತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸಂಯಮ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸಂಯಮದಿಂದಿರಿ, ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿ, ನೀವು ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವಾಗ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಿ. ಜನರೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನೀವು ಕಲಿಯುವಾಗ ಪಾಠಗಳು ಸರಳವಾಗಿದ್ದು, ನಿಮಗೆ ಬಾಲಿಶವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ವಿಚಿತ್ರ ಎನಿಸಬಹುದು. ಬೇಸರ ತರಬಹುದು. ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ. ಕಥೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸಿ. ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ನೀವು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಂತೂ ನಿಶ್ಚಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ. ಹೊಸ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವಾಗ ನೀವು ಮೂರ್ಖರಾಗುತ್ತೀರಿ, ಘನತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ನಗೆಪಾಟಲಿಗೆ ಈಡಾಗುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಯಾರಾಗಿರಿ. ಹೊಸ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಘನತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಘನವಾದದ್ದು.

ಹೊಸ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಮಾತಾಡುವಷ್ಟು ಓದುವುದರ ಬರೆಯುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ ಓದಬೇಕೆನಿಸಬಹುದು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಮೊದಮೊದಲು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ದಂತಕಥೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಿನಿಮಾ ಸುದ್ದಿ ಮೊದಲಾದವು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮೊದಮೊದಲು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ. ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದಗಳು ನಿಮ್ಮ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿಘಂಟನ್ನು ನೋಡಿ.

ನೀವು ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಬರೆಯಿರಿ. ಬರವಣಿಗೆ ನಿಮಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಭಾಷೆ ಕಲಿತಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೋ ಮರೆಯುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಸುಲಭ.

1. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

- 1.1 ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಹೇಗೆ?
- 1.2 ಕೆಲವರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ?
- 1.3 ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕು?
- 1.4 ಓದುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಉಪಯುಕ್ತ?
- 1.5 ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನ ಏನು?

2. ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅವಶ್ಯಕತೆ	आवश्यकता
ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ	आत्मविश्वास
ಎಚ್ಚರಿಕೆ	सावधान करना
ಗಮನಿಸು	ध्यान देना
ಘನತೆ	प्रतिष्ठा
ಚರ್ಚಿಸು	चर्चा करना
ಜ್ಞಾಪಕ	ज्ञापक
ತಪ್ಪು	गलती
ದಂತಕಥೆ	दन्तकथा
ದಿನನಿತ್ಯ	हर रोज / प्रतिदिन
ನಗೆಪಾಟಲು	हंसी का पात्र
ನಿಘಂಟು	शब्दकोष / निघण्टु

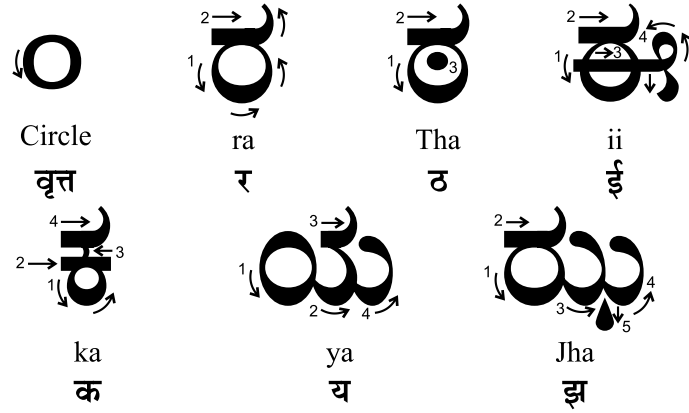
ನಿಯತಕಾಲಿಕ	नियतकालिक
ನಿರಂತರ	निरन्तर
ನಿರುತ್ಸಾಹ	निरुत्साह
ನಿಶ್ಚಯ	निश्चय
ನೆನಪು	स्मृति
ಪರಿಸರ	परिसर
ಪ್ರಯೋಜನ	प्रयोजन
ಪ್ರಾಥಮಿಕ	प्राथमिक
ಬರವಣಿಗೆ	लेखन
ಬಾಲಿಶ	बचपना
ಭಯ	भय
ಮತ್ತೆ	फिर एक बार
ಮೂರ್ಖ	मूर्ख
ಮೆಚ್ಚು	प्रशंसा करना
ವಿಚಿತ್ರ	विचित्र
ಸಂದರ್ಭ	संदर्भ
ಸ್ಥಳೀಯ	स्थानिक / स्थानीय
ಸನ್ನಿವೇಶ	स्थिति
ಸಂಪರ್ಕ	सम्पर्क
ಸಮಸ್ಯೆ	समस्या

ಸಂಯಮ	ಸಂಯಮ
ಸರಳ	ಸರಲ
ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು	ಠೀಕು ಕರನಾ
ಸೃಷ್ಟಿಸು	ರಚನಾ ಕರನಾ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ
ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ	ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ
ಹಂತ	ಸ್ತರ
ಹಿನ್ನೆಲೆ	ಪೃಥುಭೂಮಿ

भाग-II

लिपि

अधिकतर कन्नड़ भाषा वार्तालाप (दायें से बायें) लिखी जाती है। घुट पुट उदाहरण दक्षिणावर्त (बायें से दायें) लिखने के भी देखे जाते हैं। इस पुस्तक में समूह में वर्णों की व्यवस्था, उनके आकार, समानता और व्यतिरेकी अवधारण के आधार पर की गई है। तीर का निशान एवं संख्या वर्ण के प्रारंभ और लिखे जाने की दिशा को दर्शाते हैं।

वर्ग-1

कन्नड़ भाषा के व्यंजन स्वर **a** को उत्तराधिकार स्वरूप धारण किए हुए हैं। इसे सामान्यतः **—** (तलेकट्टु) नहीं है। विशुद्ध व्यंजन को **—** (हलंत) द्वारा चिह्नित किया जाता है।

ॠ - र व्यंजन

ॡ - र, र+अ संयुक्त व्यंजन

वृत्त 'अनुस्वार' के रूप में जाना जाता है जो कि निम्नलिखित व्यंजन के समरूप अनुनासिक व्यंजन को इंगित करता है।

अभ्यास हेतु शब्द एवं वाक्य

ॠॡ ॠॡ ॠॡॡ
ॠॡ ॠॡ
ॠॡ ॠॡॡ

ध्यान दें, उपरोक्त शब्दों एवं वाक्यों की रचना इस पाठ में दिए गए वर्णों का उपयोग करते हुए की गई है।

ॠॡ यहां पर केवल एक स्वर से परिचय करवाया गया है।

□ॡ यह ॠॡ स्वर का सहायक (दूसरे क्रम का) प्रतीक है। डिब्बा प्राथमिक व्यंजन को दर्शाता है। व्यंजनों के साथ ॠॡ का मिश्रण निम्नलिखित उदाहरणों में संपादित (प्रकट) होता है।

ॠ + ॠॡ = ॠॡॡ

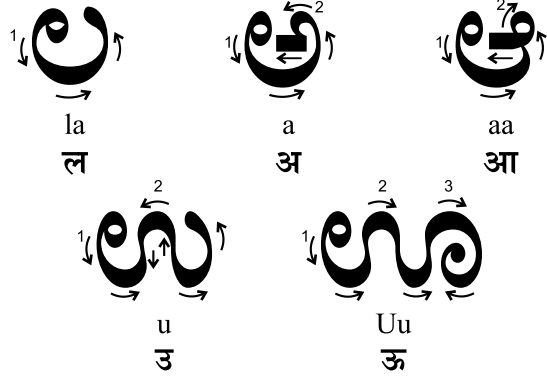
ॡ + ॠॡ = ॡॡॡ

ॡ + ॠॡ = ॡॡॡ

ॡॡ + ॠॡ = ॡॡॡॡ

ॡॡ + ॠॡ = ॡॡॡॡ

वर्ग-2

इस वर्ग (समूह) में अ, आ, ए, ऐ स्वर दर्शाए गए हैं। अ (') के सहायक (दूसरे क्रम का) चिह्न का परिचय गत (पिछले) पाठ में करवाया गया है। अन्य स्वरों के सहायक चिह्नों के नीचे दिया गया है।

अ □ ए एय
 ए □ उ ऊ
 ऐ □ औ औय

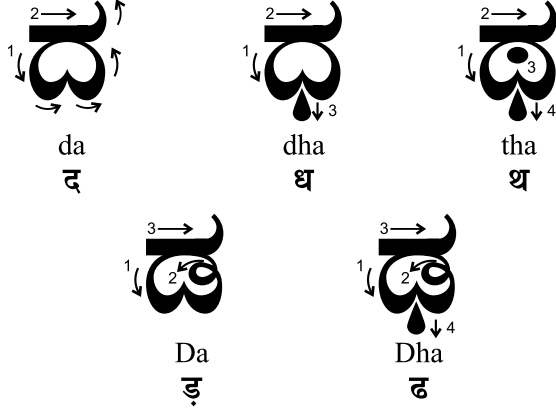
अभ्यास के लिए शब्द एवं वाक्य :

अल अलय
 लय कालर अ अलय
 ऐरु अकर अ ऐरु
 काल रूय अ अलय अ ऐरु अलय

निम्नलिखित को जोड़ें :

र् + अ = _____
 र् + अ = _____
 क् + अ = _____
 य् + अ = _____
 र् + अ = _____
 ल् + अ = _____
 र् + ए = _____
 र् + ए = _____
 क् + ए = _____
 य् + ए = _____
 र् + ए = _____
 ल् + ए = _____
 र् + ऐ = _____
 र् + ऐ = _____
 क् + ऐ = _____
 य् + ऐ = _____
 र् + ऐ = _____
 ल् + ऐ = _____

वर्ग-3

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

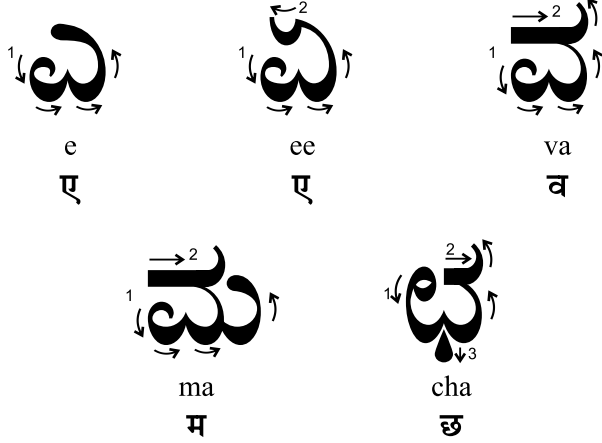
ದಡ ದಾರ ಕಂದ
ಕದ ದೂರ ಆಧಾರ
ರಥ ದಂಡ ಕಡೂರು

ಈ ರಥ ಊರ ರಥ
ಈರ ರಾಯರ ಕಂಡ
ಉದಯ ಅಲಯದ ಕದ ಕಂಡ

निम्नलिखित को जोड़ें :

ದ್	+	ಈ	=	_____
ಧ್	+	ಈ	=	_____
ಥ್	+	ಈ	=	_____
ಡ್	+	ಈ	=	_____
ಢ್	+	ಈ	=	_____
ದ್	+	ಁ	=	_____
ಧ್	+	ಁ	=	_____
ಥ್	+	ಁ	=	_____
ಡ್	+	ಁ	=	_____
ಢ್	+	ಁ	=	_____
ದ್	+	ಊ	=	_____
ಧ್	+	ಊ	=	_____
ಥ್	+	ಊ	=	_____
ಡ್	+	ಊ	=	_____
ಢ್	+	ಊ	=	_____
ದ್	+	ಊ	=	_____
ಧ್	+	ಊ	=	_____
ಥ್	+	ಊ	=	_____
ಡ್	+	ಊ	=	_____
ಢ್	+	ಊ	=	_____

वर्ग-4

ಎ, ಏ ಸ್ವರों से परिचय। सहायक चिन्ह (प्रतीक) नीचे दिए गए हैं।

ಎ □ ವೆ ಕಾಲುವೆ

ಏ □ ವೇ ವೇದ

व्यंजनों के साथ सहायक चिन्हों की संधियों को नीचे दिया गया है।

ವ್ + ಎ = ವೆ ವ್ + ಏ = ವೇ

ಮ್ + ಎ = ಮೆ ಮ್ + ಏ = ಮೇ

ಛ್ + ಎ = ಛೆ ಛ್ + ಏ = ಛೇ

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

ಎಡ	ಎದುರು	ಆ ಮರ ಆಲದ ಮರ
ಮರ	ರುಮಾಲು	ಅದು ಅವರ ರುಮಾಲು
ಛಲ	ಎಕರೆ	ಮಾಧು ಮಾಯವಾದರು
ವರ	ಕಾಲುವೆ	
ಏಕ		

निम्नलिखित को जोड़ें :

ವ್ + ಈ = ವೀ

ಮ್ + ಈ = ಮೀ

ಛ್ + ಈ = ಛೀ

ವ್ + ಆ = ವಾ

ಮ್ + ಆ = ಮಾ

ಛ್ + ಆ = ಛಾ

ವ್ + ಉ = ವು

ಮ್ + ಉ = ಮು

ಛ್ + ಉ = ಛು

वर्ग-5

1 2 3
pa
प

1 2 3 4
pha
फ

1 2 3 4 5
sha
ष

1 2 3 4 5
gha
घ

1 2
aee
ऐ

ॐ. ॐ स्वरों से परिचय। ॐ a+i की संधि (मिश्रण) है जोकि सामान्यतः (डिफ्थॉग) संयुक्त स्वर कहा जाता है। सहायक चिन्ह नीचे दिया गया है।

ॐ □ ॐ ॐ

ऊप म्दसंर्द्धैगू दूपि म्दहेदहैद्वे :

ॐ + ॐ = ॐ
ॐ + ॐ = ॐ
ॐ + ॐ = ॐ
ॐ + ॐ = ॐ

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

पद अफ पार फेलु पाण्डवरु पदक
फल लुष प्येरु फण्डरापुर पेरु

अ लुरु पाण्डवरु
राम पदवीधर
अदु अ मरद फल

निम्नलिखित को जोड़ें :

ॐ + ॐ = ॐ

ॐ + ॐ = ॐ

ॐ + ॐ = ॐ

ॐ + ॐ = ॐ

ॐ + ॐ = ॐ

ॐ + ॐ = ॐ

ॐ + ॐ = ॐ

वर्ग-6

ओ

ओ

औ

ज

यहां पर परिचित स्वर ओ, ऊ, ऐ, औ a+u ध्वनियों की संधि है जो कि ञ की तरह संयुक्त-स्वर है। सहायक चिन्ह नीचे दिए गए हैं।

ओ ओ ओ ओ

ऊ ऊ ऊ ऊ

ऐ ऐ ऐ ऐ

शब्द और वाक्य :

बंदे बंदे कमल बंदे पार बंदे.

बंदे बंदे बंदे रोजाई को

बंदे बंदे अंदे अंदे बंदे.

निम्नलिखित को जोड़ें :

र + ओ =

र + ऊ =

र + ऐ =

र + औ =

र + ओ =

र + ऊ =

र + ऐ =

र + औ =

र + ओ =

र + ऊ =

र + ऐ =

र + औ =

र + ओ =

र + ऊ =

र + ऐ =

र + औ =

र + ओ =

र + ऊ =

र + ऐ =

र + औ =

वर्ग-7

ba

ब

bha

भ

ca

च

शब्द और वाक्य :

ಬಕ ಚರಕ ಚಮಚ ರಾಜು ಪಾಠ ಬರೆದ
ಭಯ ಬಾಲಕ ಚೆಂಡು ಮಾವ ಬೊಂಬೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡರು.
ಭಾವ ಚಾಲಕ ಚೌಕ ಕಮಲ ಭಯಪಡಬೇಡ

निम्नलिखित को जोड़ें :

ಬ್	+	ಕ	=	_____
ಚ್	+	ಕ	=	_____
ಭ್	+	ಆ	=	_____
ಚ್	+	ಓ	=	_____
ಚ್	+	ಆ	=	_____
ಚ್	+	ಒ	=	_____
ಬ್	+	ಏ	=	_____
ಭ್	+	ಉ	=	_____
ಚ್	+	ಊ	=	_____
ಚ್	+	ಐ	=	_____
ಬ್	+	ಔ	=	_____
ಭ್	+	ಒ	=	_____

वर्ग-8

Ta

ट

ta

त

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

ಆಟ ತಂದೆ ಟಾರು ತರೀಕೆರೆ
ತೋಟ ತಾತ ಟೊಮೆಟೊ
ಓಟ ತಟ ಟಪಾಲು ತಾವರೆ
ಅದು ರಾಯರ ತೋಟ.
ಅಂಚೆಯ ಪೇದೆ ಉಷೆಯ ಟಪಾಲು ತಂದ.

निम्नलिखित को जोड़ें :

ಟ್	+	ಅ	=	_____
ತ್	+	ಆ	=	_____
ಟ್	+	ಕ	=	_____
ತ್	+	ಕ	=	_____
ಟ್	+	ಏ	=	_____
ಟ್	+	ಏ	=	_____
ತ್	+	ಏ	=	_____
ಟ್	+	ಒ	=	_____
ಟ್	+	ಒ	=	_____
ತ್	+	ಒ	=	_____
ಟ್	+	ಓ	=	_____

वर्ग-9

१↑
i

इ

१↑ २→
na

ऊ

१↑
Na

ण

इस पाठ में ಇ स्वर है। सहायक चिन्ह नीचे दिया गया है।

ಇ □ ರಿ ಕುರಿ

इन संधियों को ध्यान से देखो :

र + ಇ = रि

व + ಇ = वि

य + ಇ = यि

द + ಇ = दि

ण + ಇ = णि

उ + ಇ = उ

त + ಇ = ति

ಇ is not used as a graphic representation.

"circle" when followed by palatal sounds functions as 'ಇ'

e.g. ಚಂಚಲ, ಮಂಚ, ಕಂಚು.

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

ಇದು ಇರುವೆ ಮಣೆ ಇವರು

ಇಲಿ ಭರಣಿ ಕೋಣೆ

ಇವರು ಇಂದುಮತಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ.

ಆ ಏಣಿ ಇವರದು.

वर्ग-10

१↑ २→
ga

ग

१↑ २→
na

न

१↑ २→ ३→
sa

स

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

ಮಗ ನಗ ಗರಗಸ ಗಗನ

ಸರ ನಾಯಿ ಸಡಗರ ಸುರಸುಂದರಿ

ಸಂಗ ನೋಟ ಗಂಟೆ

ಮಂಗ ಸಾವು ಆಸೆ

ಅವನಿಗೆ ಗಾನಯೋಗಿ ಎಂದು ಬಿರುದು ಇದೆ.

ಇವನಿಗೆ ಆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ.

ಮೈಸೂರು ಸುಂದರವಾದ ನಗರ.

निम्नलिखित को जोड़ें :

ಗ + ಈ = _____

ನ್ + ಈ = _____

ಸ್ + ಆ = _____

ಗ + ಒ = _____

ನ್ + ಓ = _____

ಸ್ + ಔ = _____

ನ್ + ಎ = _____

ಸ್ + ಏ = _____

ಗ + ಐ = _____

ಗ + ಇ = _____

वर्ग-11

१ २
३

La
ळ

२ १
३

Sa
श

२ १
३

ha
ह

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

ಮಳೆ	ಶಾಲು	ಹಾಲು	ಕಳಂಕ
ಆಳು	ಶೈಲ	ಹೂವು	ಹಳದಿ
ಬಳೆ	ಶೀಲ	ಹೇಳು	ಕಳಶ
	ಶೌಚ	ಹೋರಿ	ಸಶೇಷ

ಆ ಹಸುವಿನ ಹೆಸರು ಗೌರಿ.

ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆ.

ಶಿಶಿರನ ಗೆಳತಿ ಶೈಲ ಸುಂದರಿ.

इन संधियों को ध्यान से देखो :

ಳ್	+	ಈ	=	ಳೀ
ಶ್	+	ಆ	=	ಶಾ
ಹ್	+	ಎ	=	ಹೆ
ಶ್	+	ಐ	=	ಶೌ
ಳ್	+	ಐ	=	ಳೈ
ಹ್	+	ಓ	=	ಹೋ
ಹ್	+	ಇ	=	ಹಿ

वर्ग-12

१ २
३

kha
ख

३ २ १
४

ri
ऋ

०

"Visarga"
:

इस ॠ स्वर को वर्णों के समूह में परिचित कराया गया है। यह ध्वनि केवल संस्कृत में पाई जाती है और संस्कृत के शब्दों से ही ग्रहण की गई है। सहायक चिन्ह नीचे दिए गए हैं। यद्यपि इसे परम्परागत व्याकरण में स्वर माना जाता है और यह व्यंजन के रूप में कार्य करता है।

ॠ ऋ कृ कृष्

इन संधियों को ध्यान से देखो :

ತ್	+	ॠ	=	ತ್‍
ದ್	+	ॠ	=	ದ್ರ
ಸ್	+	ॠ	=	ಸ್ರ

अभ्यास के लिए शब्द और वाक्य :

ಖಗ	ಶಂಖ	ॠಷಿ	ಖಜಾನೆ	ದುಃಖ
ಖಂಡ	ಕೃಪ	ॠತು	ತ್ಯಣ	ॠಣಭಾರ
				ಅಂತಃಕರಣ
				ॠತುಮಾನ
				ಅಂತಃಪುರ

विसर्ग में 'अह' की ध्वनि रहती है।

ಕೃಷಿ ಮಾಡುವವನು ಕೃಷಿಕ.
ಭಾರತ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ದೆಹಲಿ.
ತೇನಸಿಂಗ ಗೌರಿ ಶಂಕರ ಶಿಖರ ಏರಿದ.
ಪೂಲನ್ ದೇವಿ ಢಕಾಯಿತರ ರಾಣಿ.

अभी तक स्वरों के सहायक चिन्हों के साथ प्राथमिक वर्णों से परिचय करवाया गया है। आओ, अब व्यंजनों के सहायक चिन्हों को देखें। व्यंजनों के सहायक चिन्हों को निम्न तीन समूहों में वर्गीकृत किया गया है, जैसेकि :

- 1) सहायक चिन्ह प्राथमिक वर्णों के समरूप हैं परन्तु आकार में छोटे हैं।
- 2) सहायक चिन्ह जो प्राथमिक वर्ण से थोड़ा-सा विकृत रूप को दर्शाते हैं।
- 3) सहायक चिन्ह जो प्राथमिक वर्णों के आकार से पूर्णतः विभिन्न हैं।

व्यंजनों के सहायक चिन्हों को नीचे दिया गया है :

वर्ग- I

ज्	+	ञ	=	झ	अझ
छ्	+	ष	=	छ	अछ
ण्	+	ण	=	ण	अण
ब्	+	व	=	ब	अब
व्	+	व	=	व	अव

अझ, अछ, अण, अब, अव
अझ, अछ, अण, अब, अव

अझ अझनिಗೆ ಕಜ್ಜಾಯ ಮಾಡಿದಳು.
ಕಟ್ಟಿ ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು.
ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ.
ಸುಬ್ಬ ಹಬ್ಬದ ಗಲಾಟೆ ಕೇಳಿ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ.
ಅವ್ವ ಸುವ್ವ ಸುವ್ವಲಾಲಿ ಎಂದು ಹಾಡಿದಳು.

वर्ग-II

ಕ್	+	ಕ	=	ಕ್ಕ	ಅಕ್ಕ
ಗ್	+	ಗ	=	ಗ್ಗ	ಹಗ್ಗ
ಚ್	+	ಚ	=	ಚ್ಚ	ಹಚ್ಚ
ಡ್	+	ಡ	=	ಡ್ಡ	ದಡ್ಡ
ದ್	+	ದ	=	ದ್ದ	ಪೆದ್ದ
ಳ್	+	ಳ	=	ಳ್ಳ	ಕಳ್ಳ
ಪ್	+	ಪ	=	ಪ್ಪ	ತುಪ್ಪ
ಸ್	+	ಸ	=	ಸ್ಸ	ಬಸ್ಸು

ಮಕ್ಕಳು, ಮಗ್ಗ, ಮೆಚ್ಚು, ಗಡ್ಡ, ಗದ್ದಲ, ಸುಳ್ಳು, ಅಪ್ಪ, ಮನಸ್ಸು, ಸಕ್ಕರೆ, ನುಗ್ಗೇಕಾಯಿ, ಅಚ್ಚರಿ, ಕಡ್ಡಾಯ, ಹದ್ದು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕಪ್ಪು.

ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಕ್ಕುಲಿ ಬೇಕು.

ಗುಗ್ಗು ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಕಲಿತ.

ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ.

ದುಡ್ಡಿದ್ದವನು ಬಡ್ಡಿ ದುಡ್ಡು ಕೂಡಿಸಿ ದೊಡ್ಡವನಾದ.

ಪೆದ್ದ ಪೆದ್ದಿ ಮುದ್ದೆ ತಿಂದು ಬಿದ್ದಂಬೀಳ ಓಡಿದರು.

ಕಳ್ಳ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ.

ಅಪ್ಪ ಹಪ್ಪಳ ತಿಂದು ಸಪ್ಪೆ ಎಂದರು.

ನನಗೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬಾರದು.

वर्ग-III

ತ್	+	ತ	=	ತ್ತ	ಕತ್ತರಿ
ನ್	+	ನ	=	ನ್ನ	ಕನ್ನಡ
ಮ್	+	ಮ	=	ಮ್ಮ	ತಮ್ಮ
ಯ್	+	ಯ	=	ಯ್ಯ	ಅಯ್ಯ
ಲ್	+	ಲ	=	ಲ್ಲ	ಬೆಲ್ಲ

ತುತ್ತೂರಿ, ಮನ್ನಣೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಕಯ್ಯಾರೆ, ಕಲ್ಲು, ಕತ್ತಲು, ಮನ್ನಣೆ, ಚಮ್ಮಾರ, ಬಯ್ಯ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ.

ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಕಸ್ತೂರಿಯ ವಾಸನೆಯ ?

ಬನ್ನಾರಿ ಅನ್ನ ತಿನ್ನದೆ ಒಂದು ವಾರ ಆಯಿತು.

ತಮ್ಮಯ್ಯ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕ.

ಅಮ್ಮಯ್ಯ ವಯ್ಯಾರದಿಂದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು.

ಮಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದಳು.

सहायक चिन्हों जो प्राथमिक वर्णों के आधार से पूर्णतः विभिन्न हैं :

अब तक व्यंजनों के समरूप समूहों से परिचय करवाया गया है। आओ, अब विजातीय समूहों को देखें। जब भी समूह उच्चारित होता है, पहला उच्चारित वर्ण प्राथमिक होगा और उसका अनुगामी सहायक होगा।

ज	+	व	=	ज्व	ज्वर
ब	+	ज	=	ब्ज	कुब्ज
ष	+	ण	=	ष्ण	कृष्ण
ग	+	ब	=	गब्	वाग्बल
ज	+	झ	=	जझ	अजझ

ज्वाले, अब्ज, विष्णु, अक्बर्, विज्जानि, स्वर, सृष्टि.

कृष्ण स्नामिने ज्वर बन्दिते.

विष्णु कृष्णनागि अवतरिसिद.

अ ढाक्बुरु तुम्बा ङ्ङैयवुरु.

तज्जराद विज्जानिगुरु भारतदलि इद्वारि.

त्	+	क	=	त्क	सत्कार
ढ	+	ग	=	ढग	खिङ्ग
श्	+	च	=	श्च	निश्चय
ज	+	झ	=	जझ	लुञ्छ
द	+	ध	=	दध	लुद्धार

कृपया ध्यान दें, महाप्राण व्यंजन समूह में कभी भी समूह में प्राथमिक व्यंजन के रूप दिखाई नहीं दे सकता। यह हमेशा सहायक (दूसरे क्रम का) सदस्य के रूप में दिखाई देता है।

नमस्कार, लुद्धार, निष्प, लुत्थान, वाग्दान, लुद्धव, पक्षि, लुत्तव, सत्तल, पत्तिम, लुत्तत्ति, पुष्प, तत्तम.

राजकारणिकु बडवर लुद्धारद मातनाडिदरु.

सद्गुरु पुञ्ज लुद्धार तैगेदरु.

अवरिगे सत्कार माडिदरे नमगे समस्कार हेळुत्तारे.

अवळ लुञ्जार केळि मलयालियेन्दु निश्चिदि.

स्	+	त	=	त्त	लुत्तव
ग	+	न	=	ग्न	लग्न
द	+	म	=	दम	पदम
ण	+	य	=	ण्य	नाण्य
म	+	र	=	म्र	ताम्र
र	+	य	=	र्य	र्य सूर्य / सूर्य

प्रकृति, रक्त, रत्न, रुक्मिणी, पुण्य, काय

कृपया ध्यान दें र के दो द्वितीय चिन्ह है।

र < र्

८ यह उच्चारण में प्राथमिक व्यंजन के पश्चात् आता है।

उदाहरण : ताम्र ठाम्.

९ यह उच्चारण में प्राथमिक व्यंजन से पूर्व आता है।

उदाहरण : सूर्या सूर्य . इसे इस तरह सूर्य भी लिखा जा सकता है।

परन्तु अर्द्ध (अर्ध) इस तरह के शब्दों को लिखते हुए सावधानी बरतनी चाहिए। यदि 'ठ' आकार में छोटा बन जाता है, तो यह अजीब दिखता है।

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ರಕ್ತ ಸಿಕ್ತ ಹಸ್ತಗಳೇ ಇವೆ.

ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಲಗ್ನದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.

ಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಸತ್ಯ - ಅಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ - ಅನ್ಯಾಯಗಳು ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಆಮ್ಲಜನಕ ಜೀವವಾಯು.

ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ಸೇರಿ ತಾಮ್ರದ ಚೊಂಬು ತಂದರು

ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿದರೆ

ಕಾರ್ಯಗಳು ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ.

संस्कृत में ग्रहण किए गए शब्दों में तीन समूह दिखाई देते हैं। परन्तु ये संख्या में कम हैं। उदाहरण स्वरूप कुछ शब्द नीचे दिए गए हैं।

तीक्ष्ण, अस्पृश्य, मत्स्य, राष्त्र

लुद्धगामि, संस्कृति, स्त्री

यद्यपि ठाञ्ज, स्त्री इस तरह के तीन व्यंजनों के समूह में पैदा होने वाली स्वर ध्वनि खो जाती है प्रथम व्यंजन के साथ स्वर चिन्ह को लिखित में जोड़ा गया है और नीचे लिखे अन्य दो प्राथमिक वर्ण उस क्रम में है जिस में उच्चारित किए जाते हैं।

क्रमानुसार कन्नड़ अक्षर हिन्दी की तरह ही लिखे जाते हैं।

ವರ್ಣಮಾಲೆ

ಅ ಆ ಇ ಈ ಉ ಊ ಯ ಎ ಏ ಐ ಒ ಓ ಔ ಅಂ ಅಃ

ಕ ಖ ಗ ಘ ಙ

ಚ ಛ ಜ ಝ ಞ

ಟ ಠ ಡ ಢ ಣ

ತ ಥ ದ ಧ ನ

ಪ ಫ ಬ ಭ ಮ

ಯ ರ ಲ ವ ಶ ಷ ಸ ಹ ಳ

‘ಜ’ इसका परिचय इस पूर्ण स्वरूप में जैसा कि यह कार्य नहीं करता है।